

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

11/2020

Listopad

Finanční a ekonomické

INFORMACE

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. J. Machonský,
Mgr. Eva Machová, Bc. H. Nováková,
PhDr. L. Tvrďá, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 1. 12. 2020

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. Eva Machová,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrďá,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám listopadové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí obvyklý souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématu najdete dva přehledové články. První z nich s názvem „Dodavatelské řetězce a nové trendy: vliv pandemie nemoci COVID-19, dodržování etických zásad v dodavatelských řetězcích a budoucnost globalizace“, představuje klíčové změny a výzvy v dodavatelských řetězcích v 21. století. S nástupem pandemie nemoci COVID-19 se začaly hojně skloňovat termíny jako deglobalizace, soběstačnost, „reshoring“, nebo třeba dodržování etických principů v podnikání. Vývoj však postupně ukázal, že budoucí trendy nemusí být tak jasné, jak se na počátku krize zdálo. Druhý článek „Dohoda USMCA - NAFTA 2.0 pro dvacáté první století?“ se věnuje klíčovým parametrům mezinárodní obchodní smlouvy mezi USA, Kanadou a Mexikem a zároveň připomíná peripetie jejího mnohaletého vyjednávání a následného schvalování. Článek zkoumá rozdíly mezi dříve platnou smlouvou NAFTA a čerstvě schválenou USMCA. Stranou zájmu nezůstalo ani zhodnocení dopadu smlouvy na EU a Českou republiku.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Machonský
člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Dne 5.11. byla Evropskou komisí publikována podzimní "Předpověď" hospodářského vývoje EU" (European Economy Forecast), viz:

https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-autumn-2020-en?utm_source=ecfin_new_publication&utm_medium=email&utm_campaign=publication

Na webu OECD publikována 18.11. zpráva "OECD Reviews of Pension Systems: Czech Republic" viz:

<https://www.oecd.org/els/oecd-reviews-of-pension-systems-czech-republic-e6387738-en.htm>

Evropská komise navrhuje nový „jednotný portál“ s cílem zmodernizovat a zefektivnit celní kontroly, usnadnit obchod a zlepšit spolupráci viz:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_1970

ČR oslaví v prosinci 25. výročí členství v OECD.

Krátká zmínka je v tomto článku (který s tématem jinak ale nesouvisí) viz:

<http://noviny.mfcr.cz/news/2020/10/30/h59a2of0019.htm>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 30. 10. - 30. 11. 2020 se tentokrát věnuje tématu:

Daňový balíček

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

Nový knihovní a výpůjční řád Odborné knihovny Ministerstva financí

Od 24.11.2020 platí nový knihovní a výpůjční řád Odborné knihovny MF. Oproti dosud platnému řádu nově detailněji upravuje pravidla využívání výpočetní techniky v knihovně. Plný text nového knihovního a výpůjčního řádu je ke stažení na internetových a intranetových stránkách knihovny.

O B S A H

Podrobně k tématu.....	5
Dodavatelské řetězce a nové trendy: vliv pandemie nemoci COVID-19, dodržování etických zásad v dodavatelských řetězcích a budoucnost globalizace..	5
Dohoda USMCA - NAFTA 2.0 pro dvacáté první století?	9
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	13
Daně.....	13
Ekonomické vědy. Ekonomie	22
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	23
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	29
Informatika. Počítače	31
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	31
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	31
Podnik a podnikání.....	33
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	34
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	35
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	36
Právo.....	38
Statistika. Demografie. Sociologie.....	43
Účetnictví	43
Veřejná správa.....	44
Veřejné finance. Rozpočet	45
Zemědělství	47
Životní úroveň	47
Ostatní	47
Přehled nových knih.....	53

Dodavatelské řetězce a nové trendy: vliv pandemie nemoci COVID-19, dodržování etických zásad v dodavatelských řetězcích a budoucnost globalizace

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková
Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

V souvislosti s propuknutím pandemie nemoci COVID-19 a návaznými restriktivními opatřeními se zejména na jaře letošního roku v tisku hovořilo o trvalých změnách v oblasti logistiky, které mohou do budoucna nastat. Uzavírání hranic, nedostatek ochranných pomůcek i některých součástí a mj. i problémy při námořní přepravě odhalily křehkost globálních dodavatelských řetězců. Již před propuknutím pandemie se však ve spojení s dodavatelskými řetězci diskutovalo v některých zemích o nutnosti zpřísnit dohled nad dodržováním etických principů uvnitř dodavatelských řetězců. Jak článek ukáže, obojí spolu do jisté míry souvisí.

Pandemie nemoci COVID-19 a dodavatelské řetězce

Nejen v České republice, ale i v zahraničí se v souvislosti s pandemií píše o nutnosti zajistit odolnost dodavatelských řetězců a potravinovou bezpečnost. Plány Evropské komise z počátku září letošního roku představila tisková zpráva **Komise oznamuje opatření k zajištění bezpečnějších a udržitelných dodávek surovin v Evropě**¹. Cílem předložených dokumentů (*Akční plán pro kritické suroviny, Seznam kritických surovin k roku 2020, Prognostická studie o kritických surovinách pro strategické technologie*) je snížení závislosti Evropy na třetích zemích, podpoření přechodu k zelené a digitální ekonomice a posílení odolnosti Evropy v klíčových technologiích. Ještě v průběhu podzimu by mělo dojít ke zřízení Evropského sdružení pro suroviny, do konce příštího roku pak budou vypracována kritéria udržitelného financování odvětví těžby a zpracování surovin. Dojít by mělo i k diverzifikaci dodávek surovin. Seznam kritických surovin obsahuje mj. lithium nutné k výrobě baterií pro elektromobily. O potřebě posílit odolnost dodávek kritických surovin, ať už ve farmaceutickém průmyslu či surovin pro výrobu baterií, hovořil již v květnu evropský komisař pro vnitřní trh Thierry Breton, když v článku **EU industrial supply lines need strengthening, commissioner warns**² zmiňoval mj. přílišnou závislost EU na Číně z hlediska dovozu léků.

V souvislosti s narušením dodavatelských řetězců a návaznými plány na přesun výroby ze zahraničí („reshoring“) či výzvami k větší diverzifikaci dodavatelů se v tisku průběžně objevuje řada komentářů, jejichž autoři diskutují o tom, zda jsou takové kroky vůbec žádoucí. Jedním z nich je i příspěvek Alana Beattiego **Be wary of scapegoating ‘just-in-time’ supply chains**³ pro deník Financial Times. Autor se domnívá, že nynější úvahy o diverzifikaci a přesunu výroby jsou přílišným zjednodušením problému – podobná opatření by mohla zvýšit neefektivitu, a to z různých důvodů, mj. ale také kvůli tomu, že pandemie zasáhla všechny ekonomiky po celém světě najednou, diverzifikace ani reshoring by tedy příliš nepomohly. Navíc je nutné posuzovat odlišně konkrétní průmyslová odvětví a produkty. Např. u ochranných pomůcek jsou podle autora řešením spíše dostatečné zásoby na úrovni státu, než podpora výroby těchto pomůcek na vlastním území. Podobné kroky totiž vedou k protekcionismu – státy mohou považovat za strategicky důležité téměř všechny produkty, pokud se jim to hodí. Nejmenší státy navíc na vlastní výrobu nemohou mít kapacitu. Firmy by podle autora měly zhodnotit veškeré možné náklady a rizika a na základě toho vytvořit dodavatelské řetězce.

¹ EVROPSKÁ KOMISE. Komise oznamuje opatření k zajištění bezpečnějších a udržitelných dodávek surovin v Evropě. In: *ec.europa.eu* [online]. 3. září 2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_1542.

² FLEMING, Sam a PEEL, Michael. EU industrial supply lines need strengthening, commissioner warns. In: *FT.com* [online]. May 5 2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/5e6e99c2-4faa-4e56-bcd2-88460c8dc41a>.

³ BEATTIE, Alan. Be wary of scapegoating ‘just-in-time’ supply chains. In: *FT.com* [online]. May 28 2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/50618a30-809f-11ea-b0fb-13524ae1056b>.

Tématu se dotkl také komentář *The dangerous war on supply chains*⁴ Martina Wolfa. Wolf argumentuje podobně jako Beattie – poučení se z krize vyvolané pandemií je „být lépe připravený“, snaha o soběstačnost v podobě vlastní výroby nezbytných produktů (léků, ochranných pomůcek, ventilátorů) nicméně není řešením, zejména pak pro malé státy. Dle Wolfa přispívají podobné kroky ke koncentraci rizika na domácí půdě, ke snížení úspor z rozsahu a následně k omezení inovací. Autor proto spíše doporučuje identifikovat nezbytné výrobky pro různé případy nouze (*emergencies*) na národní i celosvětové úrovni a sledovat příslušné dodavatelské řetězce a stav zásob. Na tom by se měly podílet i nadnárodní instituce.

Také David Cote ve svém příspěvku *Government should stay away from supply chains*⁵ varuje před přílišným zasahováním států do dodavatelských řetězců a uvádí, že pandemie nemoci COVID-19 sice odhalila křehkost dodavatelských řetězců, odstranění problému by ale mělo být spíše na podnicích a stát (v případě Davida Cotea USA) by do dodavatelských řetězců neměl zasahovat. Spíše by se měl připravovat na další pandemie, analyzovat potřebné pomůcky a pracovníky a plánovat případná protiepidemická opatření. Podniky musí zranitelná místa ve svých dodavatelských řetězcích určit samy. Zasahování do dodavatelských řetězců může podle autora vést k izolacionismu, jako ve 30. letech 20. století. Globalizace naopak zvyšuje produktivitu a životní úroveň. Odolnost dodavatelských řetězců je sice nutná, stát by si ale měl dát pozor, aby nenadělal více škody než užítku.

Dle novějšího komentáře Alana Beattiego *Coronavirus-induced ‘reshoring’ is not happening*⁶ z konce září, nicméně v praxi k přesunu výroby na domácí půdu navzdory prvotním očekáváním nedochází. Protiepidemická opatření zasáhla spíše odvětví závislá na lidské pracovní síle, než výrobu a obchod se zbožím. Tato odvětví byla, na rozdíl od sektoru služeb, postižena spíše poklesem poptávky, než přerušením dodávek. „Reshoringu“ se brání i různá průmyslová odvětví a svazy podniků, ať už v USA či EU. Podle expertky Emily Blanchard citované v článku tak případné dopady pandemie na dodavatelské řetězce budou plynout spíše z obchodních restrikcí států, než z narušení obchodu vlivem pandemie.

Dodavatelské řetězce a etika – přístupy firem a opatření v USA a Německu

Již delší dobu se v některých zemích ozývají hlasy volající po opatřeních, která by firmám ukládala povinnost se zaručit, že v rámci celého dodavatelského řetězce jsou dodržovány etické principy a nedochází například k porušování lidských práv. Jak bylo nastíněno v úvodu, tato problematika ale souvisí i se současnou pandemií. Dokládá to mj. příspěvek *How to make business fix supply chain flaws*⁷, který připomíná, že velká ohniska nákazy vznikají často ve firmách a provozech se silně nepříznivými pracovními podmínkami, kterými jsou např. továrny na zpracování masa, sběry ovoce či tzv. textilní „sweatshopy“ ve Velké Británii. Pandemie odhalila zranitelnost pracovníků, kteří pracují na nejnižších úrovních dodavatelského řetězce. Vzniká paradox – tito zaměstnanci jsou na jedné straně považováni za tzv. „essential workers“ (nezbytnou pracovní sílu), na straně druhé však pracují v nepříznivých pracovních podmínkách a s nedostatečnými ochrannými pomůckami a opatřeními. Ke zlepšení situace by mohlo do jisté míry přispět i společensky odpovědné investování, problémem však bývá vhodné nastavení metrik, kvůli tomu, že se na rozdíl od poškozování životního prostředí porušování pracovních předpisů v dodavatelských řetězcích obtížněji dokazuje. Tématu se krátce dotýká i příspěvek *Covid-19 has exposed the world’s fragile, complex food supply chains*⁸. Wendell Steavenson se v příspěvku soustředí na potravinářský průmysl a především lokální potraviny, v úvodní části nicméně také připomíná provázanost zdraví člověka a planety. Ke vzniku nových nemocí totiž přispívá i odlesňování, kdy se lidé dostávají na místa do té doby neprobádaná. Problematika potravinových dodavatelských řetězců se tak netýká pouze supermarketů či přístavů, ale také klimatických změn, ztráty biodiverzity či odolnosti imunitního systému.

⁴ WOLF, Martin. The dangerous war on supply chains. In: *FT.com* [online]. June 23 2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/e27b0c0c-1893-479b-9ea3-27a81c2506c9>.

⁵ COTE, David. Government should stay away from supply chains. In: *FT.com* [online]. August 26 2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/0ddd5e7d-d9ae-4bea-b59f-da147210e103>.

⁶ BEATTIE, Alan. Coronavirus-induced ‘reshoring’ is not happening. In: *FT.com* [online]. September 30 2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/e06be6a4-7551-4fdf-adfd-9b20feca353b>.

⁷ CUNDY, Antonia. How to make business fix supply chain flaws. In: *FT.com* [online]. October 5 2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/8f03f397-d36f-467c-8907-98beb5ce9e9c>.

⁸ STEAVENSON, Wendell. Covid-19 has exposed the world’s fragile, complex food supply chains. In: *FT.com* [online]. September 24 2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/65ad7504-b7de-4df4-8747-f669a2e541fe>.

O opatřeních, která by měla posílit dodržování etických standardů v dodavatelských řetězcích, se nyní uvažuje zejména ve Spojených státech a Německu. Příspěvek *Supply chained and bound*⁹ ze srpnového čísla magazínu The Economist přibližuje situaci nadnárodních firem působících v textilním průmyslu a obtíže amerických podniků, jejichž subdodavateli jsou čínské podniky podezřelé z porušování lidských práv a využívání nucené práce. Nekalých praktik by se měl dopouštět především konglomerát XPCC (Xinjiang Production and Construction Corps) působící v mnoha odvětvích, jehož produkty (od zeleniny až po textil) pronikají do globálních dodavatelských řetězců. Kvůli porušování lidských práv menšiny Ujgurů uvalily Spojené státy na XPCC sankce a americkým firmám bylo doporučeno, aby ukončily spolupráci s jakýmkoli obchodními partnery, kteří se nežádoucích aktivit dopouštějí. Pro americké firmy je mnohdy problematické dokládat, že v jejich dodavatelských řetězcích nejsou porušována lidská práva – obtížně se např. dokazuje původ surovin (konkrétně bavlny), auditoři nadnárodních firem nejsou v Číně vítáni a americkým firmám chybí i větší podpora ze strany americké vlády. Textilní firmy zatím spoléhají na nové technologie, které by např. umožnily potvrdit původ surovin. Situaci komplikuje i skutečnost, že úplné ukončení spolupráce s XPCC a zaměstnávání Ujgurů v dodavatelských řetězcích může této menšině v konečném důsledku také zásadně ublížit.

Podrobně se tématu věnuje i příspěvek *Eradicating forced labour in global supply chains*¹⁰ z časopisu Global Trade and Customs Journal. Autoři článku nejprve představují mezinárodní iniciativy v oblasti dodržování etiky v dodavatelských řetězcích (Cíle udržitelného rozvoje OSN, regulační rámce přijaté různými zeměmi), poté se věnují americké legislativě a iniciativám přijatým samotnými nadnárodními společnostmi. Ve Spojených státech má ukotvení boje proti nucené práci v legislativě poměrně dlouhou tradici, která sahá až do 90. let 19. století. Významným krokem bylo zavedení zákona *Trade Facilitation and Enforcement Act* v r. 2015, který vznikl v reakci na důkazy o existenci nucené práce v asijském rybářském průmyslu a který mj. usnadnil americké celní správě (US Customs and Border Protection) udílet za porušování etických standardů sankce. Postupně byly přijaty i další zákony, mj. také *Uyghur Human Rights Policy Act of 2020* i celá řada jiných opatření. Dodržování etických principů v posledních letech stále častěji požadují i zákazníci a aktivnější jsou v tomto směru i samotné firmy kvůli obavám ze ztráty reputace.

O zpřísnění legislativy uvažuje také Německo. Plány německé vlády včetně souvisejícího pozadí přibližuje mj. článek *German ministers push for supply chain law against exploitation*¹¹. Z dotazníku provedeného mezi více než 5500 velkými německými společnostmi bylo zjištěno, že míra dobrovolného dodržování preventivních opatření je mezi podniky poměrně nízká, povinnost dodržovat etické standardy proto bude nutné ukotvit i v legislativě. Dle návrhů by firmy s více než 500 zaměstnanci musely sledovat, zda v rámci jejich podnikatelské činnosti v zahraničí nedochází k porušování lidských práv a v případě že ano, byly by povinny podniknout další kroky. Dále by podniky musely jednou ročně předkládat výkazy, ve kterých by uváděly přijatá opatření v dané oblasti. Zatímco některé německé firmy by zákon uvítaly, k návrhu byl v polovině červenci skeptický německý ministr hospodářství Peter Altmeier. Otázkou také zůstává, zda se debatu podaří posunout i na úroveň celé EU.

K německému návrhu se objevuje průběžně řada komentářů v deníku Handelsblatt. Např. Frank Specht ve svém komentáři *Manager als Weltpolizei: Beim Lieferkettengesetz setzt die Politik auf die falschen Mittel*¹² kritizuje, že vláda na jedné straně zamýšlí převést odpovědnost na podniky a na straně druhé mlčí např. při napětí v Hongkongu. Autor se také obává další zátěže pro podniky, které se snaží přestát krizi způsobenou pandemií.

⁹ Supply chained and bound. *The Economist*. 2020, 436(9208), 55. ISSN 0013-0613. Dostupné také komerčně ze systému Proquest.

¹⁰ HOK, Donald C., NATTA, Pierfilippo M., ACUFF, Olivia a ZAHARATOS, George. Eradicating forced labour in global supply chains. *Global trade and customs journal*. 2020, 15(8), 388-400. ISSN 1569-755X.

¹¹ KINKARTZ, Sabine. German ministers push for supply chain law against exploitation. In: *Deutsche Welle* [online]. 15.07.2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/german-ministers-push-for-supply-chain-law-against-exploitation/a-54181340>.

¹² SPECHT, Frank. Manager als Weltpolizei: Beim Lieferkettengesetz setzt die Politik auf die falschen Mittel. In: *Handelsblatt.com* [online]. 11.08.2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/meinung/kommentare/kommentar-manager-als-weltpolizei-beim-lieferkettengesetz-setzt-die-politik-auf-die-falschen-mittel/26084496.html?ticket=ST-6813779-sFjI5eUCwbIlkOCvz9LZ-ap5>.

Budoucnost globalizace a otázka deglobalizace

Nad možnou budoucností globalizace po pandemii diskutuje v příspěvku *Covid-19 proves globalization is not dead*¹³ Ian Goldin. Autor se domnívá, že pandemie nebude znamenat zánik globalizace, ale že spíše urychlí dosavadní trendy, jako přesun aktivit do online prostředí, což činí hranice států čím dál méně podstatnými. Také případný zpětný přesun výroby ze zahraničí nebude způsoben přímo pandemií, ale spíše rozvojem technologií, jako je umělá inteligence, robotika či 3D tisk, a dalšími trendy (požadavek na velmi rychlé doručení zboží či přizpůsobení výrobku požadavkům zákazníků). Pandemie dále urychlí vzestup jihovýchodní Asie jako gravitačního centra globalizace, a to jednak díky úspěšnému boji s pandemií tamních států i např. kvůli protekcionismu Spojených států. Globalizace podle autora přinesla některé negativní trendy, řešením nicméně není „deglobalizace“, po které se volá, ale spíše „zdravější, zelenější, lépe regulovaná a inkluzivnější globalizace“.

Budoucností globalizace se s ohledem na současnou situaci zabýval v příspěvku *Globalisation need not mean deregulation*¹⁴ také Martin Sandbu. Autor se přitom nesoustředí na pandemii, ale spíše na vztahy mezi globálními mocnostmi, tj. Čínou, USA a Evropskou unií, a to také s ohledem na americké prezidentské volby i s ohledem na zmíněné trendy (etika v dodavatelských řetězcích). I v případě vítězství J. Bidena nelze podle Sandbua očekávat návrat k dřívější globalizaci, ale spíše ke „globalizaci založené na pravidlech“. Nová pravidla nebudou řešit, kde obchod probíhá, ale spíše za jakých podmínek. Roli v tomto směru bude hrát právě legislativa tří hlavních mocností a její dosah a ostatní státy budou nuceny se přizpůsobit. To se děje již v současné době – Kambodža např. nezískala bezcelní přístup na trhy EU právě kvůli problémům s dodržováním lidských práv. Regulace se pravděpodobně také budou nově týkat celých sektorů, na rozdíl od minulosti, kdy postihovaly konkrétní výrobky či suroviny. Možných důsledků se nabízí několik – od harmonizace (státy se shodnou na podobných pravidlech), přes dilema, na stranu jaké mocnosti se přidat, až po štěpení regulace, kdy bude problém najít v některých oblastech mezi bloky společný pohled (např. v otázce zpracování osobních údajů). Sandbu nicméně doufá, že konečné dopady budou příznivé a že se státy nakonec shodnou na nejnáročnějších standardech.

Robert Wade z London School of Economics v reakci *Letter: the future of globalisation depends on better trade protection*¹⁵ s Martinem Sandbu částečně souhlasí, nemyslí si však, že by místo výroby bylo do budoucna zcela nepodstatné. Nastávající trend by také spíše označil za „regionalizaci“, než za hlubší formu globalizace.

Jak vyplývá z vybraných příspěvků, trend přesunu výroby zpět ze zahraničí kvůli pandemii z iniciativy samotných podniků se zatím zcela nepotvrzuje a je spojen i s dalšími riziky, z nichž některá nejsou na první pohled úplně zřejmá. K případným přesunům však může docházet vlivem požadavku států na produkci strategických produktů na svém území. Zároveň se objevují i jiné trendy, které dodavatelské řetězce mohou do budoucna zásadně ovlivnit a které byly přiblíženy v článku (nutnost dodržovat etické standardy). Lze však říci, že případné změny pravděpodobně nebudou tak rychlé a jasné, jak se spekulovalo na začátku pandemie.

¹³ GOLDIN, Ian. Covid-19 proves globalisation is not dead. In: *FT.com* [online]. August 26 2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/d99fa0e9-2046-4587-b886-7d42252b6fc9>.

¹⁴ SANDBU, Martin. Globalisation need not mean deregulation. In: *FT.com* [online]. August 20 2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/a04c186b-ab3f-4df3-99fb-638b5aa1ce50>.

¹⁵ WADE, Robert. Letter: The future of globalisation depends on better trade protection. In: *FT.com* [online]. August 25 2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/c5dae102-b7c9-4cd4-8696-2ccec9386fc>.

Dohoda USMCA - NAFTA 2.0 pro dvacáté první století?

Bc. Lucie Horáčková

Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

Dne 1. 7. 2020 vstoupila po dlouhém vyjednávání v platnost dohoda USMCA (*U.S.-Mexico-Canada Agreement*). Trojstranná obchodní smlouva mezi USA, Kanadou a Mexikem nahrazuje předchozí dohodu o volném obchodu NAFTA, která byla dlouhodobě terčem kritiky zejména ze strany amerického prezidenta Donalda Trumpa. Již v roce 2016, jakožto prezidentský kandidát, ve své předvolební kampani sliboval renegociaci podle něj „nejhorší obchodní dohody v historii USA”.¹ Svému slibu dostal, když dohodu dne 29. 1. 2020 podepsal, a to po finálním schválení v Senátu (89:10) a Kongresu (385:41), kde se schvalovací proces protáhl zejména kvůli požadavkům některých představitelů Demokratické strany, kteří se do smlouvy dlouhodobě snažili začlenit silnější ochranu klimatu a pracovních standardů.² Zatímco ratifikace z mexické strany proběhla již v červnu 2019, Kanada USMCA schválila až v březnu 2020, přičemž obě země dohodu uvítaly jako jakýsi návrat ke stabilitě ve vzájemných vztazích.³ Prezident Trump totiž opakovaně hrozil, že od kritizované smlouvy NAFTA odstoupí zcela, což by Mexiko i Kanadu citelně zasáhlo, přihlédneme-li k faktu, že do USA směřuje cca 75 % kanadského a 80 % mexického vývozu.⁴

Kritizovaná dohoda NAFTA

Severoamerická dohoda o volném obchodu, zkráceně NAFTA, navázala na dohodu o volném obchodu uzavřenou v roce 1988 mezi Kanadou a USA. Později se připojila i třetí smluvní strana – Mexiko – které vykazovalo rapidně odlišnou míru HDP na obyvatele, jež dosahovala pouhých 30 % příslušného HDP v USA. Právě z tohoto důvodu bylo pro mnohé přistoupení Mexika překvapením a zároveň podnětem ke kritice: např. někdejší prezidentský kandidát Ross Perot se v roce 1992 nechal slyšet, že plánovaná liberalizace obchodu povede k neúměrné ztrátě amerických pracovních míst, což je ostatně argument, jež dlouhodobě prosazuje i Donald Trump. Opačná strana názorového spektra, mimo jiné například prezident Clinton, však tvrdila, že smlouva naopak spíše podpoří tvorbu nových pracovních míst. Pozitivně se vyjadřoval rovněž nejvyšší představitel Mexika, prezident Carlos Salinas de Gortari, který dohodu od počátku vnímal jako výjimečnou příležitost pro modernizaci tamní ekonomiky, přičemž vyjádřil naději, že Mexiko bude napříště „exportovat zboží, ne lidi.”, čímž patrně narážel na vysokou míru pracovní migrace Mexičanů.⁵ V roce 1994, tedy v dobách administrativy Billa Clintona, NAFTA vstoupila v platnost a její dopad na ekonomiku se ukázal být značný: regionální obchod vzrostl z cca 290 mld. \$ v roce 1993 na více než 1,1 bilionu \$ v roce 2016, přičemž objem amerických přímých zahraničních investic v Mexiku stoupl z 15 mld. \$ na více než 100 mld. \$.⁶ Příznivci dohody zdůrazňují, že přibližně 14 milionů pracovních míst v USA závisí na obchodu s Mexikem a Kanadou, a zaměstnanci na těchto pracovních pozicích jsou placeni o 15-20 % lépe než pracovníci, kteří kvůli dohodě své zaměstnání ztratili. Kritici naopak namítají, že mzdy zaznamenaly všeobecný pokles, a to zejména vlivem silné konkurence z relativně levnějšího Mexika, dále pak upozorňují na fakt, že došlo k prohloubení

¹ PARTINGTON, Richard. Nafta: what is it and why is Trump trying to renegotiate? In: *guardian.com* [online]. August 30 2020 [cit. 2020-11-15]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/us-news/2018/aug/30/nafta-what-is-it-why-is-trump-trying-to-renegotiate>.

² KIRBY, Jen. USMCA, Trump's new NAFTA deal, explained in 600 words. In: *vox.com* [online]. July 1 2020 [cit. 2020-11-12]. Dostupné z: <https://www.vox.com/2018/10/3/17930092/usmca-mexico-nafta-trump-trade-deal-explained>.

³ Viz poznámka č. 2.

⁴ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. USMCA: Dohoda o méně volném obchodu. In: *mpo.cz* [online]. August 20 2020 [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/mezinarodni-obchod-dle-teritorii/severni-a-jizni-amerika-a-karibik/usmca-dohoda-o-mene-volnem-obchodu--256376/>.

⁵ CHATZKY, Andrew, MCBRIDE, James a SERGIE, Mohammed Aly. NAFTA and the USMCA: Weighing the Impact of North American Trade. In: *cfr.org* [online]. July 1 2020 [cit. 2020-11-12]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/backgrounder/naftas-economic-impact>.

⁶ Viz poznámka č. 5.

obchodního deficitu USA, ztrátám pracovních míst a uzavření dohody NAFTA navíc nepřímo vedlo k tomu, že americké společnosti začaly přesouvat svou produkci. Výzkumníci Dean Baker (*The Center for Economic and Policy Research*) a Robert Scott (*Economic Policy Institute*) ve svých analýzách dospěli k závěru, že navýšení importů do USA během dvou dekad způsobilo ztrátu přibližně 600 000 pracovních míst, z čehož celých 350 000 připadlo na automobilový průmysl. Mexický průmysl naopak zaznamenal nárůst v počtu nových pracovních pozic o 120-550 000.⁷ Jiní ekonomové např. Gary Clyde Hufbauer a Cathleen Cimino-Isaacs z *Peterson Institute for International Economics* zdůrazňují, že zintenzivnění obchodní výměny přispělo ke všeobecnému růstu americké ekonomiky, kdy sice došlo ke ztrátě některých pracovních míst, zároveň však i k vytvoření nových, přičemž spotřebitelé mohli těžit z nižších cen výrobků. V roce 2014 navíc zmínění autoři své závěry podepřeli studií, dle které USA přišly o 15 000 míst, nicméně získaly až 450 000 \$ za každou ztrátu pracovního místa, a to ve formě nižších spotřebitelských cen a vyšší produktivity.⁸ Podobně odlišné názory zaznívají i v souvislosti s dopady smlouvy na zpracovatelský průmysl. Zatímco někteří argumentují výše zmíněnými negativními efekty, jež se promítly na trhu práce, ve veřejné debatě rovněž zaznívá, že americký zpracovatelský průmysl byl pod tlakem již před podpisem dohody NAFTA a mnohem negativnější důsledky pro americká pracovní místa měla spíše konkurence z Číny.⁹ NAFTA podle Gordona Hansona podpořila konkurenceschopnost, což USA pomohlo soutěžit s Čínou a bez dohody by podle něj bývalo mohlo dojít k citelně vyšším ztrátám. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že smlouva byla od počátku vysoce kontroverzní. Jaké jsou tedy rozdíly mezi původní dohodou NAFTA a renegociovanou dohodou USMCA?

USMCA a nové parametry

Mnozí komentátoři usuzují, že obsah obou dvou smluv se nijak výrazně neliší.¹⁰ Zatímco NAFTA cílila předně na odbourání vzájemných cel a liberalizaci obchodu, v USMCA je větší důraz kladen spíše na odstranění netarifních bariér v podobě nesouladů v pracovním právu smluvních zemí nebo v podobě rozdílných regulačních opatření. Také dle informací Ministerstva průmyslu a obchodu ČR dohoda nepředstavuje žádnou revoluční změnu, jelikož výše celních sazeb byla již před jejím uzavřením na velmi nízké úrovni. Cílem USMCA tak podle MPO není podpora vzájemného obchodu, ale spíše jeho omezení, stejně jako zastavení přesunu automobilových montážních linek z USA do Mexika, což je skutečnost, kterou Donald Trump dlouhodobě kritizuje.¹¹

Obecně se dohoda USMCA nejvíce dotýká automobilového průmyslu: zatímco v předchozích ustanoveních bylo pro bezcelní obchod mezi smluvními stranami zapotřebí, aby bylo minimálně 62,5 % automobilových součástek vyrobeno v jedné ze tří zemí, nově se tento podíl zvyšuje na 75 %, přičemž jedním z důvodů této změny je patrně boj proti dovozům levnějších součástek z Číny.¹² Zároveň se jednalo o jeden z požadavků odborových svazů, jejichž snahou bylo „vrátit pracovní místa zpět do USA.“¹³ Tento bod bude mít nejcitelnější dopad na mexickou automobilovou výrobu, která z 32 % nové požadavky nespĺňuje. Přechodné období ve lhůtě 5 let pro mnohé výrobce není

⁷ Viz poznámka č. 5.

⁸ HUFBAUER, Clyde Gary, CIMINO-ISAACS, Cathleen a MORAN, Tyler. NAFTA at 20: Misleading Charges and Positive Achievements. In: *pie.com* [online]. May 2014 [cit. 2020-11-12]. Dostupné z: <https://www.pie.com/publications/policy-briefs/nafta-20-misleading-charges-and-positive-achievements>.

⁹ AUTOR, David H., DORN, David a HANSON, H. Gordon. The China Shock: Learning From Labor Market Adjustment To Large Changes In Trade. In: *nber.org* [online]. January 2016 [cit. 2020-11-15]. Dostupné z: https://www.nber.org/system/files/working_papers/w21906/w21906.pdf.

¹⁰ WHITE, Martha C. Trump signs USMCA trade deal to replace 'nightmare NAFTA'. In: *nbcnews.com* [online]. 29 January 2020 [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.nbcnews.com/business/economy/trump-signs-usmca-trade-deal-replace-nightmare-nafta-n1125526>.

¹¹ Viz poznámka č. 4.

¹² WALLACE, Charles. Trump Hails New NAFTA Deal With Canada. In: *forbes.com* [online]. October 1 2018 [cit. 2020-11-18]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/charleswallace1/2018/10/01/trump-hails-new-nafta-deal-with-canada/?sh=760fc85a37c0#3cc2362b37c0>.

¹³ EUROPEAN PARLIAMENT. United States-Mexico-Canada Agreement (USMCA): Potential impact on EU companies. In: *europarl.europa.eu* [online]. December 2018 [cit. 2020-11-18]. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2018/630341/EPRS_ATA\(2018\)630341_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2018/630341/EPRS_ATA(2018)630341_EN.pdf).

dostatečně dlouhé, adaptace navíc bude vyžadovat velké investice, které by se potenciálně mohly projevit i ve formě zvýšených cen lokální produkce.¹⁴

Další nutnou podmínkou je, že na výrobě se musí podílet 40-45 % pracovníků, kteří pobírají minimální mzdu ve výši 16 \$/ hod.¹⁵ Toto ustanovení by podle odhadů mohlo mít pozitivní efekt zejména na zpracovatelský průmysl v USA, kde se mzdy ve srovnání s Mexikem pohybují o poznání výše.¹⁶ Mexiko by tak již v budoucnu nemělo platit za zdroj levné pracovní síly, jak tomu bylo doposud, ale dle nových pravidel by se zdejší mzdové sazby měly rapidně zvýšit a dorovnat se normám platným v USA a Kanadě. V současné době se totiž plat zaměstnanců mexického automobilového průmyslu pohybuje mezi 3,60-3,90 \$/ hod, což je částka výrazně nižší, než požadovaných 16 amerických dolarů.¹⁷ Výrobci automobilů tedy nyní stojí před volbou, zda dostát závazkům plynoucím z dohody a zvýšit mzdu pracovníkům v Mexiku, přesunout svou výrobu do Kanady či USA anebo se vzdát bezcelního obchodu a pravidla nerespektovat, což znamená smířit se s celní sazbou ve výši 2,5 %.¹⁸

Další podstatnou změnou je posílení pracovních zákonů, které byly v předchozí dohodě upraveny pouze prostřednictvím zákonů o pracovní spolupráci. Někteří kritici zejména z řad amerických pracovníků ve zpracovatelském průmyslu vytýkali dohodě NAFTA oslabení své pozice a riziko ztráty zaměstnání z důvodu nižších cen práce v Mexiku. Nově byly proto kromě minimálních hodinových mezd zavedeny také přísnější pracovní standardy, jejichž dodržování bude navíc podrobováno pravidelné kontrole. Napříště tedy bude možné svolat panel nezávislých expertů, kteří budou na základě podané stížnosti posuzovat, zda došlo k porušení pracovních norem.¹⁹ V souvislosti s tím se součástí dohody stalo také vytvoření speciálního tělesa *Facility-Specific, Rapid Response Labor Mechanism*, jež všem smluvním stranám umožňuje požádat o konzultace v případě podezření z porušování sjednaných norem, kdy může dojít např. k prověření podmínek v některé z továren, která by nedodržovala pravidla kolektivního vyjednávání.²⁰ Lepší vynucování pracovních norem ostatně vedlo největší odborovou organizaci v USA AFL-CIO, a zároveň hlasitého kritika dohody NAFTA, k podpoře nově ujednané USMCA.²¹

Ačkoliv jsou cla na většinu zemědělských produktů obchodovaných mezi těmito třemi zeměmi velmi nízká, případně nulová, Spojené státy si v nové smlouvě prosadily požadavek na větší otevření kanadského trhu pro americké výrobky z mléka a arašidů, na což Donald Trump opakovaně apeloval ve snaze umožnit lepší přístup americkým farmářům. Zároveň by mohlo dojít k výraznému navýšení exportu kuřat, který by po uplynutí šestého roku platnosti nových pravidel mohl vzrůst až o 50 %.²²

Podle oficiálních údajů americké vlády dohoda USMCA stanovuje dosud nejvyšší standardy v otázce ochrany duševního vlastnictví, jehož vynucování hraje důležitou roli v podpoře inovací a ekonomického růstu. Nově zahrnuje prodloužení autorských práv o 25 let (platná jsou tedy po dobu autorova života a dále pak 75 let po jeho úmrtí), zároveň také minimálně patnáctiletou ochranu průmyslového vlastnictví.²³ Dohoda dále rozšiřuje ochranu tzv. ochranných známek na zvuky a tzv. kolektivní známky a ruší

¹⁴ SEDLÁKOVÁ, Daniela a STIBOROVÁ, Zuzana. Mexiko: Nová dohoda s USA a Kanadou přináší velké změny v automobilovém průmyslu. In: *mzv.cz* [online]. November 18 2019 [cit. 2020-11-18]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/mexico/cz/obchod_a_ekonomika/mexiko_nova_dohoda_s_usa_a_kanadou.html.

¹⁵ Viz poznámka č. 2.

¹⁶ LOBOSCO, Katie, FUNG, Brian a LUHBY, Tami. 6 key differences between NAFTA and the USMCA deal that replaces it. In: *cnn.com* [online]. 17 December 2019 [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2019/12/10/politics/nafta-us-mexico-canada-trade-deal-differences/index.html>.

¹⁷ Viz poznámka č. 4.

¹⁸ NIEDERMAYER, Luděk. Nová NAFTA. In: *niedermayer.cz* [online]. October 23 2018 [cit. 2020-11-18]. Dostupné z: <https://www.niedermayer.cz/o-eu-a-cr-v-ni/articles/nova-nafta>.

¹⁹ Viz poznámka č. 16.

²⁰ BALÍÑO, Sofía, CAMPOS, Leal Soledad. The USMCA Is Now In Force. How Will it Impact North American Trade Policy? In: *iisd.org* [online]. 29 June 2020 [cit. 2020-11-12]. Dostupné z: <https://www.iisd.org/articles/usmca-impact-north-american-trade>.

²¹ Viz poznámka č. 5.

²² United States-Mexico-Canada Agreement. In: *trade.gov* [online]. [cit. 2020-11-12]. Dostupné z: <https://www.trade.gov/usmca>.

²³ OFFICE OF THE UNITED STATES TRADE REPRESENTATIVE. The United States-Mexico-Canada Agreement Fact Sheet: Intellectual Property. In: *ustr.gov* [online]. [cit. 2020-11-18]. Dostupné z: https://ustr.gov/sites/default/files/files/Press/fs/USMCA/USMCA_IP.pdf.

některé administrativní požadavky, které komplikovaly proces vymáhání příslušné ochrany. Dalším z komponentů je pak zavedení povinnosti trestního stíhání v případě krádeže obchodního tajemství, na jehož ochranu by měly dbát i státem vlastněné podniky.²⁴

Další z oblastí, jež doznala mírných obsahových změn, je problematika životního prostředí (ŽP). Tato kapitola byla již zahrnuta v původní smlouvě a jednalo se dokonce o první dohodu tohoto druhu, která propojovala ochranu klimatu s obchodem. USMCA si však klade za cíl jít ještě o krok dále a výrazněji posílit a modernizovat ustanovení vztahující se k ochraně ŽP a rovněž zahrnout seznam několika mezinárodních úmluv jako např. Montrealský protokol či Úmluvu o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Nová samostatná kapitola týkající se této problematiky navíc smluvní strany povazuje udržovat vysokou úroveň ochrany ŽP, a to včetně závazků důsledně vynucovat platnou legislativu, dbát na transparentnost a účast veřejnosti.²⁵

Dopady na Evropskou unii, potažmo Českou republiku?

Ačkoliv se co do míry celního zatížení a celkové tržní liberalizace liší USMCA od NAFTA jen minimálně, dopady na evropské firmy by mohly být významnější. Důvodem pro zavedení výše zmíněných opatření v automobilovém průmyslu bylo totiž mimo jiné podnitit společnosti, včetně těch evropských, přesunout svou výrobu z Mexika do USA. Evropské společnosti tak nyní mají možnost buď přebudovat své dodavatelsko-odběratelské řetězce, anebo přijmout celní sazbu ve výši 2,5 % dle pravidel WTO. Další možný dopad se týká přístupu na kanadský trh s mléčnými výrobky, který je obecně považován za vysoce ochranný, což dlouhodobě znepokojuje obchodní partnery v EU, USA i Mexiku. V rámci USMCA Kanada nově přistoupila na otevření 3,6 % svého trhu s mléčnými výrobky (z původního 1 %) pro bezcelní importy americkým společnostem. Jelikož o stejnou výjimku usiluje rovněž Austrálie a Nový Zéland, mohlo by to vést k nárůstu konkurence v tomto odvětví, protože pro EU již tato výjimka díky dohodě CETA platí.²⁶

Dle některých odhadů by dohoda USMCA mohla mít dopady také na evropské investory v Mexiku. Ti jsou totiž často do velké míry závislí na importu některých výrobních součástek ze zemí EU a hrozí, že by z tohoto důvodu evropské firmy nemusely splňovat požadavky na regionální původ výroby. Dle odhadů Ministerstva zahraničních věcí ČR by se nová pravidla mohla negativně odrazit také na vzájemné česko-mexické spolupráci, jelikož se očekává pokles objemu českého vývozu do Mexika. Automobilový sektor je totiž ve vzájemném obchodu klíčový a tvoří přibližně polovinu celkového obrátu ČR s Mexikem.²⁷

Jak vidno, názory na dohodu USMCA se v mnoha ohledech liší, jak tomu již ostatně bylo i v případě dohody NAFTA. Někteří se domnívají, že Trump svému slibu dalekosáhlých změn nedostal a smlouva obsahuje úpravy spíše kosmetického charakteru. Obecně lze však konstatovat, že nejsilněji ovlivněn bude sektor automobilového průmyslu a Českou republiku by, jakožto zemi, pro niž je export automobilů stěžejní, měl vývoj v tomto odvětví obzvláště zajímat.

²⁴ AKHATAR, Shayerah Ilias a FERGUSSON, Ian F. USMCA: Intellectual Property Right (IPR). In: *crsreports.congress.gov* [online]. 29 June 2020 [cit. 2020-11-12]. Dostupné z: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IF/IF11314>.

²⁵ MALKAWI, Bashar H a KAZMI, Shakeel. Dissecting and Unpacking the USMCA Environmental Provisions: Game-Changer for Green Governance? In: *jurist.org* [online]. 5 June 2020 [cit. 2020-11-18]. Dostupné z: <https://www.jurist.org/commentary/2020/06/malkawi-kazmi-usmca-environment/#:~:text=The%20USMCA%20makes%20significant%20changes,governance%2C%20including%20commitments%20to%20enforce.>

²⁶ Viz poznámka č. 13.

²⁷ Viz poznámka č. 14.

Daně

Philippe Gamito

A look back at EU VAT developments in 2019 regarding insurance and financial services. Part 2 Ohlédnutí za vývojem evropské DPH v roce 2019 u pojištění a finančních služeb. 2. část

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 5, p. 277-283

Ve druhé části dvoudílného článku o DPH v oblasti pojišťovnictví a finančních služeb v EU se autor zabývá zatím nerozhodnutými případy (pending cases) u Soudního dvora EU. Dále uvádí, zda a jak rozhodnutí Soudního dvora EU mohou spolu s dalšími faktory (brexit, patová situace u daně z finančních transakcí) přispět k reformě legislativy v oblasti DPH u pojištění a finančních služeb. - Poznámky. -- Pokračování z č. 4/2020, s. 222-234.

Jordi Sol

Back to the question : can the VAT exemption for cost-sharing groups operate in cross-border scenarios?

Znovu k této otázce : vztahuje se osvobození sdílených nákladů od DPH u seskupení na přeshraniční situace?

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 5, p. 243-247

Autor v článku analyzuje stanovisko generální advokátky Soudního dvora EU Juliane Kokott v případě „Kaplan International Colleges UK“ (C-77/19) a řeší, zda mohou výjimku na osvobození sdílených nákladů od DPH dle článku 132(1)(f) evropské Směrnice o DPH využívat i přeshraniční seskupení ve třetích státech. Podle generální advokátky se na popsané situace výjimka vztahovat nemá, autor článku je však opačného názoru. Za problematické ale považuje autor doložení toho, že osvobození od daně nesmí narušit hospodářskou soutěž. - Poznámky. -- K tomuto tématu viz i dvoudílný článek v č. 5 a 6/2016 („The cost sharing exemption under debate“).

Martin Cordes, Marvin Kraft

Besteuerung auslandsansässiger Geschäftsführer und Angestellter bei Inlandstätigkeiten : Einzelfragen der Steuerpflicht von Vergütungen, insbesondere bei Freistellung und nach Auflösung eines Dienstverhältnisses

Zdanění zahraničních jednatelů a zaměstnanců při tuzemských činnostech : jednotlivé otázky zdanění odměn, zejména v případě daňového osvobození a po skončení služebního poměru

Finanz-Rundschau, Jg. 102, (2020) Nr. 19, S. 885-894

Mobilita zahraničních pracovníků je v posledních letech na vzestupu, a to i na úrovni nejvyšších představitelů firem. Domácí, mezinárodně aktivní společnosti stále častěji využívají k obsazení vedoucích pozic zaměstnance, kteří žijí v zahraničí a/nebo vykonávají pracovní činnost v tuzemsku, přičemž manažerské povinnosti mají v rámci timesharingu i v zahraničí. Stále častěji se tak musí posuzovat i daňové náležitosti podobných pracovněprávních vztahů, např. v souvislosti s ukončením spolupráce, odstupným, pokračujícím vyplácením odměny v časech dovolené apod. Okolnosti se navíc mohou lišit, zejména pokud jde o to, zda v Německu existuje omezená nebo neomezená daňová povinnost zaměstnance. Autor rozebírá oba koncepty danění, zmiňuje problematiku dvojího zdanění a při své analýze vychází z dat OECD a definic principu místa výkonu práce apod. - Poznámky.

Helge Jacobs

Betriebsstätte und feste Niederlassung im Umsatzsteuerrecht : zugleich Anmerkung zu BFH, Urt. v. 29.4.2020 - XI R 3/18

Provozovny a stálé provozovny v zákoně o dani z obrátu : zároveň komentář k rozhodnutí Spolkového finančního dvora z 29.4.2020 - XI R 3/18

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 18, S. 701-702

Náležitosti, které jsou nutné pro splnění kritérií k uznání existence stálé provozovny podle zákona o dani z obrátu, jsou v právních ustanoveních často velmi komplikovaně formulovány. Autor se v úvodu věnuje definici stálé provozovny a posléze analyzuje konkrétní rozhodnutí Spolkového finančního dvora XI R 3/18, na němž demonstuje případ z praxe, jenž se této problematice týká. Autor velmi

pozitivně vnímá skutečnost, že se přesným ustanovením příslušných kritérií zabýval i XI. senát Spolkového finančního dvora, který tak přispěl k lepší orientaci v legislativě související s otázkou daně z obrátu u stálých provozoven. - Poznámky.

Moritz Glahe, Julia Bossmann

BMF-Schreiben zu Mitteilungspflichten für grenzüberschreitende Steuergestaltungen : für wen und wofür eine Mitteilungspflicht besteht

Oznámení Spolkového ministerstva financí o oznamovací povinnosti u přeshraničních daňových uspořádání : pro koho a na co platí oznamovací povinnost

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 39, S. 2039-2045

V souvislosti s nedávným návrhem Spolkového ministerstva financí (BMF) týkajícím se oznamovací povinnosti u přeshraničních daňových uspořádání se článek zabývá otázkou, kdy tato oznamovací povinnost nastává a na koho se vztahuje. Fakticky se jedná o závazek zprostředkovatelů hlásit přeshraniční daňová uspořádání daňovým úřadům členských států EU. Příslušná právní implementace je nicméně stále nejasná a zůstává celá řada sporných otázek, které se v praxi objevují. V reakci na to německé ministerstvo financí dne 14.7.2020 zveřejnilo přípis, který by měl povinnosti podrobněji specifikovat a předejít právní nejistotě. Autor se zabývá jednotlivými aspekty návrhu BMF, osvětluje zásadní pojmy jako např. daňové uspořádání, ohlašovací povinnost apod., a podrobně popisuje, kdo má ohlašovací povinnost a na které typy daní se opatření vztahuje. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Václav Benda

DPH při zasilání zboží a změny pro rok 2021

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 21, (2020) č. 11-12, s. 28-30

Příspěvek nejprve shrnuje aktuálně platná pravidla pro uplatňování DPH při zasilání zboží, a to jak při jeho zasilání do jiného členského státu, tak naopak z jiného členského státu do tuzemska. Rozebírá základní principy zasilání zboží, problematiku místa plnění a zkoumané otázky dokresluje několika praktickými příklady. Dále autor stručně vysvětluje základní principy změn, které by měly platit od 1.7.2021 pro prodej zboží na dálku, v návaznosti na změny předpisů EU a zákona o DPH (sněmovní tisk č. 867). Uvádí, že pro prodej zboží na dálku do jiného členského státu bude zavedena možnost využití zvláštního režimu jednoho správního místa (mini-one-stop-shop) a pro přenesení místa plnění do členského státu, kde bude ukončena přeprava zboží, je zaveden jednotný limit 10 tisíc EUR za kalendářní rok (na celkovou hodnotu dodaného zboží do jiných členských států). -- Viz také DHK č. 10/2020, s. 3-7.

Václav Benda

DPH u třístranného obchodu

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 12-13, s. 11-17

Řetězové či vícestranné obchody jsou často využívány při obchodování se zbožím v rámci Evropské unie. Specifickým řetězovým obchodem je třístranný obchod, jehož pravidla jsou upravena v § 17 zákona o DPH, a to v návaznosti na evropskou směrnici o společném systému DPH. V příspěvku je přiblížena změna pravidel pro stanovení místa plnění v případě "dodání v řetězci" a prokazování podmínek pro osvobození od daně při intrakomunitárním dodání zboží v návaznosti na novelu č. 343/2020 Sb. Autor se věnuje zjednodušenému postupu v třístranném obchodu, který usnadňuje realizaci intrakomunitárních dodávek a odstraňuje v této souvislosti administrativní zátěž spojenou s nutností registrace daňových subjektů v jiných členských státech, než kde mají své sídlo. S využitím příkladů vysvětluje praktickou aplikaci tohoto zjednodušeného postupu v třístranném obchodu.

Robert C. Prätzler

Geplante umsatzsteuerliche Änderungen durch das Jahressteuergesetz 2020

Plánované změny DPH v rámci daňového zákona z roku 2020

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 38, S. 1977-1983

Poté, co německá spolková vláda zavedla celou řadu opatření, která částečně pozměnila německý zákon o dani z přidané hodnoty včetně dočasného snížení DPH do konce r. 2020, byl předložen další referentský návrh, který počítá s dalekosáhlými změnami v zákoně o DPH. Tentokrát se jedná zejména o implementaci evropských směrnic, jež musejí být začleněny do práva jednotlivých členských států.

Autor přichází s přehledem nových opatření, hovoří mimo jiné o implementaci digitálního balíčku EU, zásilkovém obchodu, o prodeji zboží importovaných ze třetích zemí i o právní úpravě odpovědnosti elektronických tržišť. Článek rovněž shrnuje změny v oblasti osvobození od daní. Pro další legislativní kroky vlády však dosud neexistuje žádný přesný časový plán. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Craig Elliffe

International tax frameworks : assessing the 2020s compromise from the perspective of taxing the digital economy in the Great Lockdown

Mezinárodní daňové rámce : hodnocení kompromisu 20. let 21. století z pohledu zdanění digitální ekonomiky během Velké uzávěry

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 9, p. 532-549

Vzhledem k závažným ekonomickým dopadům pandemie nemoci COVID-19 bude podle autora do budoucna nezbytná reforma mezinárodního zdanění. Státy budou potřebovat zvýšit příjmy do svých rozpočtů a zdanění nadnárodních digitálních podniků je jednou z cest, jak toho dosáhnout. Autor v článku připomíná reformu mezinárodního zdanění, která proběhla před sto lety („kompromis 20. let 20. století“) a jejímž cílem bylo eliminovat dvojí zdanění. Tehdejší nastavení alokace zdanitelných práv však již není v souladu s dnešním fungováním nadnárodních digitálních podniků. Na to by měl reagovat „nový kompromis 20. let 21. století“. Autor také mj. posuzuje, zda novým požadavkům zdanění nadnárodních digitálních podniků odpovídá projekt OECD/G20 proti BEPS. - Poznámky. -- Ke zdanění digitální ekonomiky v Nigérii viz článek na s. 524-531.

Martin Děrgel

Koordinační výbor k odpisování majetku zděděného a darovaného

Účetnictví, Sv. 2020, č. 10, s. 36-44

Autor v článku shrnuje stanovisko koordinačních výborů (odborných diskuzí na daňová témata, ke kterým se vyjadřují i zástupci GFR) v otázce odpisování zděděného a darovaného majetku. Konkrétně byly na půdě koordinačních výborů řešeny tyto problémy: jak pokračovat v odpisování, když dědic nezná zůstatkovou cenu ani způsob odpisování; jak pokračovat v odpisování, když dědic zná uplatněné výdaje, ale nezná zůstatkovou cenu; jak postupovat v případě, že některý spoluvlastnický podíl na majetku byl získán darováním; jak uplatňovat daňové odpisy v průběhu pozůstalostního řízení.

Michael Dworaczek, Andreas S. Bolik, Nico Schönberg

Modernisierung oder Wumms im Steuerrecht? : Ergebnisse einer Zielgruppenbefragung zur Einschätzung der Wirksamkeit der steuerlichen Maßnahmen zur Bekämpfung der Folgen der Corona-Krise

Modernizace nebo rána pro daňové právo? : výsledky průzkumu cílové skupiny k posouzení účinnosti daňových opatření v boji proti následkům koronavirové krize

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 39, S. 2030-2033

Německá spolková vláda sice v posledních měsících přijala celou řadu daňových opatření ke zmírnění ekonomických dopadů pandemie nemoci covid-19, dle průzkumů však nejsou přijímána zcela bez kritiky. Ačkoliv jsou některá nová ustanovení vnímána jako užitečná, např. v případě dočasného snížení DPH, téměř 90 % dotázaných předpovídá, že náklady změny ve svém důsledku převýší výhody plynoucí z tohoto podpůrného opatření. Článek shrnuje výsledky studie "Barometer Steuerpolitik" společnosti Ernst & Young, která provedla dotazníkové šetření zjišťující, jak jsou hodnocena dosud představená vládní krizová opatření. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Belal Hassan Al-Rawashdeh

Mutal agreement procedure, double taxation treaties and protection of taxpayers' rights in the BRICS countries

Procedura vzájemné dohody, dohody o zamezení dvojího zdanění a práva daňových poplatníků ve státech BRICS

Právník, Vol. 159, (2020) No. 9, příl. The Lawyer Quarterly No. 3/2020, p. 260-278

Vzorová smlouva OECD o zamezení dvojího zdanění v souvislosti s řešením mezinárodních daňových sporů ustanovuje proceduru vzájemné dohody (mutual agreement procedure, MAP). Autor se věnuje

výhodám i nevýhodám procedury vzájemné dohody jako mechanismu řešení sporů a úloze MAP v kontextu ochrany práv daňových poplatníků. Rozebírá také globální kampaň proti erozi daňového základu a přesouvání zisků a její vliv na vývoj práv daňových poplatníků v rámci MAP. Ochranu práv daňových poplatníků přibližuje na úrovni EU a také v zemích BRICS (BRICS Convention). Autor zdůrazňuje, že chybějící efektivní mechanismus procesu vzájemné dohody zbavuje daňové poplatníky možnosti řešení sporů ohledně daňových smluv, což může vést ke dvojímu zdanění. - Poznámky.

Zdeněk Burda

Nesporná část nadměrného odpočtu : výběr z judikatury správních soudů

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 10, s. 51-56

Komentovaný vývoj rozsudků českých soudů k možnému vyplácení nesporné části nadměrného odpočtu DPH. Blíže k judikátu "Agrobet CZ I" o nároku na vyplácení nesporné části nadměrného odpočtu DPH (rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 48 Af 21/2016-40 a kasační stížnost k NSS č. j. 6 Afs 264/2016-44); k judikátům "Kovové profily" o dílčím vyměření daně a nároku na nespornou část nadměrného odpočtu DPH (rozsudek NSS č. j. 3 Afs 5/2017-56 a nález ÚS č. j. II ÚS 819/18); k judikátům "Agrobet CZ II" o nesporné části nadměrného odpočtu u Soudního dvora EU (rozsudek SDEU ze dne 14.5.2020 čj. C-446/18). - Poznámky.

Ivan Macháček

Paušální daň 2020 & paušální daň 2021

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 21, (2020) č. 11-12, s. 19-22

S účinností od 1.1.2021 je navrhována novela zákona o daních z příjmů zavádějící pro poplatníky s příjmy ze samostatné výdělečné činnosti paušální daň (sněmovní tisk č. 922, schváleno PS dne 21.10.2020). Autor rozebírá, jaké jsou rozdíly mezi daní stanovenou paušální částkou podle stávajícího znění § 7a ZDP a mezi navrhovanou paušální daní podle nového § 2a a novelizovaného § 7a ZDP. Charakterizuje aplikaci daně stanovené paušální částkou v r. 2020, její výhody a podmínky i rozšíření možnosti jejího využití dle zákona č. 170/2017 Sb. Poté se zaměřuje na paušalizaci daně z příjmů a veřejných pojistných a nové znění § 7a s názvem „paušální daň“ pro r. 2021. Uvádí, že v r. 2021 má činit paušální daň měsíčně 5.740 Kč. Problematika je dokreslena několika praktickými příklady.

Svetoslav Danchev, Georgios Gatopoulos, Nikolaos Vettas

Penetration of digital payments in Greece after capital controls: determinants and impact on VAT revenues

Pronikání digitálních plateb na řecký trh po zavedení kontroly pohybu kapitálu určující faktory a dopady na příjmy z DPH

CESifo Economic studies, Vol. 66, (2020) No. 3, p. 198-220

Používání platebních karet v Řecku se mezi lety 2014-2017 více než ztrojnásobilo. Autoři proto na příkladu této země ukazují, jaké fiskální dopady má rapidní rozšíření digitálního platebního styku na ekonomiku, v níž tradičně převládají spíše hotovostní platby. Masivní výběr bankovních vkladů (tzv. bank run) v r. 2015 vedl řecké orgány k zavedení opatření na kontrolu pohybu kapitálu ve snaze zabránit kolapsu bankovního systému. V návaznosti na tento krok následoval obrovský nárůst plateb prostřednictvím karet, na něž vláda reagovala dalšími pobídkami, např. v podobě zákona 4446/2016, který si kladl za cíl podpořit používání elektronických platebních metod, což mělo mimo jiné sloužit také jako nepřímý nástroj ke kontrole plnění daňových předpisů. Analýza odpovídá na otázku, zda nárůst bezhotovostních plateb v konečném důsledku ovlivnil příjmy z DPH.

Jiří Pšenčík

Princip spravedlnosti jako klíčový aspekt při rozhodování o prominutí penále po daňové kontrole

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 10, s. 34-40

Penále je finančním trestem za to, že daňový subjekt vykázal svou daňovou povinnost v nesprávné výši a správce daně v rámci doměřovacího řízení tuto nesprávnost musel napravit. Správce daně má zákonný prostor, jak výši penále na základě žádosti daňového subjektu upravit (snížit), je-li nesprávný postup jednoduše chybový, nikoliv však neetický. Autor přibližuje kritéria podstatná pro prominutí penále (formální požadavky, meritorní posouzení, součinnost) a provádí jejich aplikaci na konkrétním případě. Shrnuje uvažování správce daně při rozhodování o prominutí penále a upozorňuje i na jeho

etický kontext. Článek dále rozebírá úskalí, která s žádostí o prominutí penále mohou být spojena, a věnuje se legislativním limitům a zásadám správní úvahy v této věci se zaměřením na princip spravedlnosti. Představuje též některé judikáty správního soudnictví týkající se zkoumaného tématu. - Poznámky.

Saša Randelović, Marko Vladisavljević

Social welfare effects of progressive income taxation under increasing inequality [elektronický zdroj]
Vliv progresivního zdanění na společenský blahobyt v podmínkách rostoucích nerovností

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 5, p. 575-599

Hospodářská krize, která vypukla v r. 2008, způsobila v Srbsku růst nezaměstnanosti, neformálního zaměstnávání i celkových nerovností ve společnosti. Autoři v článku zkoumají hypotetickou situaci, spočívající ve zvýšení daňové progresy v Srbsku. Zjišťují, že po zavedení daňové progresy by se snížily nerovnosti ve společnosti, vzrostla by nabídka práce a zvýšil by se ve zkoumaných letech i celkový společenský blahobyt. Nárůst nerovností ve společnosti však podle autorů automaticky neznamená přímou úměru mezi zavedením daňové progresy a společenským blahobytem. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/10/Prague_Economic_Papers_5_2020_s.575-599.pdf

René Offermanns and Rita Botelho Moniz

Special tax regimes for high net worth individuals
Zvláštní daňové režimy pro vysokopříjmové osoby

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 8, p. 365-369

Osoby s vysokými příjmy a majetkem mají větší možnosti globální mobility, s tím souvisí otázka daňové rezidence. Některé jurisdikce se snaží tyto osoby přilákat, protože z obecného hlediska představují významný přínos místní ekonomice a vytvářejí nové růstové příležitosti (např. Monako, Bahamy, Kajmanské ostrovy, Britské panenské ostrovy, aj.). Autoři v článku zkoumají společné znaky takových jurisdikcí s výhodnými daňovými režimy pro vysokopříjmové osoby. Dále analyzují zvláštní programy týkající se plnění daňových povinností, které některé státy nabízejí, a rozebírají též problematiku dohledu nad placením spravedlivého podílu na daních těmito jednotlivci. - Poznámky.

Lenka Heřmánková

Stav a vývoj daňových a celních příjmů k 30.9.2020

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 10, s. 8-9

Zůstatky na účtech celní správy ČR ke dni 30.9.2020. Celkové zůstatky příjmů státního rozpočtu na účtech CS. Dovoz (DPH, spotřební daně, clo, správní poplatky, příslušenství, ostatní příjmy, biopaliva, pokuty, aj.). Vnitrostátní spotřební daně. Dělená správa. Meziroční srovnání.

David Hummel

Steuersatzänderungen und bereits abgeschlossene zivilrechtliche Verträge : zur Möglichkeit der Vertragsanpassung nach § 29 UStG

Změny daňových sazeb a již uzavřené občanskoprávní smlouvy : k možnosti úpravy smlouvy podle § 29 zákona o DPH

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 19, S. 741-747

Článek se věnuje legislativním aktivitám v Německu, které nastaly v souvislosti s vypuknutím epidemie nemoci covid-19, jež měly za cíl povzbudit poptávku spotřebitelů, a to zejména prostřednictvím snížení daňových sazeb. V praxi se však ukázalo, že není jasné, jakým způsobem postupovat v případech, kdy některé smlouvy již byly uzavřeny, ale ceny v nich obsažené stále počítají s původní daňovou sazbou. Z tohoto důvodu začal být ve veřejné debatě čím dál častěji zmiňován § 29 zákona o DPH, který za určitých podmínek počítá s přiměřeným vyrovnáním. Autor se zaměřuje na toto konkrétní ustanovení a jeho možné uplatnění v současné koronavirové krizi, přičemž velký prostor věnuje také tzv. čtyřměsíční lhůtě (Viermonatsfrist), což je pojem, s nímž zmíněný zákon velmi často pracuje. - Poznámky.

Sérgio Vasques

Tax arbitration and VAT : the Portuguese experience

Daňová arbitráž a DPH : portugalská zkušenost

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 5, p. 267-271

Portugalsko zavedlo v r. 2011 institut daňové arbitráže kvůli přetíženým soudům, kdy na výsledek soudního sporu musely zúčastněné strany čekat v některých případech i deset let a soudy se potýkaly s desítkami tisíc nevyřešených případů. V článku jsou charakterizovány daňové arbitráže v Portugalsku a jejich dopad na spory týkající se DPH. Dále je popsáno, jakým způsobem jsou případy předávány k Soudnímu dvoru EU. - Poznámky.

Carla Marchese and Andrea Venturini

Tax preparers and tax evasion : punishing tax payers or tax preparers?

Daňoví poradci a daňové úniky : trestat daňové poplatníky nebo daňové poradce?

FinanzArchiv, Vol. 76, (2020) No. 2, p. 191-214

Autorky se v článku zabývají daňovými úniky a agresivním plánováním z teoretického pohledu, kdy zkoumají vliv činnosti daňových poradců na objem daňových úniků. Daňový poplatník má určitou představu o pravděpodobnosti, že mohou být jeho daňové úniky odhaleny, tato představa však podléhá zkreslení, které nelze odstranit bez daňového poradenství. Trh s daňovým poradenstvím je nedokonale konkurenční. Dle autorek mohou daňoví poradci klientům poradit vyšší či nižší objem daňových úniků v závislosti na zmíněném zkreslení. Pokud daňové přiznání podává poplatník bez pomoci daňového poradce, je v řadě případů objem daňových úniků vyšší. K vyššímu objemu daňových úniků přispívá také vyšší míra konkurenčního prostředí na trhu s daňovým poradenstvím. Efektivnější jsou podle autorek tresty pro daňové poplatníky. - Poznámky.

Angelo Contrino and Anna Cavallo

Taxable person's fundamental rights in tax proceedings : the ECJ and the Italian jurisprudence

Základní práva osoby povinné k dani v daňových řízeních : Soudní dvůr EU a italská judikatura

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 5, p. 256-260

Právo na odpočet DPH na vstupu patří mezi základní principy evropského systému DPH, přičemž omezení tohoto práva je možné jen v přesně vymezených případech (podezření na daňový podvod či únik). Úřady musí být schopné prokázat, proč k omezení práva dochází. Autoři v článku analyzují případ "Glencore Agriculture Hungary" (C-189/19) a zjišťují, jaké jsou podmínky zpřístupnění důkazů, aby bylo osobě povinné k dani umožněno právo na obhajobu. Dle autorů není judikatura Soudního dvora EU zatím v Itálii konzistentně aplikována. Z případu Glencore Agriculture Hungary vyplývá, že by osoby povinné k dani měly mít přístup k informacím a dokumentům, které úřady používají jako podklady pro své šetření. - Poznámky. -- K případu „Glencore Agriculture Hungary“ viz i s. 261-265.

Ursula Slapio, Kathrin Feil

Temporäre Senkung der Mehrwertsteuersätze : Gestaltungsmöglichkeiten durch Ausgabe von Einzweck-Gutscheinen

Dočasné snížení sazeb DPH : možnosti úprav prostřednictvím vydávání jednoúčelových poukazů

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 18, S. 703-706

Článek představuje vybrané otázky z praxe, které se ukázaly jako problematické v souvislosti se zavedením dočasného snížení DPH v Německu v období od 1.7.2020 do 31.12.2020. Důraz je kladen zejména na problematiku tzv. Einzweck-Gutscheinen, tedy jednoúčelových poukazek, jejichž uplatňování autorky považují za výhodné, nicméně upozorňují na stále trvající právní nejistotu ohledně jejich zdaňování. Harmonizovaná právní úprava danění jednoúčelových poukazek byla ustanovena již na úrovni EU, konkrétně směrnicí upravující problematiku režimu DPH u poukazek na odběr zboží a služeb. Směrnice byla implementována do národní legislativy, v červnu 2020 byl však v souvislosti s epidemií nemoci covid-19 vydán tzv. druhý daňový podpůrný balíček, jenž snížil DPH v Německu na 16 %. Na to reagovalo Spolkové ministerstvo financí vydáním dodatečného stanoviska, které mělo dopady mimo jiné na uplatnění jednoúčelových poukazek. Autorky popisují pozadí navrhovaných změn a příslušné daňové otázky související s jednoúčelovými poukázkami. - Poznámky.

Lorenzo Bellavite, Davide Morabito and Riccardo Tognettini

The digital services tax in Italy : main characteristics and practical issues

Daň z digitálních služeb v Itálii : hlavní znaky a praktické problémy

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 8, p. 351-356

Autoři představují právní úpravu daně z digitálních služeb, kterou zavedla Itálie od 1.1.2020, a porovnávají ji s návrhem Evropské komise na zdanění digitálních služeb na úrovni Evropské unie. Přibližují historický kontext vývoje italské digitální daně od prvního návrhu až ke konečnému znění ustanovení zavádějící novou DST daň (ta je součástí zákona o rozpočtu na r. 2019). Rozebírají její hlavní znaky (předmět daně, subjekt daně, teritoriální rámec, příjmy podléhající dani, správní opatření) a zaměřují se i na některé praktické problémy s touto daní spojené. Vyvozují, že italská daň z digitálních služeb v mnoha ohledech následuje principy návrhu EU. - Poznámky.

Martha Caziero

The elimination of economic double taxation in the European Union : non-discrimination and beyond
Odstranění ekonomického dvojího zdanění v Evropské unii : nad rámec potlačení diskriminace

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 8, p. 343-350

Evropská směrnice o mateřských a dceřiných společnostech (2011/96/EU) cílí na dosažení mezinárodní neutrality při rozdělování dividend sdružených podniků z různých členských států EU a na odstranění právního i ekonomického dvojího zdanění. Ekonomické dvojí zdanění vytváří překážku fungování vnitřního trhu. Článek se zaměřuje na pojem „odstranění ekonomického dvojího zdanění“ (elimination of economic double taxation), a to jak z pohledu směrnice, tak s ohledem na základní svobody EU. Odstranění mezinárodních překážek zaviněných dvojitým zdaněním, jež je předmětem zmiňované směrnice, musí být dosaženo bez ohledu na existenci diskriminačního režimu zdanění zahraničních dividend. Autoři v té souvislosti zvažují odstraňování ekonomického dvojího zdanění versus tržní neutralitu z pohledu nediskriminace a také tři scénáře ochrany před ekonomickým dvojitým zdaněním. - Poznámky. -- Problematice dvojího právního a trojího ekonomického zdanění akcionářských půjček (shareholder loans) v Dánsku viz s. 370-375.

Ronnie R.F. Yearwood and Alicia D. Nicholls

The European Union's economic substance rules in Commonwealth Caribbean jurisdictions : what is the purpose?

Legislativa Evropské unie týkající se ekonomické podstaty v karibských jurisdikcích spadajících do Commonwealthu : jaký je její účel?

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 9, p. 516-523

Karibské ostrovy, které jsou součástí Commonwealthu (Bahamy, Barbados, Bermudy, Britské panenské ostrovy, Kajmanské ostrovy) přijaly novou legislativu tak, aby splňovaly požadavky Akce 5 Akčního plánu OECD/G20 proti BEPS i požadavky legislativy EU. Kritérium EU 2.2 se týká škodlivého zdanění a škodlivých daňových praktik jurisdikcí mimo EU. Autoři v článku nicméně kritizují tuto evropskou legislativu a poukazují na to, jak by daná problematika šla řešit lépe prostřednictvím anglosaského práva (common law). - Poznámky.

Bartosz Gryziak

The legality of the punitive deferral of the exercise of the right of deduction

Legálnost trestu spočívajícího v odložení práva na odpočet daně na vstupu

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 5, p. 249-255

Polsko přijalo v uplynulých letech řadu opatření, kterými usiluje o snížení daňové mezery u DPH. Jedno z opatření se vztahuje na situaci, kdy plátcí daně nesprávně vyplní příznání k DPH, popř. jej vyplní pozdě, a to přesto, že se jedná o situace, kdy jsou daně na vstupu a výstupu stejné (nevzniká tedy závazek). Popsaná situace ztěžuje správu daní. Polsko proto od r. 2017 uplatňuje tresty, které spočívají v odložení možnosti uplatnit daň na vstupu a plátcům daně vznikají úroky z prodlení. Autor v článku analyzuje, zda je polský přístup legální z pohledu evropské legislativy o DPH. - Poznámky.

Francesco Cannas

The participation of Italy in the EU VAT cross-border rulings project : legal and procedural issues
Účast Itálie na projektu daňového rozhodnutí s přeshraničním prvkem u DPH v EU : právní a procedurální otázky

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 5, p. 272-276

Předběžná daňová rozhodnutí (cross-border tax rulings, CBR) spadají pod Fórum EU pro DPH (EU VAT Forum). Jejich účelem je umožnit osobám povinným k dani získat předběžná rozhodnutí týkající se DPH u komplexních přeshraničních transakcí. Autor v článku nejprve představuje celý projekt a následně se věnuje jeho využívání v Itálii. Institut CBR není dle autora v Itálii dostatečně využíván, a to z několika příčin (mj. kvůli specifickému právnímu postavení CBR v Itálii a jeho nezávaznosti). - Poznámky.

Michael Müller

Überlegungen zur steuerlichen Berücksichtigung der häuslichen Arbeitsecke
Úvahy o daňovém zohlednění domácího pracoviště

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 37, S. 1927-1931

S cílem zmírnit negativní ekonomické dopady pandemie covid-19 se německá vláda v uplynulých měsících rozhodla zavést celou řadu daňových podpůrných opatření jako pomoc pro podnikatele a zaměstnavatele. Kromě opatření představených již v rámci tzv. Corona-Steuerhilfegesetz se začalo debatovat mimo jiné o rozšíření ustanovení vztahujících se k nákladům na provoz pro podnikatele pracující ve formě home-office. Autor teoreticky vymezuje předpoklady pro práci ve formě home-office, shrnuje problémy související s daňovými otázkami v případě tohoto typu pracovního výkonu a předkládá diskutované návrhy na jeho pausalizaci. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

VAT half-empty : Colombia

Poloprázdná DPH : Kolumbie

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9216, p. 38-39

O systému daně z přidané hodnoty v Kolumbii a snahách o jeho reformu. Sazba DPH v Kolumbii je na jedné z nejvyšších úrovní ze států Latinské Ameriky (19 %), systém je však velmi nepřehledný a plný výjimek, které jsou výhodné spíše pro majetnější obyvatelstvo. Reformu se na přelomu tisíciletí nepodařilo prosadit, nyní však situace vypadá nadějněji. Vláda má k dispozici dva nástroje, které jí dříve chyběly: databázi „Sisbén“ obsahující údaje o nízkopříjmových rodinách a digitální finanční služby. Díky oběma nástrojům lze zjistit daňovou zátěž u nejchudší populace. V rámci plánované reformy se počítá s kompenzačním schématem právě pro tyto osoby. Zároveň se zvažuje rozšíření DPH na další produkty, které dani dosud nepodléhaly.

Peter Hughes

VAT in the post-Brexit era – what to expect?

DPH v pobrexítové éře – co očekávat?

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 5, p. 241-242

Velká Británie opustila 31.1.2020 Evropskou unii, až do konce r. 2020 však běží přechodné období a na zemi se vztahuje evropská legislativa o DPH. Autor v krátkém příspěvku vysvětluje, jak se bude postupovat u několika vybraných záležitostí po ukončení přechodného období. Konkrétně jde o: dovoz do Velké Británie po brexitu, dovoz zboží v hodnotě nižší než 135 liber a související povinnosti z hlediska DPH, odložené účtování, dovoz do Severního Irsku.

Eva Sedláková

Zákon o daních z příjmů : novela

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 21, (2020) č. 11-12, s. 3-8

V souvislosti se vznikem a rozšířením nemoci covid-19 vyhlásila vláda na území ČR nouzový stav, v rámci kterého byla realizována řada omezujících opatření s negativním dopadem na hospodářství. Tyto negativní dopady se projevují propadem příjmů. Článek podrobně představuje novelu zákona o daních z příjmů č. 299/2020 Sb., která se snaží o zmírnění těchto dopadů rozšířením možnosti uplatnění daňové ztráty jako odčitatelné položky od základu daně na dvě zdaňovací období předcházející daňovému období, za které byla daňová ztráta stanovena. K uplatnění daňové ztráty

zpětně podá poplatník dodatečné daňové přiznání za předcházející období, vznikne mu přeplatek na dani, o jehož vrácení požádá v souladu s daňovým řádem. -- Více k možnostem uplatnění daňové ztráty za r. 2020 viz s. 55-58.

Petr Taranda

Zástavní právo správce daně nejen ve světle judikatury

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 10, s. 27-31

Příspěvek se věnuje institutu zástavního práva správce daně, který je upraven v § 170 daňového řádu. Vychází se z toho, že k zajištění neuhrazené daně je správce daně oprávněn zřídit zástavní právo k majetku daňového subjektu nebo k majetku vlastníka, který je odlišný od daňového subjektu. Autor postupně rozebírá podmínky vzniku zástavního práva správce daně; principy a další aspekty, které musí být respektovány při zřízení zástavního práva; i postup správce daně při zřízení zástavního práva. Zdůrazňuje, že u zástavního práva zapisovaného do veřejných registrů dochází k prodloužení objektivního konce lhůty pro placení daní na 30 let. Dále autor charakterizuje, co vše zástavní právo postihuje a co je nutno zohlednit v souvislosti se zánikem tohoto práva. Podrobněji se také zaměřuje na samotný výkon zástavního práva správcem daně. V té souvislosti též představuje některé aktuální rozsudky. - Poznámky.

Hannah Krolle

Zweiter Frühling im Steuerparadieses

Druhé jaro v daňových rájích

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 36, S. 74-78

Mnoho Němců tráví svůj důchod v zahraničí, také kvůli nízkým daním. Skutečnými oázami jsou Portugalsko a Řecko. Někdy mohou senioři německým daňovým úřadům úplně uniknout, pokud dodržují určitá pravidla.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 25, (2020) č. 10

Odpočet DPH je podmíněn prokázáním dodavatele - prověřeno soudem (s. 2-8); Dohodový kompenzační bonus - zákon č. 331/2020 Sb. (s. 9-14); Zdravotní pojištění - postupy zaměstnavatele při ukončení zaměstnání (s. 15-17); Přerušení pracovní cesty ze soukromých důvodů zaměstnance (s. 18-21); Zatajování důkazů nebo zákonný způsob vedení daňového spisu? (s. 22-26); Zástavní právo správce daně nejen ve světle judikatury (s. 27-31); Princip spravedlnosti jako klíčový aspekt při rozhodování o prominutí penále po daňové kontrole (s. 34-40); Evidence tržeb od 1.1.2021 (s. 41-43); Prokazování dodavatele jako součást důkazního břemene daňového subjektu (s. 44-50); Nesporná část nadměrného odpočtu - výběr z judikatury správních soudů (s. 51-56).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 21, (2020) č. 11-12

Zákon o daních z příjmů - novela č. 299/2020 Sb. (s. 3-8); Snížení zálohy OSVČ - koronavirová krize (s. 9-10); Silniční daň (s. 11-13); Paušální daň 2020 a paušální daň 2021 (s. 19-22); Úmrtí poplatníka a daň z příjmů (s. 25-27); DPH při zasílání zboží a změny pro rok 2021 (s. 28-30); Místo plnění při dodání zboží (s. 31-33) a Místo plnění při dodání zboží (2.) (s. 34-37); Osvobození od daně při dovozu zboží - připravované změny (s. 38-42); Odpisy majetku (1.) (s. 51-54); Daňová ztráta za rok 2020 - možnosti uplatnění - zákon č. 299/2020 Sb. (s. 55-58); Zahraniční stravné: snižování zaměstnavatelem (s. 70-71); Nepřítomnost zaměstnance v zaměstnání - specifické důvody (s. 72-75); Zálohy na daň silniční (s. 76-79); Pracovněprávní vztahy a zdravotní pojištění (s. 88-90); Home-office - daňové souvislosti (s. 95-97); Skončení pracovního poměru- soudní rozhodnutí (s. 98-103).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 22, (2021) č. 1

Novela zákona o DPH (1.) - daňový balíček (s. 3-6); Inventarizace majetku a závazků (s. 10-12); FO po novele ZDP - zákon č. 386/2020 Sb. (s. 13-15); Daňové souvislosti homeoffice (s. 16-18); Nájem nemovitých věcí a DPH: změny od 1.1.2021 (s. 22-25); DPH u služeb cestovního ruchu po novelách

(s. 26-33); Přejít z daňové evidence na účetnictví (s. 34-36); Odpisy majetku (2.) (s. 37-39); Škoda způsobená zaměstnavateli: odpovědnost zaměstnance (s. 47-51); Reklama a propagace z účetního a daňového hlediska (s. 54-56); Reklama a ZDP (s. 57-60); Minimální mzda - změny (s. 61-62); Převody dovolené - novela ZP (s. 65-67).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 28, (2020) č. 12-13

Bližší k některým ustanovením zákona o daních z příjmů ve vztahu k fyzickým osobám - 6. část - daň stanovená paušální částkou, daňová evidence (s. 3-10); DPH u třístranného obchodu (s. 11-17); Daňové důsledky ukončení činnosti osoby samostatně výdělečně činné - 2. část - daň z přidané hodnoty (s. 18-24); Neoblíbená vykazovací povinnost související s obchodem zboží v rámci EU. INTRASTAT CZ. Otestujme se v jeho vykazování! (s. 25-29); Kursové rozdíly v účetnictví podnikatelů (s. 30-34); Vykazování nehmotných výsledků výzkumu a vývoje v podmínkách českých účetních předpisů (s. 39-42); Rozsudek SD EU - "ve věci zmařené investice, která byla částečně použita také pro plnění osvobozené od DPH" (s. 43-45); Finanční úřad online a zjednodušení kontrolních postupů. Jaké změny přináší novela daňového řádu? (s. 46-49); Prokazování účelu daňových výdajů - prověřeno soudem (s. 50-57).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2020, č. 21

Software - daňová a účetní specifika (s. 1-5); DPH a převod vozidla na s.r.o. - dotazy a odpovědi (s. 6); Faktura přijatá z USA - účtování - dotazy a odpovědi (s. 7-8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2020, č. 22

Zrušení daně z nabytí nemovitých věcí - zákon č. 386/2020 Sb. (s. 1-2); Interpretace NÚR I-41 - Zákaznické věrnostní programy (s. 3-4); Investice v rámci Zonky - P2P služba (s. 5-7); Odložená registrace EET - dotazy a odpovědi (s. 7); Datum uskutečnění zdanitelného plnění při vystavení opravného dokladu - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2020, č. 21-22

Problematika DPH v neziskové sféře - 1. část (s. 1-6); Daňová kontrola u daně z přidané hodnoty (s. 6-10); Fakturace do země EU - dotazy a odpovědi (s. 11); DPH a zprostředkování koupě podílu na společnosti - dotazy a odpovědi (s. 12).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 18, (2020) č. 10

Silniční daň u veřejně prospěšných poplatníků (s. 7-12); Může i svěřenský fond daňově odepisovat hmotný majetek? (s. 13-18); Legislativní novinky s komentářem: novela zákoníku práce - č. 285/2020 Sb. (s. 29-31).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Jun-ichi Itaya and Chikara Yamaguchi

Are moderate Leviathans harmful to tax coordination?

Je tzv. přiměřený leviathanský model škodlivý pro daňovou koordinaci?

FinanzArchiv, Vol. 76, (2020) No. 2, p. 165-190

Autoři se zabývají podmínkami, za jakých je udržitelná daňová koordinace mezi státy daňové unie. Předpokladem je tzv. přiměřený leviathanský model (moderate Leviathan model of government), kdy stát částečně myslí na svůj vlastní prospěch a částečně jedná v zájmu veřejnosti. Je zjištěno, že čím jsou leviathanské charakteristiky státu silnější (tj. čím více politici jednájí ve svém vlastním zájmu), tím je daňová unie a částečná daňová koordinace udržitelnější. Daňová koordinace je také silnější při vyšším podílu zbytečných státních výdajů. Objevuje se nicméně trade-off mezi udržitelností daňové unie a blahem občanů. - Poznámky.

By Jacob D. Leshno and Philipp Strack

Bitcoin : an axiomatic approach and an impossibility theorem

Bitcoin : axiomatický přístup a teorém nemožnosti

The American Economic Review, Vol. 110 (2020), No. 3 (Insights), p. 269-286

Inovativnost kryptoměny bitcoin spočívá v její decentralizaci. Infrastruktura systému je poskytována anonymními subjekty, které mohou do systému volně vstupovat a zase jej opouštět. Ačkoli je decentralizace v některých ohledech předností, bývá bitcoin kritizován i pro vysoké náklady a zátěž pro životní prostředí. Autoři se v článku zabývají bitcoinem z teoretického pohledu a zjišťují, jaké podmínky by musel splňovat efektivní bitcoin. Zjišťují, že jakýkoli jiný protokol by se musel vzdát části decentralizace, nebo by jeho systém odměňování těžbařů byl stejný, jako u bitcoinu. - Poznámky.

Kevin Luo, Tomoko Kinugasa, Kai Kajitani

Dynamic efficiency in world economy [elektronický zdroj]

Dynamická efektivnost ve světové ekonomice

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 5, p. 522–544

Autoři posuzují tzv. dynamickou efektivnost světové ekonomiky. Dynamická efektivnost se bere v úvahu při analýzách hospodářského růstu, korporátních financí i dalších témat. Ekonomika je dynamicky efektivní, pokud kapitálové zisky převyšují kapitálové investice. U zkoumaných zemí má křivka akumulace kapitálu tvar písmene U - po období nadměrné akumulace (a klesající efektivnosti) následuje období klesající akumulace a rostoucí efektivnosti. Čína se dle autorů nachází v současné době ve stavu těžké dynamické neefektivnosti. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.746>

Winning bids

Vítězné aukce

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9216, p. 62

Novými nositeli Nobelovy ceny za ekonomii se stali ekonomové Paul Milgrom a Robert Wilson ze Stanfordské univerzity. Zabývají se teorií a designem aukcí. V článku jsou představeny vybrané problémy z teorie aukcí, které ekonomové v průběhu své vědecké kariéry řešili.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

E. Atzler, K. Schneider, H.-P. Siebenhaar

Aufbruch in die Kapitalmarktunion

Sonda do unie kapitálového trhu

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 186 (25.9.2020), S. 28-29

Bliže k akčnímu plánu EU na vytvoření kapitálové unie. Mezi 16 ústředních bodů patří větší ochrana zahraničních investic, lepší harmonizace insolvenčních pravidel, kreditní záruky a zahraniční vypořádání cenných papírů. Přední evropské banky spolupracují na projektu EPI (European payment initiative), mající za cíl vytvoření evropského platebního rozhraní, neboť služby v sektoru bankovních služeb většinou spoléhají na technická řešení americké provenience. S centralizovaným přístupem se počítá i u využití kryptoměn. Evropský parlament zůstává k aktuálnímu akčnímu plánu kritický, projekt byl spuštěn v r. 2015 bez dosavadních markantních výsledků.

Brex and the City : London as a financial centre

Brexit a londýnská City : Londýn jako finanční centrum

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9217, p. 25-27

O škodách, které utrpí Londýn jako finanční centrum, ať už dopadne dohoda Velké Británie s Evropskou unií o tzv. brexitu jakkoli. Londýn se během dvou uplynulých desetiletí stal „světovým finančním centrem Evropské unie“, přesto však City nepředstavovalo prioritu při vyjednávání dohody od brexitu, na rozdíl např. od rybářského průmyslu. Jedním z dopadů brexitu bude ztráta možnosti finančních společností registrovaných v Británii automaticky působit v dalších zemích EU, dojde také ke ztrátě pracovních míst po odchodu firem z Británie. Řada klíčových otázek zůstává nezodpovězených. I přesto však disponuje Londýn v porovnání s jinými finančními centry EU různými výhodami – od jazyka a právního systému až po potenciálně výhodnější regulaci v budoucnu. Evropská finanční centra si mnohdy navzájem konkurují a problémem je i nejednotnost daňových a dalších zákonů mezi různými členskými státy EU.

Das Schuldenexperiment**Dluhový experiment**

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 180 (17.9.2020), S. 14-15

Pohled na současný stav japonské státní kasy. Japonský státní dluh, jenž dosahuje 270 % HDP, je udržitelný především díky postoji bank, které skupováním státních dluhopisů drží státní pohledávky v domácím prostoru a udržují tak přijatelnou úrokovou sazbu. V rámci tzv. abenomiky se centrální banka ujala financování státního dluhu nákupem dluhopisů. Abenomika stanovila tzv. tři pilíře: inflace sníží hodnotu státního dluhu; prostřednictvím hospodářského růstu stoupnou příjmy z daní; centrální banka bude financovat státní aktiva, včetně dluhopisů. Ta v současnosti vlastní okolo 50 % státního dluhu. Ačkoli se kýžené dvouprocentní inflace dlouhodobě nedaří dosáhnout, inflační stav může nastat v důsledku japonského zadlužení v zahraničí, což může zvýšit úrokové míry a ukončit tak dluhovou krizi.

Bert Rürup

Die undemokratische Supermacht**Nedemokratická supersíla**

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 191 (2.10.2020), S. 12

Úvaha nad rolí a vlivem centrálních bank. V krátké esejí se autor zamýšlí nad rolí Deutsche Bundesbank, Fedu a ECB, jejich legislativním ukotvením a dopady jejich rozhodnutí. Upozorňuje na a posun role od technokratické správy měny k postupně sílícímu překrývání s finančními a fiskálními tématy, nově doplněnými o ochranu životního prostředí. Centrální banky stanovením úrokových sazeb a míry inflace v důsledku ovlivňují finanční a ekonomické oblasti způsobem, jaký zpravidla přísluší vládě, a autor nevyhnutelně dochází k otázce demokratického mandátu centrálních bank, které mnohdy kontrolují nepopulárním rozhodnutím politiků.

Martin Arnold

ECB confident it can create digital euro**ECB věří, že dokáže vytvořit digitální euro**

Financial Times, Vol. 2020, No. 40521 (3.10.2020), p. 4

ECB představila případovou studii pracující se scénáři, které by ECB donutily zavést digitální měnu. Zvažuje dva systémové přístupy, centralizovaný, kdy by transakce byly zaznamenávány centrální bankou, nebo decentralizovaný, kdy ECB vystupuje v roli metodického dozoru. Mezi zvažované scénáře mj. patří snížené využití hotovostních plateb, zvýšená poptávka po transakcích v digitálních měnách, nebo nasazení digitální měny jako záložní platební metody v případě nutnosti či nouze.

Max Seddon, Katrina Manson

EU urged to reform budget rules following debt surge**EU je tlačena k reformě rozpočtových pravidel v návaznosti na příliv dluhů**

Financial Times, Vol. 2020, No. 40536 (21.10.2020), p. 2

Evropská fiskální rada vyzvala státy eurozóny k úpravám Paktu stability a růstu, zejména pak k reakci na jeho slabiny, než bude znovu uveden v platnost po současném uvolnění fiskálních opatření. Současná hranice dluhu do výše 60 % HDP by tak byla předmětem debat, neboť většina států eurozóny se až na výjimky blíží stoprocentní hranici, pokud ji již nepřekročila. Změny v paktu by bylo vhodné provést ještě před jeho reaktivací. Zpráva Evropské fiskální rady zdůrazňuje nutnost individuálního přístupu k oddlužení jednotlivých zemí.

Valentina Romei

Eurozone deflation to persist for months, warns ECB**Deflace v eurozóně může trvat měsíce, varuje ECB**

Financial Times, Vol. 2020, No. 40517 (29.9.2020), p. 2

Deflace v eurozóně podle ECB potrvá v řádu následujících měsíců. Mezi hlavní důvody patří podle Ch. Lagardeové silné euro, pokles cen energií a snížení DPH v Německu. Podle ekonomické předpovědi nepřekročí inflace v eurozóně v následujících letech 1,3 %.

Bert Rürup

Geldpolitik für die Börsen

Peněžní politika pro burzy

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 186 (25.9.2020), S. 10

Úvaha nad vztahem inflační politiky centrálních bank, akciovými burzami a inflací. Po uvedení historickými paralelami autor zmiňuje obvyklý postup Fedu v posledních desetiletích: propady burz, cenové šoky a hospodářské krize následoval „přival peněz“ a zvýšení inflace. Mezi rostoucí inflací a růstem kurzů na burze staví autor příčinný vztah. Tento přístup však v důsledku způsobuje rostoucí objem záchranných balíčků, což přimělo předsedu Fedu Jeroma Powella vyloučit růst úrokových sazeb až do r. 2023. Americká peněžní politika klade pro nadcházející období větší důraz na stimulaci hospodářství a boj s nezaměstnaností a v konečném důsledku na bonitu státu, než na ochranu kupní síly. Přístup srovnává s postojem Evropské centrální banky, řešící spíše problém potenciální deflace. Zmiňuje přístup bývalého prezidenta ECB Maria Draghiho, dle něhož by ECB měla zvyšovat úrokovou sazbu přesně po stejné době, kdy inflace překročila dvouprocentní hranici, jako ležela pod ní. Dlouhodobě nízké až záporné úrokové sazby hrozí skončit podřízeností centrálních bank burzám.

Jakob Blume, Ozan Demircan, Jan Mallien

Goldpuffer ohne Glanz

Zlatý polštář bez lesku

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 203 (20.10.2020), S. 30-31

Bližší k roli zlata v měnové stabilizační strategii centrálních bank. Článek uvádí příklady Ruska, Maďarska a Turecka jako států, navyšujících zlaté rezervy v rámci snahy stabilizovat měnu. Forint, lira a rubl shodně oslabily zejména vůči euru. Zmíněn je i případ Německa, které disponuje po USA druhou největší zlatou rezervou na světě, a Velké Británie, která od vazby měny na zlatou rezervu upustila mezi lety 1999 a 2002. V případě Ruska se dle autorů jedná primárně o politický krok, mj. v souvislosti s novými sankcemi, uvalenými kvůli pokusu o otravu A. Navalného, a ve snaze zabránit odlivu kapitálu z domácí do zahraniční měny.

Greenbacks for greenery : climate change and innovation

Dolary na zeleň : klimatické změny a inovace

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9218, p. 55-57

Investoři v loňském roce vložili rekordní objem finančních prostředků do inovativních technologií, které mohou zmírnit klimatické změny. Tzv. "zelený rizikový kapitál" (green venture capital) si prošel boomem a následně propadem před deseti lety, nyní je ale opět na vzestupu. Rozšířil se počet technologií, do kterých se investuje, došlo k diverzifikaci investorů a vznikají nové metody financování. V článku jsou popsány aktuální trendy v této oblasti a perspektivy do budoucna. -- Viz i příspěvek na s. 14-15.

Radmila Krkošková

Impact of stock markets on the economy in the V4 countries

Vliv akciových trhů na ekonomiku v zemích V4

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 23, (2020) No. 3, p. 138-154

Cílem článku je vysledovat vztah mezi vývojem akciových trhů a ekonomickým růstem v zemích Visegrádské skupiny, a to jak z hlediska krátkého, tak i dlouhého období. Autorka si klade otázku, zda platí obecný předpoklad, že ekonomika státu odráží vývoj na akciových trzích tím, že když se zvyšuje produkce, dochází k růstu cen a v případě ekonomického růstu se tím pádem zvyšuje i zisk firem a výnosnost jejich dividend. Vztah mezi jednotlivými proměnnými je sledován odděleně pro každý jednotlivý stát a z výsledků vyplývá, že dlouhodobou souvztažnost mezi vývojem na akciovém trhu a ekonomickým růstem je možno pozorovat na Slovensku a v Maďarsku. Obecně ale růst HDP ve všech zkoumaných zemích do určité míry ovlivňoval míru růstu akciových indexů.

Jan Mallien

Inflation belastet Osteuropas Währungen

Východoevropské měny zatěžuje inflace

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 184 (23.9.2020), S. 37

Státy V4 mimo eurozónu zatěžuje opačný problém než státy Evropské měnové unie. Zatímco se ECB neúspěšně snaží přiblížit inflaci dvouprocentní hranici, v Maďarsku klesl forint oproti euru o 3,9 %, česká koruna o 3,3 % a polský zlotý o 2,9 %. Pokles kurzů je dán nejen silícím eurem, ale i domácími faktory. V důsledku trvající koronakrize snížily centrální banky úrokové sazby: Česká národní banka na 0,52 %, v Maďarsku 0,6 % a v Polsku 0,1 %. Za oslabením měny stojí také hospodářský propad (v ČR 6,3 %, v Maďarsku 5,2 % a v Polsku 3,0 % HDP za r. 2020).

Ondřej Badura

Interest rates and household saving behaviour : an empirical puzzle and a solution using Czech data [elektronický zdroj]

Úrokové sazby a přístup domácností k úsporám : empirická záhada a řešení s využitím českých dat

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 5, p. 545–560

Autor se v článku zabývá transmisním mechanismem měnové politiky - ověřuje kauzální vztah mezi souborem klientských úrokových sazeb a průměrným sklonem ke spotřebě u českých domácností v letech 2004-2015. Domácnosti byly rozděleny do několika skupin podle příjmů. Dle autora je díky použití několika klientských sazeb namísto jedné možné lépe analyzovat substituční a důchodový efekt, kdy substituční efekt vede při zvyšování úrokových sazeb k růstu úspor, a důchodový efekt působí opačně. U některých sazeb se projevil důchodový efekt, u jiných efekt substituční. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.741>

Andrea Cünnen, Andreas Kröner

Investoren fordern einen neuen Dax

Investoři požadují nový Dax

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 180 (17.9.2020), S. 6-7

Říjnová schůzka pracovní skupiny burzovního indexu Dax projedná kromě reformy vedlejších indexů MDax, TecDax a SDax i možné rozšíření primárního indexu Dax 30. Kromě plánovaného rozšíření indexu na 35 či 40 členů budou projednány i nové podmínky pro členství, především kvalitativní faktory kandidátů, jako je ziskovost a transparentnost financí, v důsledku kauzy Wirecard.

Jan Mallien, Frank Weibe

Lagarde deutet flexibleres Inflationsziel an

Lagardeová načrtla flexibilní inflační cíl

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 190 (1.10.2020), S. 30

Evropská centrální banka by mohla následovat vzoru Fedu a dočasně dovolit inflaci překročení dvouprocentní hranice, navrhuje prezidentka ECB Ch. Lagardeová. Míra inflace by v tomto případě byla průměrná, nikoli absolutní hodnota.

Michal Valentík

Má zlato tentokrát našlápnuto?

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 8, s. 54-55

V r. 2020 je zlato jedním z nejvýkonnějších aktiv, kdy za prvních sedm měsíců posílilo přibližně o 35 % a již překonalo historická maxima z r. 2011. Komentář porovnává současnou situaci s vývojem ceny zlata v období po finanční krizi (2009-2011), kdy investoři věřili, že uvolněná měnová politika s sebou přinese inflaci. Snaží se odpovědět na otázku, zda je současný stav začátkem dlouhodobého posilování nebo zda spíše dochází k „bublině“ na zlatě. Charakterizuje pozadí současné koronakrize a její zdroje, dále zmiňuje krizi globalizace, postavení amerického dolaru a přístup fiskálních autorit ke státním výdajům a dovozuje, že současná situace je více nakloněna inflačnímu scénáři. To je z dlouhodobého hlediska pro zlato a ostatní drahé kovy příznivé.

Jens Münchrath

Machtlos gegen den Dollar : Europäischer Kapitalmarkt

Bezmocní proti dolaru : evropský kapitálový trh

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 187 (28.9.2020), S. 28

Komentář se věnuje vlivu dolaru a jeho kurzu na trh s evropskými dluhopisy. Ve fragmentaci evropského trhu s pohledávkami o velikosti 9,2 bilionu dolarů, s výsadní podskupinou německých státních dluhopisů o objemu 1,7 bilionu, spatřuje hlavní nevýhodu oproti koherentnímu trhu s pohledávkami USA. Ve společném evropském fondu obnovy (záchranný balíček ve výši 750 miliard euro) a společných evropských dluhopisech vidí první krok směrem k převodní unii.

Hudson Lockett, Eva Szalay

Renminbi soars by most in 15 years

Renminbi stoupá nejvíce za posledních 15 let

Financial Times, Vol. 2020, No. 40527 (10.10.2020), p. 1

Renminbi stoupl na hodnotu 16,6930 za USD, jedná se o nejvyšší nárůst v rámci jednoho dne od r. 2005. Mezinárodně obchodovaná offshorová varianta stoupla o 0,9 % na 6,68 Rmb/USD. Za skokovým nárůstem stojí americké investice do čínských dluhopisů a očekávané vítězství Joe Bidena v amerických prezidentských volbách. Situace také svědčí o pokračujícím čínském ekonomickém zotavení.

Andreas Kröner, Carsten Volkery

Schwere Vorwürfe gegen die Deutsche Bank : Geldwäsche

Vážné výtky k Deutsche Bank : praní peněz

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 183 (22.9.2020), S. 30-31

Shrnutí výsledků souborné rešerše FinCEN-Files (Financial Crimes Enforcement Network) mapující transakce nahlášené při podezření z praní špinavých peněz. Rešerše, provedená 110 médii v 88 zemích, a které se v Německu účastnily NDR, WDR, Süddeutsche Zeitung a Buzzfeed News, vyhodnocuje přes 2100 podnětů k podezření z praní špinavých peněz, zaslaných FinCEN v letech 2000-2017. Shrnutí se věnuje především Deutsche Bank, u níž byla zjištěna řada pochybení v nakládání s podezřelými transakcemi. DB je autorem 982 hlášení u transakcí o objemu 1,3 miliardy dolarů. Zmíněn je skandál s praním peněz moskevskou filiálkou. Commerzbank byla zmíněna pouze okrajově. Z britských bank je zmíněna HSBC (nahlášené transakce ve výši 4,5 mld. USD). Akcie Deutsche Bank klesly po zveřejnění studie o 8 %, HSBC okolo 5 %.

The digital surge : the future of finance

Digitální vlna : budoucnost financí

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9215, p. 62-65

Pandemie nemoci COVID-19 přispěla k tomu, že lidé čím dál více používají elektronické bankovníctví i platby (v různých formách), což bude mít vliv na podobu finančního sektoru i do budoucna. Mnohé banky po celém světě zavírají kamenné pobočky v rychlejším tempu, než původně zamýšlely. Vznikají nové modely podnikání – banky, tzv. fintechy, sociální sítě, ale i další subjekty usilují o vytvoření speciálních platforem, prostřednictvím kterých budou moci klienti nakupovat různé finanční produkty. Snahou je integrovat úvěry, pojištění i investice do nefinančních aplikací či webových stránek. Banky jsou pod tlakem nové konkurence i kvůli nízkým úrokovým sazbám nuceny diverzifikovat své služby. Projevuje se také tzv. síťový efekt, kterého již využívají velké technologické firmy. Vliv na změny v odvětví a na to, nakolik se mohou technologické firmy stát skutečným konkurentem bank, bude mít však i regulace. -- Viz i příspěvky na s. 16 a 19-21.

The generation game : millennials and finance

Generační souboj : mileniálové a finance

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9217, p. 63-64

O investičním chování generace mileniálů (nebo také „generace Y“, tj. osob narozených v 80. a 90. letech minulého století). Podíl majetku drženo touto generací je v porovnání se staršími generacemi v USA zatím velmi nízký, postupně však rychle poroste, mj. díky dědění. Mileniálové budou mít oproti rodičům větší kontrolu nad svým majetkem, a to mj. kvůli technologickým změnám a změnám v penzijních systémech. Generace Y věří, že při posuzování úspěchu firmy by se nemělo hledět pouze na finanční

výsledky. Investiční chování této generace pravděpodobně ovlivní i zkušenost se dvěma hospodářskými krizemi v rámci jedné dekády. Na příchod mileniálů se už připravují fintechové firmy. -- Viz i příspěvek na s. 13-14. -- Český překlad viz čas. Hrot č. 25/2020, s. 40-41.

The saver's dilemma : personal finance

Střadatelovo dilema : osobní finance

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9216, p. 59-61

Úrokové sazby se dlouhodobě pohybují na nízkých úrovních a střadatelé po celém světě řeší, co dál. Jejich reakce může být trojí: zvýšení výdajů a snížení úspor, posílení úspor ve snaze vykompenzovat nižší úroky, či sklon k riskování. Jak se budou lidé skutečně chovat, není zatím z výzkumů zcela jednoznačné. V článku jsou uvedeny signály ohledně chování obyvatel v různých zemích (Německo, USA, Japonsko) i možné scénáře vývoje do budoucna.

Agnieszka Marciniuk, Emília Zimková, Vlastimil Farkašovský, Colin W. Lawson

Valuation of equity release contracts in Czech Republic, Republic of Poland and Slovak Republic

[elektronický zdroj]

Zjištění hodnoty finančních produktů, které jsou založeny na zajištění nemovitostí, v České, Polské a Slovenské republice

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 5, p. 505-521

Evropská populace stárne, kvůli čemuž sílí tlaky na systémy důchodového zabezpečení. Mnohé domácnosti ve střední Evropě však mohou využít k důchodovému zabezpečení své nemovitosti a finanční produkty na ně navázané. Nemovitosti lze prodat a obdržet peníze jednorázově, nebo ve formě pravidelných plateb. Autoři v článku analyzují přínosy dvou finančních produktů - zpětné hypotéky (reverse mortgage contract) a reverzní annuity (marriage reverse annuity) na základě dat z českých, polských a slovenských měst. Výsledky jsou dále srovnány s průměrnou penzí obyvatel ve vybraných městech. Dle autorů mohou dané finanční produkty zvýšit příjem ve stáří, konkrétní výsledky však závisí na dalších faktorech. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.743>

Jan Mallien

Wackelige Dollar-Stärke : Devisenmarkt

Vratká síla dolaru : devizový trh

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 189 (30.9.2020), S. 34-35

Pohled na vývoj hodnoty a stability amerického dolaru v souvislosti s finanční politikou USA. Podle odborníků je dolar nadhodnocený a ohrožený příliš expanzivní finanční politikou USA. Snížení úrokových sazeb spolu s poklesem HDP v důsledku koronakrizy prohlubuje dvojí deficit a dolar je oslaben závislostí na přílivu kapitálu ze zahraničí. Slábnoucí kurz dolaru je však výhodou pro rozvojové země.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 28, (2020) č. 10

Britské banky uzavřou účty v EU (s. 8); Spoření na stáří se změní. Role finančních institucí bude klíčová - účet dlouhodobých investic, reverzní hypotéka (s. 10-13) a související rozhovor na s. 14-17; DeFi vs. CeFi: Brusel otevírá dveře decentralizovaným financím - nařízení o trzích kryptoaktiv MiCA (s. 18-19); Regulace? Ano, ale správně! - kapitálový trh (s. 22-23); Přehled regulatorních změn za třetí čtvrtletí roku 2020 (s. 24-26); Bankovní identita, a.s. - stane se dominantním poskytovatelem bankovní identity v Česku? (s. 30-31); Správná míra kybernetické paranoie (s. 32-33); Berlínské Eurofi v čase pandemie - Next Generation EU, unie kapitálových trhů, dokončení bankovní unie (s. 38-40); Modelové riziko ve finančních institucích (s. 42-44); Banky vs. ČNB aneb dva pohledy na účelné vynaložené náklady (s. 45-47).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Four years on : the Trump audit

Po čtyřech letech : zhodnocení funkčního období amerického prezidenta Donalda Trumpa

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9218, p. 19-22

Zhodnocení funkčního období amerického prezidenta D. Trumpa z hlediska dopadů na občany USA. V článku je okomentováno, zda Trump dostal svým slibům a prosadil opatření deklarovaná před svým zvolením (ať už v oblasti deregulace, ekonomiky, imigrace či obchodní politiky). Dále je odhadováno, která opatření mají šanci přetrvat i v případě, že by se novým americkým prezidentem stal J. Biden. -- Další článek k tématu "The Trump audit" týkající se mezinárodních dopadů prezidentského působení D. Trumpa viz s. 22-24.

Grading Trumponomics : the American election

Zhodnocení trumponomiky : americké volby

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9216, p. 12

Před propuknutím pandemie COVID-19 vykazovaly Spojené státy rekordně příznivé hospodářské výsledky: nezaměstnanost se pohybovala na nejnižší úrovni za posledních 50 let, rostly průměrné mzdy a dobře na tom byl i akciový trh. Prezident D. Trump tento vývoj přisuzuje své hospodářské politice spočívající v daňových škrtech, deregulaci a obchodních restrikcích. Článek hodnotí, do jaké míry odpovídají tato tvrzení realitě a jaká poučení vyplývají z prvního funkčního období D. Trumpa po ekonomické stránce. -- Viz i detailnější příspěvek na s. 31-32.

Dana Heide, Donata Riedel, Kevin Knitterscheid, Franz Hubik, Markus Fasse, Christoph Schlautmann

China stützt die Weltwirtschaft

Čína podpírá světovou ekonomiku

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 203 (20.10.2020), S. 1, 4-5

Shrnutí dopadu zotavení čínské ekonomiky na evropský, zejména německý trh. Zotavení se dotklo především automobilového exportu. Očekávání, že se Čína znovu stane „lokomotivou světového hospodářství“ jako v r. 2009, je podle autorů článku nerealistické: i když čínský růst HDP dosáhne podle předpovědi MMF a Světové banky dvouprocentní výše, stále se bude jednat o nejnižší hodnotu za poslední roky. Bilance obchodu mezi Evropou a Čínou po jarním propadu zatím nedosáhla hodnot srovnatelných s loňským rokem, ačkoli začátkem čtvrtého čtvrtletí 2020 byl zřetelný proces zotavování.

Petra Cuřínová

Koronavirus přibrzdil stavební produkci

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 10, s. 38-40

Po delším období růstu letos stavební produkce v ČR za prvních sedm měsíců klesla o 5,7 %. Stavebnictví se potýká s nedostatkem pracovních sil, slabou poptávkou a nepřipraveností staveb, kvůli uzavření některých stavebních úřadů v dubnu a květnu. Nejvíce se na stavební produkci projevil nouzový stav, a to především u malých a středních firem. Velké firmy si udržely svou dynamiku a nouzový stav je až tak moc nepoznamenal. Stavební produkce v Evropě spíše klesá a Česká republika se nachází zhruba v polovině žebříčku, nicméně stále na lepší pozici, než je průměr EU. Pokračující růst zaznamenává Rumunsko a Finsko, naopak mezi nejvíce zasažené země se řadí Itálie a Francie.

Bert Losse

Local for local

Místní pro místní

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 34, S. 36-37

Koronavirová krize zesiluje trend deglobalizace. Mnoho společností chce ve větší míře regionalizovat své hodnotové řetězce, aby snížily rizika dodávek a výroby. Jedná se však o strategii s některými vedlejšími účinky.

Max Haerder

Neu-Land

Nová země

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 40, S. 28-31

Třicáté výročí sjednocení Německa znamená bod obratu. Bývalé východní Německo získává nejen dynamiku a hospodářskou sílu, ale také optimismus a sebevědomí.

Karolína Zábajníková

Po letech růstu zažívá česká ekonomika prudké vystřízlivění

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 10, s. 34-35

Ve 2. čtvrtletí r. 2020 zaznamenala česká ekonomika prudký propad způsobený zastavením části ekonomického provozu v dubnu a květnu. Celkový meziroční propad HDP ve 2. čtvrtletí činil 11 %, oproti 1. čtvrtletí se snížil o 8,7 %. Podle dostupných dat měla největší vliv na pokles HDP zahraniční poptávka, snížil se jak export (o 23,3 %) tak i import (o 18,2 %). Ztráty tak utrpěly obchody se zbožím i sektor služeb. Krizi ale začaly pociťovat i domácnosti a jejich spotřeba se ve 2. čtvrtletí snížila o 4,8 %. Dopad měla krize i na trh práce, ačkoli zaměstnanost zatím poklesla jen mírně. V meziročním srovnání se mzdový růst téměř zastavil (0,5 %) a průměrná reálná mzda se snížila o 2,5 %. -- K poklesu spotřeby domácností více viz s. 18.

The notorious GDP

Nechvalně proslulý HDP

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9218, p. 66

Diskuze nad vypovídací schopností hrubého domácího produktu jako ukazatele, dlouhodobými ekonomickými dopady pandemie nemoci COVID-19 a nad vhodným nastavením hospodářské politiky. Mezičtvrtletní porovnání růstu HDP je např. v USA a Japonsku vzhledem k použité metodice zkreslené. HDP je dále toková veličina a není zatím zřejmé, do jaké míry budou mít výpadky některých činností (zejména v oblasti služeb) dlouhodobé dopady, tj. zda způsobí tzv. hysterezi. Dle autora není žádný statistický indikátor dokonalý a HDP je vhodným ukazatelem ekonomického zdraví v příznivých dobách, nyní je ale třeba přesunout pozornost jinam, jakkoli je srovnávání finančních toků lákavé.

Henry Curr

The peril and the promise : special report: the world economy

Nebezpečí a sliby : zvláštní zpráva: světová ekonomika

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9215, centr. sect. (14 p.)

Pandemie nemoci COVID-19 urychlí změny ve světové ekonomice, což může být příležitostí, ale i hrozbou. Těžce zasažen byl trh práce (např. v USA se zaměstnanost osob v produktivním věku snížila na padesátileté minimum), počet obyvatel postižených extrémní chudobou vzroste podle prognóz Světové banky o 15 % a dopady tzv. lockdownů budou pociťovány dlouhodobě (mj. v oblasti vzdělávání i psychického zdraví). Svět se upíná k možné vakcíně v r. 2021, je však možné, že s omezeními v podobě odstupů a omezení sociálních kontaktů („social distancing“) se svět bude potýkat ještě roky. Zvláštní příloha o světové ekonomice ukazuje, že pandemie pouze urychlila trendy, které nastaly v posledních letech. Konkrétně je pandemie po integraci Číny do světového obchodního systému, finanční krizi a vzestupu digitální ekonomiky čtvrtým ekonomickým šokem 21. století. Jednotlivé články přílohy se týkají mj. zahraničního obchodu, změn na trhu práce, úrokových sazeb i role státu. -- Viz i příspěvek na s. 13 a k výhledu světové ekonomiky také čas. Trésor economics č. 266/2020.

Maël Blanchet, Antoine Boiron, Xavier Coeln, Célia Colin, Vincent Davoine, Estelle De Beaucé, Per Yann Le Floc'h, Matthias Loise, Chloé Ramet

World economic outlook in autumn 2020 : what sort of recovery after the record economic decline?

[elektronický zdroj]

Výhled světové ekonomiky na podzim 2020 : jaká forma zotavení nastane po rekordním hospodářském poklesu?

Trésor-economics, No. 266 (2020), p. 1-12

Prognóza vývoje světové ekonomiky uprostřed pandemie. Očekává se, že globální hospodářský růst klesne v r. 2020 o 4,1 %, v r. 2021 by však mělo dojít k zotavení a růstu o výši 5,2 % (za předpokladu,

že pandemie pomalu ustoupí). Rozvojové ekonomiky by se měly na úroveň r. 2019 vrátit do konce příštího roku. Dopady šoků na rozvinuté země budou nicméně dlouhodobější. Příspěvek komentuje možnou situaci eurozóny, Velké Británie, Číny, USA a jsou vyčísleny i důsledky pandemie pro oblast světového obchodu. Autoři připomínají, že nastíněný scénář podléhá značné nejistotě - bude zejména záležet na vývoji pandemie. Další zdroje nejistoty představuje situace ve výrobě, na trhu práce a v oblasti zahraničního obchodu. - Poznámky. -- Text je dostupný i ve francouzštině. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/10/Tresor_economics_266_2020.pdf

Informatika. Počítače

The great clean-up : social media and free speech

Velký úklid : sociální média a svoboda projevu

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9217, p. 18-20

O svobodě projevu na sociálních sítích v kontextu opatření velkých technologických firem, které se snaží regulovat sdílený obsah a záměrně nezobrazují některé příspěvky. Na sociálních sítích bývá deklarována svoboda volného projevu, ale tím, jak zobrazování obsahu ovlivňují algoritmy a je odstraňován nežádoucí obsah, se však stává, že se technologické firmy přibližují vydavatelstvím. Je nutné vyvážit svobodu slova a bezpečí. Článek diskutuje, zda jsou opatření na sociálních sítích účinná a žádoucí a jaký typ obsahu by vlastně měl být odstraňován (a zda vůbec). Připomenuta je i regulace v USA a evropských zemích. -- Viz i článek na s. 11-12.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

The princess, the pea and foreign policy

Princezna na hrášku a zahraniční politika

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9215, p. 28

O úskalí a přínosech jednomyslného rozhodování o určitých záležitostech na úrovni EU. Při schvalování legislativy na úrovni Evropské unie stačí u řady oblastí souhlas kvalifikované většiny. U kontroverzních témat, jako jsou daně, zahraniční obchod či zahraniční politika, je však stále nutný jednomyslný souhlas. Stává se tak, že jedna malá země zablokuje schválení legislativy všem ostatním zemím. Článek nicméně jednomyslnost obhajuje – v otázkách zahraniční politiky není dle autora vhodné jednomyslnost rušit, vzhledem k různorodým postojům členských států vůči některým nečlenským zemím (mj. Rusko či Turecko) a vzhledem k tomu, že při přechodu na kvalifikovanou většinu mohou členské státy, které s postojem ostatních států nesouhlasí, stejně rozhodnutí jednoduše ignorovat (v článku je připomenut postoj ČR a dalších států k přijímání uprchlíků). Síla vet je navíc omezená – veto přijetí určité legislativy často pouze oddálí. Přínosem možnosti veta je naopak možnost malých států se bránit, aby nebyly „převálcovány“ zájmy velkých států v existenčních otázkách.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Sonja Alvarez, Christian Ramthun

"Massives Staatsversagen"

"Masivní selhání státu"

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 39, S. 28-31

Německému ministru financí O. Scholzovi je podřízena jednotka 40 tisíc lidí, která má bojovat s pašeráctvím, praním špinavých peněz a prací na černo, jakož i s vymáháním daní. Celní správa je však v tristním stavu.

Mrudula Dixit

Advertising, marketing and promotional (AMP) expenses in customs valuation [elektronický zdroj]

Výdaje na reklamu, marketing a propagaci a jejich zohledňování při určování celní hodnoty

World customs journal, Vol. 14 (2020), No. 1, p. 139-150

Autorka se v článku zabývá tím, zda lze do "ceny, která byla nebo má být skutečně zaplacená dovozcem" (price actually paid or payable) zahrnovat výdaje na marketing a reklamu. Analyzována je situace v Indii, USA, Kanadě a EU. Dle autorky by zmíněné výdaje do transakční hodnoty zboží

zahrnovány být neměly, v Indii však byla vydána různá soudní rozhodnutí, která do problematiky vnesla různé zmatky, bylo by tedy žádoucí, kdyby příslušné úřady celou záležitost objasnily. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/10/WCJ_01_2020_str.139-150.pdf

Phan Thi Thu Hien and Nguyen Viet Hung

Applying 'mirror statistics' in cross-border trade administration : case of general department of Vietnam customs [elektronický zdroj]

Aplikace tzv. „zrcadlové statistiky“ v administrativě mezinárodního obchodu : případ vietnamské celní správy

World customs journal, Vol. 14 (2020), No. 1, p. 41-54

Autoři v článku analyzují zahraniční obchod Vietnamu pomocí tzv. zrcadlových statistik, které srovnávají údaje o zahraničním obchodu v evidenci vyvážejících i dovážejících zemí. Porovnána jsou data evidovaná Vietnamem s daty obchodních partnerů této země za roky 2013-2016. Následně jsou identifikovány důvody, proč se výkazy liší, a je navrženo, jak nesrovnalosti odstranit. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/10/WCJ_01_2020_str.41-54.pdf

Beggars banquet

Banket žebráků

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9215, p. 68

Během pandemie COVID-19 výrazně vzrostla obchodní nerovnováha ve světě. Ta se sice od finanční krize, která propukla v r. 2007, snížila, nyní je ale mnohem vyšší. Spojené státy vykazují schodek na běžném účtu platební bilance ve výši 3,5 % HDP (před pandemií 2 %), zatímco Čína vykazuje naopak přebytek (na konci r. 2019 ve výši 1,1 %, nyní 3,1 %). Podobný stav nutně nemusí být nepříznivý, v době, kdy je utlumená poptávka, je ale nežádoucí: státy s přebytkem běžného účtu „vysávají“ kupní sílu svých obchodních partnerů. Problém podle studie několika ekonomů z r. 2015 souvisí i s velmi nízkými úrokovými sazbami. Osudu z konce 30. let 20. století, kdy země zaváděly obchodní bariéry, vzrůstal protekcionismus a rozpadl se světový obchod, se svět může vyhnout fiskální expanzí. Státy jsou nicméně v současné době méně „odvážné“, než byly na jaře. Podle The Economist se obchodní nerovnováha může stát zdrojem hospodářského konfliktu.

Moritz Koch

Die EU schlägt zurück

EU vrací úder

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 204 (21.10.2020), S. 1, 4-5

Evropská unie plánuje vytvoření pracovní skupiny pro udržení evropské konkurenceschopnosti v důsledku sílících hospodářských konfliktů a neshod, zejména s USA a Čínou. Mezi orgány pracovní skupiny bude podle dosavadní podoby návrhu patřit evropská exportní banka, digitální euro, nový úřad pro exportní problematiku a možnost přistoupení k protisankcím.

Huseyin Yaren

Implementing blockchain technology in the customs environment to support the SAFE Framework of Standards [elektronický zdroj]

Implementace technologie blockchainu v celním prostředí s cílem podpořit rámec standardů SAFE

World customs journal, Vol. 14 (2020), No. 1, p. 127-138

Autor se zabývá aplikací technologie blockchainu v dodavatelských řetězcích a celním prostředí. Nejprve je popsána technologie blockchainu a její znaky, následně jsou představeny cíle rámce "SAFE" (SAFE Framework of Standards), a je ukázáno, jak může být implementace blockchainu prospěšná pro stát, celní správy i soukromý sektor. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/10/WCJ_01_2020_str.127-138.pdf

Štěpán Martínek

Nová dohoda o volném obchodu EU-Vietnam (EVFTA)

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 10, s. 10-11

1. srpna 2020 vstoupila v platnost nová obchodní dohoda mezi EU a Vietnamem, která přináší oběma signatářům mnohé výhody: odstranění cel, ochranu práv duševního vlastnictví a liberalizaci obchodu se zbožím a službami. V článku jsou stručně představeny přínosy dohody a vyčísleny finanční dopady.

Příspěvek je doplněn několika informačními boxy - o preferenčním zacházení u zboží v rámci vzájemného obchodování, o pravidlech a způsobu prokazování preferencí a o osvědčení EUR.1.

Fei Jia, Xiaoyong Huang, Xiangyun Xu, Haoyu Sun

The effects of economic policy uncertainty on export : a gravity model approach [elektronický zdroj]
Vliv nejistoty spojené s hospodářskou politikou na export : přístup založený na gravitačním modelu
Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 5, p. 600-622

Autoři zkoumají vliv nejistoty v oblasti hospodářské politiky na vývoz prostřednictvím tzv. gravitačního modelu. Za nejistotu v oblasti hospodářské politiky je považována nejistota ohledně budoucích regulačních opatření, daní či směřování měnové a fiskální politiky. Analyzována byla data z 20 navzájem obchodujících zemí z celého světa z let 2002-2016. Bylo zjištěno, že vývoz určité země je negativně ovlivněn nejistotou ve státě, kam daná země vyváží (spíše než s nejistotou v domácím prostředí). Tato zjištění platí bez ohledu na rozvinutost ekonomiky a typ produktu, který je vyvážen. - Poznámky. Plný text dostupný z: [http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/10/Prague Economic Papers 5 2020 s. 600-622.pdf](http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/10/Prague_Economic_Papers_5_2020_s.600-622.pdf)

Rob Preece and Alain Neher

The extent of the illicit cigarette market in Australia : using publicly available data in a 'top-down' approach to estimation [elektronický zdroj]
Rozsah ilegálního trhu s cigaretami v Austrálii : použití veřejně přístupných dat k odhadu metodou „shora dolů“

World customs journal, Vol. 14 (2020), No. 1, p. 3-16

Autoři se v článku zabývají výzkumy a metodami, které odhalují velikost ilegálního trhu s tabákem v Austrálii. Konkrétně jsou posuzovány výsledky dvou nedávných studií, které dospěly k výrazně rozdílným výsledkům (jedna ze studií odhadla podíl nelegálního trhu s tabákem na celkovém trhu na 5 %, druhá ze studií dospěla k 14,1 %). Dle metody použité v článku, založené na analýze veřejně přístupných dat, se výsledek pohybuje v rozmezí daných čísel. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/10/WCJ_01_2020_str.3-16.pdf

Carsten Weerth

The World Trade Organization and World Customs Organization key conventions and agreements (TFA, HSC, RKC) : membership trends and opportunities [elektronický zdroj]
Klíčové úmluvy a dohody Světové obchodní organizace a Světové celní organizace (Dohoda o usnadňování obchodu, Úmluva o harmonizovaném systému, Revidovaná Kjótská úmluva) : trendy z hlediska členství a příležitosti

World customs journal, Vol. 14 (2020), No. 1, p. 107-126

Autor analyzuje, které státy podepsaly vybrané mezinárodní dohody a úmluvy v oblasti zahraničního obchodu, a jaké se nabízejí příležitosti z hlediska dalšího členství. Článek je doplněn přehlednými tabulkami s různými státy podle jejich statutu u daných dohod (mj. jsou také identifikovány skupiny zemí, které z různých důvodů váhají stát se členy Světové celní organizace). Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/10/WCJ_01_2020_str.107-126.pdf

Podnik a podnikání

Michal Žižlavský

Co rozhoduje o úspěchu věřitele v insolvenčním řízení firmy
Bulletin advokacie, Sv. 2020, č. 10, s. 21-25

Insolvence korporace má dominový efekt. Dopadá na dodavatele, ze kterých se stávají věřitelé. Autor v článku odhaluje faktory, které rozhodují o úspěchu obchodních věřitelů v insolvenčních řízeních. Jako ilustraci používá konkrétní případ těžební společnosti OKD. - Poznámky. -- Vizi i další příspěvky monotematického čísla věnovaného sanačním způsobům řešení úpadku korporací.

Holger Ellers

COVInsAG-Änderungsgesetz : Geschäftsleiterpflichten im Kontext der insolvenzrechtlichen Corona-Hilfsmaßnahmen

Změna zákona o pozastavení insolvence v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19 : povinnosti ředitelů společností v kontextu podpůrných insolvenčních opatření

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 40, S. 2114-2118

Jedním z mnoha podpůrných opatření v době krize způsobené pandemií nemoci covid-19, které německá vláda představila, je zákon o pozastavení insolvence v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19 (COVID-19-Insolvenzaussetzungsgesetz). Ve snaze podpořit německé podniky v době zvýšených ekonomických nesnází rozhodla vláda o odložení povinnosti požádat o zahájení konkursního řízení až do 30.9.2020. Autor se podrobně věnuje zmíněnému zákonu a upozorňuje na záležitosti, na něž by vedení společností a příslušné dozorčí rady měly v souvislosti s vyhlášením platební neschopnosti dbát. Počínaje dnem 1.10.2020 by pak ředitelé podniků měli platební schopnost svých společností znovu řádně kontrolovat dle standardních pravidel. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Jongsang Park and Sukha Shin

The role of leasing in the effectiveness of corporate tax policy : evidence from the 2002 bonus depreciation

Leasing a efektivnost podnikové daňové politiky : poznatky ze zrychleného odepisování investic v r. 2002

FinanzArchiv, Vol. 76, (2020) No. 2, p. 121-145

Leasing zaujímá v USA přibližně čtvrtinový podíl z hlediska investic do firemního vybavení a softwaru, přičemž firmy jsou často k leasingu motivovány daňovým zvýhodněním. Autoři v článku na základě speciálního modelu zjišťují, jak reaguje poptávka amerických firem po dlouhodobém majetku (kapitálovém vybavení) pořízeném na leasing na daňové parametry, a jaké dopady mělo zrychlené odepisování investic v r. 2002. Zrychlené odpisy investic (bonus depreciation, accelerated depreciation allowance) jsou speciálním opatřením, které firmě umožňuje odepsat významný podíl hodnoty aktiva bezprostředně po jeho nákupu. Bylo mj. zjištěno, že firmy s nižšími daňovými štíty měly po zavedení daňové výhody tendenci pořizovat si více majetku na leasing (spíše než jej kupovat). - Poznámky.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Gaetano Carmeci, Pietro Cavallini, Giovanni Millo

Are funding of pensions and economic growth directly linked? : new empirical results for some OECD countries

Je financování důchodového systému a hospodářský růst propojen? : nové empirické výsledky pro některé země OECD

Finance a úvěr, Vol. 70, (2020) No. 3, p. 244-261

Autoři článku na příkladu několika vybraných členských států OECD empiricky testují spojitost mezi financováním důchodového systému a ekonomickým růstem. Tento předpoklad je založen na myšlence, že bohatší důchodové systémy mohou urychlit vývoj finančních systémů, a tím podpořit efektivnější alokaci kapitálu. To se snaží zjistit za pomoci Cobbovy-Douglasovy produkční funkce. Na základě svého výzkumu však autoři v závěru spojitost mezi financováním důchodového systému a ekonomickým růstem nepotvrzují, ale ani nevyvracejí, neboť na základě dostupných dat pro jednotlivé země OECD nelze tento předpoklad potvrdit. Hypotézu tak přenechávají dalšímu zkoumání. - Poznámky.

Další doplňkový penzijní produkt

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 20, s. II (Aktualita)

Informace o evropském nařízení č. 2019/1238 ze dne 20.6.2019 o panevropském osobním penzijním produktu (PEPP), jenž pokládá základy pro bezpečnější, nákladově efektivnější a transparentní trh dobrovolných penzijních úspor spravovaných v celoevropském měřítku. Předmětem úpravy nařízení je zavedení PEPP, který představuje harmonizovaný dlouhodobý finanční penzijní instrument s výhodami zejména pro občany EU pracující v rámci pracovní kariéry ve více členských státech. Ministerstvo financí v té souvislosti připravuje adaptační zákon o PEPP, který je v příspěvku rámcově představen.

Je zdůrazněno, že nařízení nenahrazuje ani neharmonizuje stávající vnitrostátní penzijní soustavy, ale umožňuje jednotlivcům využít nabídku nového dobrovolného rámce pro penzijní spoření. V daňových otázkách bude využit stávající model daňové podpory produktů na stáří. Daňově zvýhodněn bude penzijní produkt ve formě životního pojištění, a to při splnění již existujících zákonných podmínek vyplývajících ze zákona o daních z příjmů.

Gabriela Polívková

Informace související s úmrtím příjemce důchodu

Národní pojištění, Sv. 51, (2020) č. 10, s. 8-10

Autorka se zabývá situací, kdy dojde k úmrtí poživatele důchodu, čímž následně zaniká nárok na jeho vyplácení. Nejprve rozebírá, jak probíhá hlášení úmrtí a kdo je v této souvislosti povinen informaci oznámit. Česká správa sociálního zabezpečení by následně měla poskytnout odborné poradenství v otázce výplaty pozůstalostního důchodu, případně splátek důchodu, které byly vyplaceny, ale kvůli úmrtí již nenáleží. V textu jsou rozebrány možné alternativy, jak výplata důchodu probíhá a jaké náležitosti je třeba splnit pro jeho přiznání. V závěru jsou shrnuty všechny důležité zdroje, které poskytnou dodatečné informace, interaktivní formuláře apod.

Jaroslav Urban

Pojistný trh v pololetí

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 8, s. 44-46

Stručné informace o výkonnosti českého pojistného trhu ke konci 2. čtvrtletí r. 2020 dle údajů ČAP. Autor přibližuje vývoj v segmentu životního pojištění, kde se mírně snížila dynamika celkového růstu a i nadále přetrvává pokles počtu uzavřených pojistných smluv. Vývoj v segmentu neživotního pojištění je charakterizován snižováním dynamiky růstu, ale i tak zůstává kladný i ve stínu aktuální složité koronavirové situace. Dále je provedeno srovnání růstu pro hlavní odvětví neživotních pojištění a shrnutí údajů o majetkových škodách v první polovině r. 2020.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Niklas Hoyer, Martin Gerth, Heike Schwerdtfeger

Positiv getestet : Immobilienmarkt

Pozitivně testován : trh s nemovitostmi

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 31, S. 14-21

Koronavirus zasáhl německý trh s rezidenčními a komerčními nemovitostmi. Dlouhodobý rozmach je u konce. Ceny a nájmy by těžko ještě mohly růst.

Tempo zdražování rezidenčních nemovitostí s koronavirem zpomalilo, pokles cen je ale daleko

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 8, s. 36-37

Pohled na cenový vývoj v segmentu bytů, rodinných domů a pozemků ve druhém čtvrtletí r. 2020 dle údajů HB Indexu (ukazatel vývoje cen nemovitostí v ČR sestavovaný Hypoteční bankou). Je zdůrazněno, že i přes pandemii koronaviru a její dopad na ekonomiku nadále ceny rezidenčních nemovitostí rostly, tempo čtvrtletního růstu jen mírně zpomalilo. Poptávce ohrožené nejistotou a nepříznivým vývojem na trhu práce napomohlo projednávané zrušení daně z nabytí nemovitých věcí a pokles úrokových sazeb. Současný růst cen je způsoben přetrvávající nedostatečnou nabídkou nemovitostí a částečně i odloženou poptávkou. Ceny nájemního bydlení stagnovaly, pokles se ale nevyhnul majitelům pražských investičních bytů, kteří museli reagovat na sníženou poptávku po krátkodobém ubytování. Grafy ukazují vývoj HB indexu u bytových jednotek, rodinných domů a pozemků za posledních deset let. -- Statistika k cenám bytů viz čas. Statistika & my č. 10/2020, s. 18.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Richard W. Fetter

Agenturní a kmenoví zaměstnanci – rozdíly, srovnatelnost, rovné pracovní a mzdové podmínky

Národní pojištění, Sv. 51, (2020) č. 10, s. 25-26

Krátké zamyšlení nad tím, kde leží hranice rovného zacházení mezi kmenovými zaměstnanci a tzv. agenturními pracovníky. Autor se pokouší odpovědět na otázku, zda platí, že mzdové a platové podmínky zaměstnanců najatých agenturou jsou srovnatelné s těmi, které platí pro kmenové pracovníky firem, což je ideální stav, na nějž by měla dozorovat agentura práce a uživatel přidělených agenturních zaměstnanců. V textu je rovněž zmíněn konkrétní případ, kdy povinnost rovných mzdových podmínek nebyla naplněna, čímž se dle vyjádření Nejvyššího správního soudu příslušná agentura práce dopustila správního deliktu. V rozsudku se mimo jiné uvádí, že rovnost pracovníků nemusí nutně znamenat stejnou odměnu na obdobných pracovních pozicích, nicméně v případě, že jsou zaměstnanci odměňováni rozdílně, musí k tomu existovat pádný ekonomický nebo obecně pochopitelný důvod.

Ladislav Jouza

Dovolená po novele zákoníku práce

Národní pojištění, Sv. 51, (2020) č. 10, s. 22-24

Článek shrnuje změny zákoníku práce týkající se dovolené. Novelizovaná právní úprava by měla vstoupit v platnost 1. ledna 2021. Dotkne se primárně zaměstnanců, kteří mají sjednanou kratší pracovní dobu v průběhu týdne a nárok na omezený počet kalendářních dnů dovolené. Tato kratší pracovní doba se však podle zmíněných koncepčních změn adekvátně odrazí i v náhradě mzdy za dovolenou. Autor na konkrétních příkladech demonstruje, jak se dovolená na kalendářní rok při stanovené pracovní době vypočítává, a věnuje se také otázce jejího převodu. Závěrem zmiňuje i možnost krácení dovolené zaměstnavatelem v případě, kdy zaměstnanec vykáže určitý počet neomluvených hodin, tedy pracovní absence. -- Viz také čas. Účetnictví č. 11/2020, s. 42-45.

Delphine Strauss

Hidden unemployment threatens recovery across developed world

Skrytá nezaměstnanost ohrožuje hospodářské zotavení napříč rozvinutým světem

Financial Times, Vol. 2020, No. 40525 (8.10.2020), p. 3

Reálná nezaměstnanost v USA a EU je kvůli klasifikačním kritériím ve skutečnosti vyšší, než uvádějí statistiky. Data o 25 milionech nezaměstnaných v USA a EU jsou podle odhadů OECD minimálně o 5 milionů podhodnocena. Nezaměstnanost v eurozóně je podhodnocena o 4,5-5 %. Diskrepance ve statistikách vzniká kvůli klasifikaci pracovních míst jako sezónně neaktivních, či v podpůrných programech. Dá se očekávat, že řada těchto pracovních míst, která jsou v zotavujících se sektorech, pravděpodobně zanikne. „Virový šok“ zde ovlivňuje především poptávku a tržní sílu soukromého sektoru. Podle analýzy Economis Policy Institute je v bezprostřední sféře kolaterálních škod dalších 33 milionů osob. Hospodářské zotavení také oddalují klesající mzdy.

Jakub Morávek

Ke spravedlivému odměňování v pracovněprávních vztazích

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 20, s. 705-709

Příspěvek přibližuje případ řešený Nejvyšším soudem (sp. zn. 21 Cdo 3955/2018) v otázce spravedlivého odměňování zaměstnanců a významu okolnosti, že se mzdy zaměstnanců, kteří vykonávají v rámci územního působení zaměstnavatele stejnou práci nebo práci stejné hodnoty, v jednotlivých regionech liší, při posuzování, zda jde o (ne)rovné zacházení. Autor shrnuje skutkové okolnosti věci a přináší kritické hodnocení závěrů NS. Dle jeho názoru odporuje výklad NS smyslu právní úpravy a v konečném důsledku také ústavnímu pořádku. Po představení zákonné úpravy spravedlivého odměňování v pracovněprávních vztazích shrnuje možné důvody jiného výkladu a nabízí řešení, které by dle něj nenarušovalo právní jistotu. - Poznámky. -- Viz také příspěvek v čas. Práce a mzda č. 10/2020. s. 48-51.

Jim Pickard, George Parker, Daniel Thomas

UK unveils winter job support plan

Spojené království představuje zimní plán podpory zaměstnanosti

Financial Times, Vol. 2020, No. 40514 (25.9.2020), p. 2

Britský ministr financí Rishi Sunak představil podobu nového záchranného balíčku pro podporu zaměstnanosti. Program, běžící od začátku listopadu, garantuje finanční podporu osobám pracujícím přinejmenším na 1/3 úvazku, bez ohledu na jejich účast v předchozím podpůrném programu. Vláda se bude na podpoře, která systémově vychází z německého pojetí kurzarbeitu, podílet 22 % nákladů na mzdy.

Gerhard Röder, Josefina Chakrabarti

Update zu Kurzarbeit, Kurzarbeitergeld und Restrukturierungen

Aktuální informace o kurzarbeitu, příspěvcích při zkráceném pracovním úvazku a restrukturalizaci

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 37, S. 1960-1965

V souvislosti s epidemií nemoci covid-19 se v Německu opět oživilo téma tzv. Kurzarbeitu, neboli zkráceného pracovního úvazku. Německá vláda se ve snaze pomoci zaměstnavatelům i zaměstnancům zaměřila na rozšíření tohoto modelu s cílem umožnit přístup ke kurzarbeitu co největšímu množství pracovníků, aby tak nebylo nutné hromadné propouštění. Od začátku března 2020 se o kurzarbeit v Německu přihlásilo více než 750 000 podniků, nicméně na rozdíl od ekonomické krize z r. 2008 se ukázalo, že pro současnou krizi není tento model dostačující. Autoři v článku shrnují, jakým způsobem kurzarbeit funguje, jaké jsou jeho předpoklady a právní důsledky. Jedna z částí příspěvku se věnuje i předpokladům pro přiznání tzv. Kurzarbeitergeld, tedy odměně za práci na zkrácený úvazek. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M12.

Rita Remeikienė, Jan Žufan, Ligita Gasparėnienė, Romualdas Ginevičius

Youth unemployment and self-employment: trends and perspectives

Nezaměstnanost mladých a samostatná výdělečná činnost : trendy a perspektivy

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 23, (2020) No. 3, p. 38-48

Autoři zkoumají souvislost mezi nezaměstnaností mladých osob a samostatnou výdělečnou činností ve státech EU. Samostatná výdělečná činnost je totiž často podporována jakožto potenciální řešení nezaměstnanosti u mladých lidí, jelikož jim usnadňuje vstup na pracovní trh i s minimálními pracovními zkušenostmi a nízkou kvalifikací. Ačkoliv tato forma pracovní činnosti poskytuje vysoký stupeň autonomie a flexibility, zároveň je s ní spojeno riziko nízké finanční návratnosti v porovnání s podobným typem práce vykonávaným v rámci zaměstnavatelského pracovního vztahu. Významná souvislost mezi nezaměstnaností a samostatnou výdělečnou činností byla identifikována pouze u 7 z 28 zkoumaných zemí EU. V případě Kypru, Řecka a Itálie by ke snížení nezaměstnanosti mladých podle autorů pomohlo, kdyby národní vlády navýšily podporu samostatné výdělečné činnosti. V ostatních zkoumaných zemích je nutné blíže prozkoumat specifické problémy pracovního trhu.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 68, (2020) č. 10

Přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů: dle aktuální novely zákoníku práce ve vazbě na judikaturu Soudního dvora EU (s. 10-15); Cestovní náhrady po novele zákoníku práce (s. 16-19); Od jakého okamžiku působí u zaměstnavatele odborová organizace (s. 24-27); Úvaha nad prováděním pracovnělékařských prohlídek v zahraničí (s. 28-30); Neplacené volno v souvislostech zdravotního pojištění (s. 35-38); Výběr zaměstnanců: jak, proč a na co se uchazečů ptát (s. 39-44); OECD: Jak se liší zdanění práce dle výše mzdy (s. 45-47); Stejná odměna za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty - judikát o (ne)rovném zacházení při odměňování zaměstnanců za práci v jednotlivých regionech (s. 48-51).

Práce a mzda

Sv. 68, (2020) č. 9

Změny v doručování dle novely zákoníku práce: promarněná příležitost? (s. 10-11); Nová směrnice EU 2019/1152 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách a její dopad na český

zákoník práce (s. 12-20); Zdravotní pojištění - plátcí pojistného (s. 26-28); Důležitost kalendářního dne ve zdravotním pojištění (s. 29-33); Nerovné zacházení (diskriminace) v odměňování platem - judikát (s. 48-50).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 16, (2021) č. 1

Změny zákoníku práce od 1. ledna 2021 - novela č. 285/2020 Sb. (s. 3-5); Odškodňování pracovních úrazů – změny po novele ZP (s. 6-10); Příspěvek na podporu zaměstnávání osob ze ZP – zvýšení od 1. října 2020 (s. 11-12); Podpora v době částečné zaměstnanosti – nový institut - kurzarbeit (č. 13-16); Pomůže rekvalifikace k novému zaměstnání? (s. 17-20); Bezpečnostní přestávky v práci podle nařízení vlády (s. 23-25); Ochrana spotřebitele při nakupování v internetových obchodech (2.) (s. 26-28); Poskytnutí motorového vozidla zaměstnanci (1.) (s. 33-36); Jak dorovnat mzdu při přechodu práv a povinností? (s. 37-39); Dar jako nezdanitelná část základu daně z příjmů (1.) - bezúplatná plnění (s. 40-42); Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr – pracovní neschopnost (s. 50-54); Drobný majetek v účetnictví příspěvkových organizací (s. 62-64); Trestní odpovědnost poskytovatelů zdravotních služeb (s. 65-69).

Právo

Jürgen Hartung, Patrick Schwarze

Einwilligung in Cookies: Umsetzung der aktuellen Rechtsprechung in der Praxis : zugleich Besprechung des BGH-Urteils vom 28.05.2020 – I ZR 7/16 (Cookie-Einwilligung II), DB 2020 S. 1731 **Souhlas s cookies: implementace aktuální judikatury v praxi : současně projednání rozsudku Spolkového soudního dvora z 28.5.2020 – I ZR 7/16 (Cookie-Einwilligung II), DB 2020 S. 1731**

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 38, S. 2002-2007

Ode dne 28.5.2020, kdy Spolkový soudní dvůr vydal rozhodnutí v otázce Cookie-Einwilligung II (souhlas se soubory cookie II), je právně ustanoveno, že provozovatelé webových portálů v této oblasti již nemohou jednat zcela v souladu se svými zájmy a musejí implementovat pravidla o ochraně soukromí v souladu s GDPR. V německé národní legislativě však stále chybí odpovědi na některé otázky související např. s odlišnými kategoriemi cookies, se správnou formulací schvalovacích formulářů apod. Autor shrnuje dosavadní legislativu a přibližuje problémy, s nimiž se provozovatelé internetových platforem v praxi potýkají. Snaží se odpovědět na otázky, jaký typ cookies je z technického hlediska potřebný a jak by měly vypadat tzv. cookie bannery. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Tomáš Mach

Elektronizace právních jednání a mezinárodní právo soukromé v České a Slovenské republice v aplikační praxi přeshraničního právního styku

Obchodní právo, Sv. 29, (2020) č. 10, s. 20-27

Autor hodnotí, do jaké míry a jak případně umějí předpisy mezinárodního práva soukromého platné na území České republiky a Slovenské republiky uchopit elektronické listiny pocházející z jiné (zejména vždy té druhé) jurisdikce a jak s nimi v takovém případě je nakládáno v právní, zejména soudní, praxi. Přibližuje také konverzi veřejných a soukromých listin a českou i slovenskou právní úpravu elektronicky podepsaných dokumentů. - Poznámky.

Michal Nulíček

Evropský kostlivec ve skříní ochrany osobních údajů

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 9, s. 56-57

Příspěvek informuje o zrušení předpisu tzv. Privacy Shield ze strany Soudního dvora EU v červenci 2020. Toto rozhodnutí Evropské komise o odpovídající úrovni ochrany poskytované štítem EU-USA na ochranu soukromí z r. 2016 bylo právním základem umožňujícím snadné předávání osobních údajů mezi EU a více než pět tisíc americkými společnostmi, které se do programu zapsaly. Cílem programu bylo vytvořit úroveň ochrany v zásadě rovnocennou ochraně osobních údajů v rámci EU. Privacy Shield však dle rozhodnutí SDEU selhal a nechránil osobní údaje evropských občanů dostatečně, a to z důvodu širokých pravomocí amerických zpravodajských služeb a nemožnosti dovolání se soudní ochrany u amerických soudů. Autor analyzuje důsledky aktuálního rozhodnutí a upozorňuje na vzniklou propast mezi ochranou osobních údajů na papíře a v praxi, kdy nastavenému standardu nejsou schopny dostát ani některé členské státy EU. - Poznámky.

Jan Malý

Jednání za právnickou osobu v průběhu trestního řízení

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 18, s. 637-642

Blíže k problematice jednání za právnickou osobu v průběhu trestního řízení. S ohledem na skutečnost, že právnická osoba není nadána schopností samostatně právně jednat a že je fiktivní entitou, je třeba, aby byla při každém právním jednání zastoupena (jednání nepřímé). Autor charakterizuje jednotlivé právní důvody zastoupení, poté se zaměřuje na trestní odpovědnost právnické osoby a její zastupování v trestním řízení. Podrobně analyzuje stanovení osob oprávněných jednat za právnickou osobu v trestním řízení dle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim č. 418/2011 Sb. a dle občanského soudního řádu; rozebírá pojem zmocněnec, opatrovník a právo obviněné právnické osoby na obhajobu (obhájce). - Poznámky.

Ondřej Serdula

K rozšiřování věcné působnosti unijních pravidel na ochranu osobních údajů ze strany SDEU

Právník, Sv. 159, (2020) č. 8, s. 641-660

Článek se zabývá problematikou věcné působnosti unijních pravidel na ochranu osobních údajů. Uvádí, že unijní předpisy v této oblasti mají podstatně širší věcnou působnost, než by se s ohledem na znění jejich relevantních ustanovení a na jejich právní základ mohlo zdát. To je dáno především přístupem Soudního dvora EU, který považuje úroveň ochrany osobních údajů za hlavní cíl unijních předpisů v této oblasti a vykládá je extrémně restriktivně. Autor poukazuje na problematické aspekty tohoto přístupu SDEU a na aktuální judikatuře v oblasti data retention demonstruje, že unijní pravidla na ochranu osobních údajů brzy zasáhnou i do oblastí zajišťování národní bezpečnosti jakožto tradiční domény členských států. Tato skutečnost vede ke zjevnému napětí mezi členskými státy a Soudním dvorem. - Poznámka.

Kateřina Lipanová

K zásadní změně Úmluvy Rady Evropy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (Úmluva č. 108)

Jurisprudence, Sv. 29, (2020) č. 4, s. 35-44

Příspěvek se zamýšlí nad celkovým přínosem pozměňovacího protokolu z r. 2018, který aktualizuje Úmluvu o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (Úmluva č. 108) Rady Evropy. V dohledné době by mělo dojít k ratifikaci tohoto pozměňovacího protokolu. Autorka představuje Úmluvu č. 108 jako výchozí právní rámec evropské ochrany osobních údajů a charakterizuje její dopady, včetně navazující vnitrostátní právní úpravy ČR. V širším kontextu se zabývá také významem a vlivem mezinárodního práva v oblasti ochrany osobních údajů, které v posledních letech zůstává ve stínu práva EU. Podrobněji se věnuje konkrétním změnám ustanovení Úmluvy č. 108 se zřetelem k právní úpravě v GDPR. Autorka shrnuje, že modernizovaná úmluva Rady Evropy odráží klíčové aspekty GDPR, ovšem nečiní tak doslovně, nýbrž s určitou mírou abstrakce, resp. zjednodušeně. Zmiňuje, že zahrnuje také oblast zpracování osobních údajů za účelem národní bezpečnosti a obrany. - Poznámka.

Luboš Tichý

Ke čtyřem základním otázkám nemajetkové újmy

Právník, Sv. 159, (2020) č. 8, s. 618-640

Příspěvek přináší analýzu a řešení některých základních otázek odškodňování osobní nemajetkové újmy na pozadí korespondujících právních úprav Německa a Rakouska, které ovlivnily jeho úpravu v českém občanském zákoníku. Autor se zaměřuje na čtyři problémy náhrady nemajetkové újmy: odškodnitelnost nemajetkové újmy ve srovnání s majetkovou škodou; vymezení psychické bolesti jako typické nemajetkové újmy; problematiku náhrady nemajetkové újmy ve formě restituce; na stanovení měřítek výše a rozsahu náhrady za bolest. Nejdříve se zabývá pojmem a kategoriemi nemajetkové újmy s důrazem na analýzu psychické bolesti a charakteristikou její české právní úpravy. Poté se věnuje formám náhrady imateriální újmy (restituce, kompenzace, satisfakce) a jejím funkcím. Uzavírá metodologickou problematikou stanovení rozsahu výše peněžité náhrady za bolest, jejími faktory a používanými metodami. - Poznámky.

Kateřina Staňková, Anežka Selingerová

Letošní novinky ve správním soudnictví

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 9, s. 50-54

Článek přináší přehled sjednocujících rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu z první poloviny r. 2020. V tomto období bylo vydáno sedm rozhodnutí, šest meritorně posouzených věcí se týkalo procesních otázek, a to pětkrát v rámci soudního přezkumu a v jednom případě v rámci daňového řízení. Autorky blíže představují usnesení č. j. 8 Afs 128/2018-46, které se zabývalo otázkou, v jakých případech lze připustit žalobu podanou státem (jeho organizační složkou) k věcnému přezkumu, a jestli je pro tuto otázku rozhodné, zda bylo napadené rozhodnutí vydáno v rámci správního trestání. Druhé podrobněji popsané rozhodnutí (č. j. 1 Afs 438/2017-52) se týká daňové praxe a zodpovídalo spornou otázku, zda plyne z § 115 odst. 2 daňového řádu povinnost odvolacího orgánu v rámci odvolacího řízení seznamovat subjekt daně i s úvahami, které z provedeného dokazování odvolací daňový orgán pro zjištěný skutkový stav dovozuje. Autorky také přinášejí přehled právních otázek ve věcech, o nichž do 30.6. nebylo rozhodnuto. - Poznámky.

Daniel Houska, Simona Spisarová

Ochrana obchodního zástupce - nebo naopak zastoupeného

Obchodní právo, Sv. 29, (2020) č. 9, s. 20-27

Článek se věnuje soudobé právní úpravě obchodního zastoupení ve vztahu k principu ochrany slabší smluvní strany a klade si za cíl představit potenciální kolize materiálního a formálního způsobu takto koncipované ochrany včetně naznačení možných konformních východisek. - Poznámky.

Právní úprava ochrany spotřebitele dozná dalších změn

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 18, příl. Legislativa s. i-ii

Informace k dvěma připravovaným návrhům zákonných úprav ochrany spotřebitele v ČR, které reagují na evropské právo. Jedná se o novelu zákona o ochraně spotřebitele implementující evropskou směrnici č. 2019/2161/EU, zaměřenou na lepší vymáhání a modernizaci právních předpisů Unie na ochranu spotřebitele, a na novelu občanského zákoníku, jež má za cíl zapracovat do českého práva dvě nové směrnice EU z oblasti spotřebitelských smluv (2019/770/EU a 2019/771/EU). Tyto směrnice byly přijaty za účelem dalšího rozvoje vnitřního trhu, přičemž plně harmonizují některé aspekty smluv o prodeji zboží a poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb spotřebitelům. Nově regulují zboží s digitálními prvky, tj. s digitálním obsahem nebo službou digitálního obsahu. Druhá směrnice dále směřuje k posílení udržitelných spotřebních návyků a oběhového hospodářství. Očekává se, že nová úprava bude účinná od 1.1.2022.

Štěpán Richter

Směrnice EU 2019/770 o některých aspektech poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb jako nástroj ochrany spotřebitele

Jurisprudence, Sv. 29, (2020) č. 4, s. 9-17

Autor se zaměřuje na komparaci nových práv spotřebitele stanovených evropskou směrnicí č. 2019/770/EU o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb a doposud účinné právní úpravy v ČR. Nejprve vymezuje obecný předmět úpravy směrnice, věnuje se poskytování digitálních dat spotřebitelům ve formě digitální služby nebo zboží s digitálními prvky a zdůrazňuje, že směrnice reguluje výhradně poskytování obsahu v závazkových vztazích jeho nejčastějším uživatelům, spotřebitelům. Obecně reguluje pouze ty aspekty, které jsou pro daný předmět unikátní, a nutnost speciální úpravy vyplývá z technologických vlastností a společenských konvencí specifických pro poskytování obsahu spotřebitelům. Dále autor charakterizuje nová práva spotřebitele ve smlouvě o poskytování obsahu a upozorňuje i na omezení jeho práv oproti dosavadní úpravě (vadné plnění ze strany obchodníka). Poukazuje také na problematické aspekty nové úpravy ve vztahu k ochraně spotřebitele. - Poznámky.

Václav Dvorský

Spolkový ústavní soud vs. SDEU: spor o poslední slovo

Jurisprudence, Sv. 29, (2020) č. 4, s. 1-8

Dne 5. května 2020 vydal druhý senát německého Spolkového ústavního soudu (BverfG) rozhodnutí ve spojených věcech týkající se nákupů dluhopisů vydávaných veřejnými subjekty prováděných Evropskou centrální bankou a Evropským systémem centrálních bank (ESCB) v rámci programu PSPP (Public Sector Purchase Programme). Toto rozhodnutí může mít značný význam pro rozložení pravomocí mezi institucemi EU a členských států, stejně jako dopad na hospodářský vývoj především v zemích eurozóny. Autor pojednává o meritě rozhodnutí v dané věci a jeho možných důsledcích. Přibližuje předmět sporu, předběžné otázky položené v r. 2017 Soudnímu dvoru EU a dále komentuje odůvodnění výroku Spolkového ÚS. Návazně autor hodnotí rozsudek a jeho výjimečnost a zmiňuje jeho možné důsledky. - Poznámky. -- Více k limitům monetární politiky při nákupu cenných papírů v českém prostředí viz Obchodněprávní revue č. 3/2020, s. 168-182.

Petra Kotápišová

Srovnání rozhodčího řízení v České republice a Rakousku

Obchodní právo, Sv. 29, (2020) č. 10, s. 28-40

Autorka porovnává právní úpravu rozhodčího řízení podle právního řádu České republiky a právního řádu Rakouska. Oba právní systémy vycházejí ze stejných mezinárodních smluv. Zaměřuje se na pojem arbitrabilita, rozhodce, rozhodčí smlouvu, zahájení a průběh rozhodčího řízení i na rozhodčí nález a opravné prostředky proti němu. - Poznámky.

Fabiola Annacondia

The Court of Justice of the European Union - recently decided and pending cases

Soudní dvůr Evropské unie - nedávné rozsudky a projednávané případy

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 5, s. 284-290

V článku je podán přehled rozsudků Soudního dvora Evropské unie a posudků generálních advokátů týkajících se daně z přidané hodnoty za období 1. 9. 2019 - 31. 8. 2020. Dále jsou uvedeny seznamy projednávaných případů k 31.8.2020 a případů, které byly v průběhu uvedeného období vyňaty z rejstříku. - Poznámky.

Petra Ledvinková

Tresty za zneužití podpory pro podnikatele stížené koronavirem

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 9, s. 40-44

Jako podporu pro podnikatele zasažené koronavirovou krizí přijala vláda ČR řadu podpůrných programů státu, kompenzací či záruk za úvěry. Článek se zabývá úmyslným zneužitím programů žadatelů, kteří podmínky stanovené pro přiznání podpory nesplňují, a poskytuje základní přehled možných trestněprávních důsledků zneužití veřejných prostředků určených ke zmírnění následků pandemie onemocnění Covid-19. Zaměřuje se na trestné činy zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, trestný čin dotačního podvodu, trestný čin úvěrového podvodu nebo trestný čin poškození finančních zájmů EU v oblasti kompenzačního bonusu, programů Covid a Antivirus i problematiku spáchání trestného činu v době nouzového stavu. Autorka upozorňuje, že všechny zmíněné trestné činy mohou být spáchány též právníckými osobami, a to dle zákona o trestní odpovědnosti právníckých osob. - Poznámky.

Radislav Bražina

Varování Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost pohledem forem správních činností

Právník, Sv. 159, (2020) č. 9, s. 692-702

Autor rozebírá povahu varování, které může vydat Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) v případě zjištění kybernetické hrozby. Zjišťuje, o jakou formu správní činnosti veřejné správy se jedná a jaké důsledků může mít vydání varování pro jeho adresáty. Upozorňuje, že varování lze označit za neregulativní úkon, a v té souvislosti zkoumá také otázku možností, jak se jeho vydání bránit. Snaží se též identifikovat proceduru, v rámci které by bylo možné přezkoumat existenci důvodů pro vydání varování, resp. zákonnosti jeho vydání jako takového. Ze závěrů vyplývá, že varování

jako opatření podle kybernetického zákona můžeme považovat za neregulativní úkon, který neurčuje závazným způsobem práva či povinnosti konkrétního subjektu. Prostředkem ochrany je žaloba proti nezákonnému zásahu. Autor posléze zvažuje skutečnou efektivitu tohoto nástroje v oblasti ochrany před kybernetickými hrozbami, jestliže je varování nezávazné a tudíž jej lze primárně vnímat pouze jako doporučení. - Poznámky.

Jaromír Fronc

Výklad ve prospěch adresátů správního práva a jeho limity

Správní právo, Sv. 53, (2020) č. 7, s. 358-382

České správní soudy (a ÚS) někdy dojdou k závěru, že existuje více stejně přesvědčivých výkladů práva. Obvyklým řešením nerozhodného výkladu práva bývá uplatnění zásady "in dubio pro libertate", podle které je nutné použít výklad poskytující větší svobodu, tj. je příznivější pro dotčeného jednotlivce. Tuto zásadu lze označit za "metapříklad", neboť vychází z obecně platného vztahu mezi stranami řízení ve správním soudnictví. Autor upozorňuje na podobnost metapříkladu s ochranou legitimního očekávání a také s přímým účinkem směrnic. Ukazuje, že v některých situacích se o aplikovatelnosti uvedené zásady dá pochybovat, jedná se především o problematiku trojstranných právních vztahů, kdy na základě aplikace zásady in dubio pro libertate může dojít ke znevýhodnění jiné osoby. Judikatura by dle autora měla reflektovat, že situace dvojího výkladu mohou být ve skutečnosti bohatší, a stanovit pro ně alternativní metapříklad. To může spočívat v rozšíření prostoru pro veřejnou správu při interpretaci práva, pro což lze najít inspiraci ve víceru zahraničních jurisdikcích. - Poznámky.

Jiří Maštalka

Základní principy zpracování osobních údajů pro novinářské účely

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 18, s. 622-627

Pohled na problematiku práva na ochranu osobních údajů ve vztahu k právu na svobodu projevu a informací při zpracování osobních údajů pro novinářské účely v ČR. Autor vychází z právní úpravy dané obecným nařízením o ochraně osobních údajů (GDPR) a jeho transpozičním zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, který ve svých ustanoveních § 17 až § 23 zakotvil speciální podmínky zpracování osobních údajů pro novinářské účely. Detailně rozebírá předmět úpravy, právní titul a účel i další povinnosti představované úpravou zpracování osobních údajů. Autor dokládá, že úprava ukládá novinářům počínat si přiměřeně a v této souvislosti především stanoví rozsáhlé výjimky z práv subjektů údajů. Zároveň ale v souvislosti se zpracováním osobních údajů pro účely žurnalistiky umožňuje eliminovat prakticky veškeré povinnosti obsažené v GDPR. Míru těchto výluk však vzhledem k velmi neurčitě formulovaným podmínkám jejich aplikace bude nutno vymezovat prostřednictvím testů proporcionality, které budou následně podrobovány dalším přezkumům. - Poznámky.

Jana Nováková

Zastavení exekuce pro její bezúspěšnost v kontextu rozhodovací praxe Nejvyššího soudu a Ústavního soudu

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 18, s. 617-622

Jedním ze zákonných důvodů stanovených v občanském soudním řádu je také zastavení exekuce pro nemajetnost povinného. Příspěvek přináší analýzu aktuální rozhodovací činnosti vrcholných soudů ČR v oblasti posuzování zastavení exekuce pro její bezúspěšné vedení (nemajetnost povinného). Autor přibližuje způsoby vedení exekuce (exekuce vedena srážkami ze mzdy a jiných příjmů; jiný způsob), zvažuje možnost změny poměrů povinného v budoucnu a problematiku častého podávání obdobných návrhů na zastavení exekuce. Seznamuje s obecnými východisky a posuzováním rozhodovací činnosti exekučních soudů ze strany Ústavního soudu a vystihuje určité judikatorní tendence v rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu a Ústavního soudu. Zmiňuje také problematiku náhrady nákladů řízení v případě zastavení exekuce pro nemajetnost povinného. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

The real deal : China's economy

Skutečná situace : ekonomika Číny

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9216, p. 57-58

O tom, že čínské hospodářské statistiky zcela neodpovídají realitě, se mezi odborníky hovoří už dlouho. Nyní si Čína vede ekonomicky nepochybně lépe než jiné země, soudě podle plných obchodů i turistiky. Otázkou ovšem je, jaká jsou přesná čísla. Dle odborníků může docházet ke dvěma formám manipulace s daty. Na jedné straně může docházet k vykazování nereálně „hladkého“ vývoje HDP kvůli nadhodnocování HDP v době, kdy se Číně nedaří, a naopak k podhodnocování HDP v době, kdy je situace příznivější. Dlouhodobý průměr by tak pravděpodobně nebyl příliš zkreslený. Druhý tábor expertů se domnívá, že jsou údaje zkreslovány pouze jedním směrem a že Čína data nadhodnocuje. V článku jsou představeny aktuální analýzy skutečné hospodářské situace Číny. Výzkumy se neshodují na velikosti propadu ekonomiky kvůli protiepidemickým opatřením v prvním čtvrtletí letošního roku, zotavení ekonomiky je však bezesporu výrazné.

Účetnictví

Martin Greive, Jan Hildebrand, Thomas Sigmund

Big Four machen Kasse

Velká čtyřka dělá kontrolu

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 182 (21.9.2020), S. 1, 4-5

Bližší k dopadům kauzy Wirecard na německé auditorské firmy. V rámci chystaných i probíhajících reforem německého státního auditního systému existuje problematika personální provázanosti s tzv. Velkou čtyřkou: předními auditorskými společnostmi (KPMG, PwC, Deloitte, Ernst & Young). V oboru v německém prostoru panuje situace s rysy oligopolu, navíc se značnou personální provázaností. Ta často přesahuje i do státní sféry: v DPR (Deutsche Prüfstelle für Rechnungslegung) tvoří 12 z 15 členů bývalí zaměstnanci Velké čtyřky. Neprůhledné personální vazby a lobbying jsou jedním z předních cílů Scholzovy reformy auditu.

Zita Drábková

Vykazování nehmotných výsledků výzkumu a vývoje v podmínkách českých účetních předpisů

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 12-13, s. 39-42

Článek představuje Interpretaci Národní účetní rady (NUR) I-40 „Vykazování výzkumu a vývoje“, která byla schválena v lednu 2020. Přináší návod pro tvůrce účetních výkazů a současně jejich uživatele pro rozpoznání dlouhodobého nehmotného majetku v případě aktivně prováděných výzkumných a vývojových aktivit, jeho ocenění a následné odepisování. Autorka shrnuje otázky, na které se interpretace snaží odpovědět, a ukazuje také možné použití již fungujících postupů obsažených ve standardu IAS 38 – Nehmotná aktiva. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Účetnictví v praxi

Sv. 24, (2020) č. 10

Dovoz zboží - odpočet není automatický (s. 4-7); Zrušení registrace plátce DPH (s. 8-13); Dlouhodobý nehmotný majetek v účetnictví - II. díl - technické zhodnocení DNM a výzkum a vývoj z účetního hlediska (s. 14-18); Vzdělávání zaměstnanců a podnikatelů z pohledu daně z příjmu (s. 25-28); BSC - metoda vyvážených ukazatelů - I. část (s. 29-35); Zdravotní pojištění a dlužníci jako důsledek pandemie (s. 36-40).

Veřejná správa

Radka Rainová

BankID jako klíč ke službám státu

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 9, s. 26-27

Příspěvek nejprve informuje o nízké míře využívání elektronických služeb veřejné správy občany v ČR (např. prostřednictvím Portálu občana) a poté přibližuje novinku v podobě bankovní identity (BankID), která by od r. 2021 měla výrazně pomoci jako prostředek elektronické identifikace k prokázání identity jednatelky osoby v prostředí internetu. BankID umožní připojit se k elektronickým službám státu přes přihlašovací údaje jedince do internetového bankovníctví, bude v podstatě fungovat jako on-line občanský průkaz. Autor uvádí, jak by nový způsob identifikace měl probíhat, na které služby veřejné správy se má vztahovat, ale i jaká jsou jeho omezení. Zdůrazňuje, že přihlašování přes internetové bankovníctví nebude možné využít pro přístup ke službám s nejvyššími nároky na zabezpečení. Zmiňuje i současný stav přípravy projektu BankID.

Martin Flaškár, Martin Fišer

Jak zvládnout změny smluv na implementaci IS?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 8, (2020) č. 5 (září), s. 20-25

Autoři rozebírají některé komplikované aspekty změn závazků ze smlouvy na veřejné zakázky s ohledem na smlouvy o vývoji a implementaci informačního systému. Tyto změny zvažují z pohledu smluvního práva i z pohledu vybraných pravidel pro zadávání veřejných zakázek s praktickými dopady na zadavatele. Věnují se mimo jiné vyhrazené změně závazku dle § 222 zákona o zadávání veřejných zakázek, zákazu změny celkové povahy veřejné zakázky a překročení limitu určujícího režim VZ v závislosti na změnách dle § 222. Problematiku dokládají rozhodovací praxí ÚOHS i judikaturou správních soudů. V souvislosti s aktuální pandemií koronaviru zmiňují možnost prodloužení doby realizace plnění smlouvy a její podmínky.

Natálie Polášková

Návrh novely ZZVZ posiluje efektivitu soutěže v ZŘ

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 8, (2020) č. 5 (září), s. 49-52

Příspěvek nejprve shrnuje hlavní důvody přípravy novelizace zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. (ZZVZ), s jejíž účinností se počítá od ledna 2021. Dále se autorka zaměřuje na novinky v úpravě důvodů vyloučení pro nezpůsobilost v § 48 odst. 6 ZZVZ, cílící na vyloučení kvůli uzavírání zakázaných dohod a bid riggingu. Nové znění zmiňovaného paragrafu má postihnout méně zřetelné formy kooperace poškozující hospodářskou soutěž v souvislosti se zadávanou zakázkou, a sice spolupráci firem v rámci nejrůznějších forem konsorcií či společností spadajících do jedné hospodářské skupiny. Doplněný důvod vyloučení je reakcí na judikaturu SDEU týkající se propojených osob. Autorka také přibližuje pojem spojené osoby, který se vyskytuje v připravovaném znění § 48 odst. 6, podle zákona o daních z příjmů.

Lucie Balýová

Předběžné tržní konzultace a změna závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku. Dva problematické instituty veřejných zakázek

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 12, (2020) č. 3, s. 209-214

Článek se zaměřuje na dva problematické instituty veřejných zakázek, a to na nově upravený institut předběžných tržních konzultací a trvale aktuální otázky změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 26, (2020) č. 10

Umí města a obce koncepčně plánovat mobilitu a veřejný prostor? (s. 10-11); Hospodaření územní samosprávy v první polovině letošního roku - rozpočtové hospodaření obcí a krajů (s. 12-13); Obce a

města se ohrazují vůči chystané úpravě daňových zákonů - plánované zrušení superhrubé mzdy (s. 14); E-government v českém prostředí (s. 30); Kvalita života versus rating měst (s. 36-37); Radnice mohou využít veřejné zakázky pro řešení ekonomické krize - odpovědné veřejné zadávání (s. 39); Zákon o omezení jednorázových plastů by mohl přinést peníze i do rozpočtu obcí (s. 44-45); Informační bezpečnost úřadů nejen během koronavirové krize (s. 45); Bytová výstavba se státní dotací z pohledu bytového družstva (s. 46).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 26, (2020) č. 11

Obce budou řešit financování svých investic (s. 15); Vybrané aspekty hospodaření krajů za šest měsíců roku 2020 (s. 16-17); Prahu čeká modernizace veřejného osvětlení (s. 28); Výstavba šetrných budov se stává trendem. Podpoří jej více i stát? - New Green Deal (s. 36); Ministerstvo hledá dodavatele systému pro monitoring evropských dotací (s. 38); Otevřená data představují značný potenciál (s. 41); Systém sociálních služeb potřebuje zásadní změny (s. 45); Jsou obce svobodné v nakládání se svým majetkem? - Čeladná bude žádat soud o jasné vyjádření (s. 52-54).

Veřejná správa

Sv. 31, (2020) č. 10

Koronavirus voliče neodradil, účast byla téměř 38 % (s. 2-4); Konání zastupitelstev obcí v době nouzového stavu (s. 5); Co se mění na konání zastupitelstev obcí v době nouzového stavu? (s. 6); Panuje v kraji po volbách bezvládnost? (s. 8-9); Futuristické čtvrti vznikají v metropolích, ale i v české vesnici (s. 10-15); Nové postupy pro určení finanční náročnosti přenesené působnosti (s. 16-17); Online vzdělávání je výzva pro všechny (s. 18); Služební úřady v době koronavirové (s. 19-20); Nová rámcová pravidla vzdělávání ve správních úřadech (s. 21-22); Nezaparkuješ, tady stojím já a nikdy neodjedu! Nebo ano? (s. 24-27); Dvě aktuální otázky pro vedoucí úřadů - etické kodexy pro zaměstnance a nakládání s autovraky (s. 28-29); Petr Urban: Etika ve veřejné správě zasluhuje zvýšenou pozornost (s. 30-33); Finsko: etická kultura ve státní správě (s. 34-35); Abeceda tvorby obecně závazných vyhlášek – webové stránky obce, znečišťování ulic a jiného veřejného prostranství (s. 36); Veřejné zakázky v životě obcí (s. 37).

Veřejné finance. Rozpočet

Katharina Mersmann and Frank Westermann

Are debt sustainability indicators based on time-series data useful for predicting crises?

Jsou indikátory dluhové udržitelnosti založené na časových řadách využitelné k predikci krizí?

FinanzArchiv, Vol. 76, (2020) No. 2, p. 146-164

Po propuknutí světové finanční krize v letech 2007-2008 se do středu pozornosti odborné veřejnosti dostalo téma udržitelnosti veřejného dluhu. Autoři se v článku zabývají tím, zda lze metody, které se nejčastěji používají k hodnocení udržitelnosti veřejného dluhu, využít k predikci dluhové krize. Konkrétně šlo o tyto metody: test jednotkových kořenů, kointegrace, reakční funkce fiskální politiky. Přínosy daných metod pro vytváření prognóz jsou dle autorů překvapivě nízké. - Poznámky.

Alena Schillerová ; rozhovor vedl Petr Fischer

Ať nás soudí historie

Euro, Sv. 2020, č. 43, s. 34-38

Rozhovor s ministryní financí A. Schillerovou o aktuálním stavu veřejných financí, rozpočtových peripetiích českého státu v době koronakrize a souvisejících tématech. Vyjadřuje se ke kritice návrhu státního rozpočtu pro r. 2021 a rostoucího strukturálního schodku, přibližuje dlouhodobou konsolidační strategii i opatření na podporu spotřeby a důraz na veřejné investice. Zmiňuje také svůj postoj ke konsolidaci veřejných financí po pandemii, využití zdrojů dle Národního plánu obnovy a schvalovaný daňový balíček včetně plánovaného rušení superhrubé mzdy. Dále se věnuje očekávanému rozpočtovému schodku pro příští rok a možnému dodatečnému deficitu. Odhaduje také stav deficitu státního rozpočtu za r. 2020. -- Viz také související článek o schodku rozpočtu na s. 39.

Chris Giles

Austerity not inevitable to restore public finances to health, says IMF

Úspornost není pro obnovu zdraví veřejných financí nevyhnutelná, tvrdí MMF

Financial Times, Vol. 2020, No. 40531 (15.10.2020), p. 1

Předpovědi Mezinárodního měnového fondu pro období po r. 2025 indikují srovnatelnou hladinu HDP vyspělých zemí, jako před vypuknutím koronakrize. Základem předpovědi jsou náklady obsluhy dluhu, jejichž nízká hodnota umožní dluhové financování pro překlenutí kritického období. V r. 2025 by dle předpovědi měla mít většina vyspělých zemí vyšší cyklicky upravovaný deficit, do značné míry kompenzovaný nízkou úrokovou sazbou.

Hudson Lockett, Thomas Hale

Beijing's first bond to US investors draws record demand

První pekingské dluhopisy přitáhly rekordní poptávku amerických investorů

Financial Times, Vol. 2020, No. 40532 (16.10.2020), p. 1

Emise čínských státních dluhopisů se setkala s vysokým zájmem amerických investorů. Vydraženy byly dluhopisy o objemu 27 miliard USD, s cca 15 % americkým podílem. Emise obsahovala pětileté, desetileté a třicetileté dluhopisy o výnosu 0,40 %, 0,55 % a 2,25 %.

Volker Ter Haseborg, Max Haerder

Blindes Vertrauen : Coronasoforthilfen

Slepá důvěra : koronavirová okamžitá pomoc

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 35, S. 28-33

V Německu chtěl stát rychle a bez byrokracie zachránit podniky okamžitou pomocí spojenou s pandemií COVID-19. Program v hodnotě miliard euro ale často využívají podvodníci – dobrodruzi, drobní zločinci a klany. Vyšetřovatelé jsou zděšeni z úřadů a politiky.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Das 130-Milliarden-Euro-Loch : Haushaltsplanung

Stotřicetimiliardová díra : sestavování rozpočtu

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 184 (23.9.2020), S. 6-7

Německý ministr financí Olaf Scholz představil návrh spolkového rozpočtu pro r. 2021 a výhledový plán pro léta 2022-2024. Pro zvládnutí krize počítá v r. 2021 s 9 miliardami eur nových státních dluhů (80 % HDP). Pro období 2022-2024 pak se schodkem okolo 42 miliard eur. Vzhledem k poklesu státních příjmů z daní a konjunkturní situaci plánovaný deficit pravděpodobně vzroste. Scholz plánuje využít maximum prostoru pro zadlužení, který mu garantuje ústava a zákonné normy, celkový schodek tak do r. 2024 dosáhne přinejmenším 130 miliard eur.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Defizit auf Dauer

Deficit nastálo

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 181 (18.9.2020), S. 8-9

Pohled na bilanci německého státního rozpočtu pro léta 2020-2024. Po pětiletém období mezi roky 2014-2019, kdy Německo hospodařilo s přebytkovým rozpočtem, přichází skoková změna. Za r. 2020 dosáhnou půjčky spolku celkové výše 218,5 miliardy eur, pro r. 2021 je zatím predikována hladina 90-100 miliard eur s plánovaným snižováním do r. 2024. Podoba rozpočtu není finální a ve výhledu často chybí konkrétní řešení příjmů. Velmi pravděpodobnou metodou získání příjmů do státní kasy je zvyšování daní. Za skokovým zvýšením výdajů stojí především pandemie koronaviru a její ekonomické dopady, ale i zelený balíček, energetická transformace a podpůrné technologické programy.

Lorena Skufflic, Mira Krpan, Ana Pavkovic

Public pension expenditure in the new EU member states : a panel data approach

Veřejné výdaje na důchody v nových členských státech EU : přístup s užitím panelových dat

Finance a úvěr, Vol. 70, (2020) No. 3, p. 216-243

Článek se zabývá makroekonomickými, demografickými a institucionálními vlivy na výši veřejných výdajů na důchody v nových členských státech EU, a to v období mezi lety 1995 až 2017. Důchodové systémy těchto států čelí podobným demografickým a sociálním problémům, včetně stárnutí

obyvatelstva, které pro ně představují značnou finanční zátěž. Na základě analýzy panelových dat autoři docházejí k závěru, že počet obyvatel pobírajících starobní důchody vede ke zvyšování podílu veřejných výdajů na dávky důchodového pojištění na HDP. K největšímu nárůstu výdajů na důchodové systémy došlo v České republice, kde od r. 1995 do r. 2017 vzrostly výdaje na důchody o 0,90 % HDP. Naopak nejvíce klesly výdaje v Litvě (-1,36 %) a ve Slovinsku (-1,23 %).

The fiscal question : Europe's public finances

Fiskální otázka : evropské veřejné finance

The Economist, Vol. 437, (2020) No. 9218, p. 64-65

Evropská fiskální pravidla (Pakt stability a růstu) se v průběhu let stala velmi komplikovanými a kritici jim vyčítají i nedostatek transparentnosti. Pravidla byla v průběhu let porušována (mj. Francií a Německem), aniž by za to dané země nesly následky. V únoru 2020 oznámila Evropská komise záměr revidovat pravidla, kvůli pandemii nemoci COVID-19 ale byly země dočasně zproštěny povinností fiskální omezení dodržovat. Dle některých odborníků (mj. Oliviera Blancharda, bývalého hlavního ekonoma MMF) jsou pravidla zastaralá a měla by být nahrazena volnějšími standardy.

Zemědělství

Irena Benešová, Luboš Smutka, Jana Hinke, Adriana Laputková

Competitiveness of mutual agrarian foreign trade of the post-soviet countries

Konkurenceschopnost vzájemného agrárního zahraničního obchodu mezi postsovětskými zeměmi

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 23, (2020) No. 3, p. 49-66

Analýza agrárního zahraničního obchodu postsovětských zemí v období mezi lety 2000-2015. Autoři si kladli za cíl prozkoumat schémata bilaterálního obchodu u vybraných zemí a také zjistit souvislost mezi konkurenceschopností a pozicí agregátů zemědělských komodit. Výzkum byl prováděn na základě dat z databáze UN COMTRADE, kde byly charakterizovány nejčastěji obchodované komodity. Ze závěrů vyplývá, že mezi lety 2000 a 2015 došlo k podstatným změnám, co se týká rozdělení komoditních agregátů do skupin podle jejich společných charakteristik s ohledem na zahraniční obchod. Diverzita zemědělského zahraničního obchodu v tomto období přitom relativně poklesla.

Životní úroveň

Marek Rojíček

Jak draze se pije v EU?

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 10, s. 30

Článek nabízí srovnání cen alkoholických nápojů ve státech Evropské unie. Podle údajů z r. 2019 je nejlevnější alkohol v Rumunsku. Ani v Česku ale není alkohol drahý, naopak, alkoholické nápoje byly v České republice čtvrté nejlevnější ze členských států EU. Na opačném konci žebříčku se nacházejí Island a Norsko. Kromě vysokých spotřebních cen je v těchto státech také extrémně vysoká spotřební daň. Proto se cena alkoholu v těchto zemích pohybuje okolo 2,5 násobku průměru cen v EU.

Ostatní

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 42

Opatření srazí českou ekonomiku - dopady zpřísněných opatření proti šíření koronaviru (s. 8); Technologie s lidskými neduhy - téma čísla o využití umělé inteligence (s. 10-17); K penzijní reformě je možné použít i peníze z Evropské unie: rozhovor s Danuší Nerudovou, šéfkou Komise pro spravedlivé důchody (s. 26-28); Investiční víno je vzácná komodita. Stojí se na něj fronty: v Česku umožňují vklady peněz do vzácných a převážně francouzských vín dva fondy kvalifikovaných investorů (s. 30-31); Na osobní bankrot dosáhne více lidí, na věřitele ale zbude méně - zkušenosti s oddlužovací novelou insolvenčního zákona (s. 38-39).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 43**

EET fakticky končí, shodují se analytici (s. 8); Obří zájem o krizové dluhopisy EU (s. 8-9); Turismus drtí největší krize v historii - téma čísla o dopadech pandemie na podnikání v cestovním ruchu (s. 10-17); Antivirus zablokoval lidi v práci, perspektivní podniky marně shánějí zaměstnance (s. 24-27); Němečtí investoři poslali miliardy do českých technologických start-upů (s. 34-35); Zaměstnanci opět pracují z domova. Techniku mají vyřešenou, právo ne - pohled na homeoffice, jeho využívání a efektivitu práce (s. 40-43).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 44**

Zaměstnanec vzor 2030: pracovní trh prochází zásadní proměnou. Blízká budoucnost bude především o vzdělávání, zdravotnictví a IT - téma čísla o změnách trhu práce a profesích příštího desetiletí, také v souvislosti s koronakrizí (s. 10-21); Ve skladech budou do deseti let vládnout roboti (s. 38-39); Jak efektivně čerpat podporu z kompenzačních programů: jaké podpory v současnosti stát nabízí? Kde o ně žádat? - přehled nejdůležitějších programů (s. 40-41).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 45**

Ekonomika bez přidané hodnoty: firem, od nichž se ostatní mohou učit, jak nebýt jen levným subdodavatelem, není v Česku mnoho. Přesto přináší inspiraci - téma čísla (s. 10-17); Firmy se už naučily po výzkumných ústavech požadovat výsledky - rozhovor s předsedou Technologické agentury ČR P. Konvalinkou o podpoře aplikovaného výzkumu a inovací v ČR (s. 30-33); Cena zlata letos navzdory poklesu zájmu o šperky trhá rekordy (s. 34-35); Dovolená v nejisté době: jak vybrat zájezd na příští rok a nepřijít o peníze (s. 40-41).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 41**

Rozpočet, jaký svět neviděl: vláda vytváří čtvrtbilionový strukturální schodek. Nízké zadlužení Česka ani covidová pandemie to nemohou ospravedlnit - téma čísla o aktuální fiskální politice v ČR (s. 10-14); Změnit Česko: nový politický projekt Mikuláše Mináře a Jana Čížinského chce oslovit současné voliče Babišova hnutí (s. 22-23); Bidenomics: Kupředu levá: Joe Biden se prezentuje jako umírněný levičák. Ekonomické reformy, které navrhuje, jsou ale založeny na maximálním zvyšování daní - příspěvek ve spolupráci s Financial Times (s. 28-31); Bobtnající stát: největší veřejné výdaje mají Francouzi. Češi přerodždují dvě pětiny ekonomiky - státní výdaje v poměru k HDP v zemích OECD (s. 29).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 42**

Velký policejní bratr: špičkový program na rozpoznávání obličejů, který letos získala policie, naráží na ochranu osobních údajů a velký odpor politiků - téma čísla (s. 10-15); Miloš Zeman, zvaný zbrojář: záliba Hradu v dronech a Izraeli se stále citelněji promítá do miliardových armádních zakázek - výdaje na obranu (s. 24-25); Covidový střet civilizací: proč si asijské země v boji s pandemií koronaviru vedou výrazně lépe než trápící se Evropa - příspěvek ve spolupráci s Financial Times (s. 26-27); Krachů bude víc - rozhovor s M. Řezáčem, předsedou Asociace kapitálového trhu (s. 28-32); Mzdu dnes určují zaměstnavatelé: pracovní trh se s pandemií změnil, míří k až desetiprocentní nezaměstnanosti - přehled mezd v r. 2020 (s. 38-39).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 43**

Rozbitá trumpolína: Joea Bidena považuje výrazně větší počet Američanů za menší zlo než současného prezidenta - téma čísla o amerických volbách (s. 10-17); Demagog v čele státu: Barack Obama říkal aspoň pravdu, i když ne vždy. Donald Trump se tím vůbec nezatežuje, říká teoretik anarchokapitalismu a syn slavného ekonoma David Friedman (s. 18-22) a související článek na s. 23; Tohle bude bolet: kvůli druhému uzavření ekonomiky lze čekat dvouciferný propad HDP, rostoucí nezaměstnanost, ale i třeba snížení cen bytů (s. 26-29); Vlámská frustrace: sever Belgie hledí s obavami k Londýnu. Brexit bez obchodní dohody by mu zasadil tvrdou ránu - ve spolupráci s Financial Times (s. 31-33); Ať nás soudí historie - rozhovor s ministryní financí A. Schillerovou o rozpočtové politice (s. 34-38); Nebezpečná hra: schodek rozpočtu bobtná, příští vláda zdědí velký problém (s. 39).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 44**

Superhrubián: poslanecký návrh Andreje Babiše vytváří prostor pro ještě masivnější státní výdaje - komentář k ukončení zdanění superhrubé mzdy (s. 9); Dotační utrum: miliardy pro zemědělce v Česku míjejí cíl. Místo malých podniků se o ně dělí hlavně velké firmy. K dotačním šampionům se řadí holding Agrofert (s. 18-21); Kde důchod můj: perspektiva v postcovidovém světě - pozdější odchod do penze a každý měsíc almužna - ve spolupráci s Financial Times (s. 26-27); Kontrolují se, tedy jsem! Kdo chce soupeřit s čínskou efektivitou, musí používat stejná nástroje, nebo hru opustit (s. 32-34); Kdo je tady hegemon: čínský hospodářský rychlovlak dohání Západ. Číňany ale nechal na peronu - makroekonomický pohled J. Zatloukala (s. 35); Pravda o kůrovci: české dřevo mizí za hranicemi, stát přichází o desítky miliard. Jak se to dá změnit? (s. 44-45).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 45**

Z postele k monitoru: home office se stal pro firmy i zaměstnance běžnou součástí pracovního života - téma čísla (s. 10-15); Dlužníkům končí prázdniny: banky začínají řešit problematické a nesplácené úvěry za desítky miliard korun (s. 18-22); Antimonopolní král: v boji o klíčový ekonomický úřad v zemi přitahuje. S čím jdou do soutěže dva hlavní kandidáti Petr Mlsna a Robert Neruda? (s. 23); Budoucnost je vertikální: z módního výstřelku se díky mohutným investicím během pandemie může stát nová realita zemědělství - vertikální farmaření - ve spolupráci s Financial Times (s. 26-27); Třetina živnostníků zkrachuje: dostali jsme se do situace, kdy ekonomické přežití nebo nepřežití většiny z nás má v rukou vláda, říká šéf Podnikatelských odborů Radomil Bábek (s. 30-34); Neprostupná ekonomika: masivnějšímu rozšíření práce z domova v Česku brání samotná struktura ekonomiky (s. 39).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 198 (13.10.2020)**

Nobelovu cenu za ekonomii mají dva Američané - Paul Milgrom a Robert Wilson (s. 1 a 18); Vláda dá na zelenou energii jen zlomek peněz z EU - Národní plán obnovy (s. 2); Počet nespolehlivých plátců DPH stoupl (s. 2); Koruna na začátku týdne oslabil, důvodem je virus (s. 3); Dohoda o digitální dani se odkládá na příští rok - globální dohoda OECD (s. 13); Akcie zelené ekonomiky prudce rostou, pomáhá jim i možný Bidenův úspěch - cenné papíry technologických firem a společností, které podnikají v oblasti udržitelných zdrojů energie, patří letos mezi burzovní vítěze (s. 16).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 200 (15.10.2020)**

Zamrzlý byznys Airbnb mění trh s nájmy v Praze: volných bytů k pronájmu přibýlo (s. 1); Firmám má k přežití pomoci příspěvek na mzdy a nájem (s. 2) a související komentář na s. 10 a 16; Brexit jde do finále. Evropa i Británie žádají ústupky (s. 6); Rakousko plánuje deficit 9,5 procenta HDP (s. 11); Biden v průzkumech válkuje Trumpa. Investory to uklidňuje, burzovní indexy výrazně stouply (s. 13); Moderní léčbu v tuzemsku nebrzdí covid-19, ale těžkopádnost rozpočtů - inovativní léčba a financování zdravotní péče v ČR (s. 15) a související příspěvek na s. 14.

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 201 (16.10.2020)**

MF navrhuje prodloužit záruky z programu COVID III (s. 3); EET utíká před koronavirem, ministryně Schillerová navrhuje další odklad (s. 3) a komentář na s. 11; Zelený Babiš. Premiér podpořil návrh na razantní snížení emisí, který až dosud odmítal - plán EU na snižování emisí skleníkových plynů (s. 9); Na pokles cen domů i bytů zapomeňte (s. 10); Státy, podniky i zaměstnanci se budou muset přizpůsobit podmínkám on-line ekonomiky - digitalizace, ohrožená pracovní místa (s. 13); Home office 2.0 (přil. Víkend s. 2-3).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 203 (20.10.2020)**

Vláda schválila půl miliardy cestovnímu ruchu (s. 2); Novela umožňuje nepodat určitý druh informací - novela krizového zákona (s. 2); Vláda schválila rozpočet, couvá ale od výrazného snížení daní pro zaměstnance (s. 3); Možnost rychle propouštět by podnikům pomohla - možnost výpovědi bez udání důvodu (s. 12); Čínská ekonomika se rychle zotavuje, chlubí se Peking. Západní experti tomu příliš nevěří (s. 14); Udržitelné investování je na vzestupu, táhne ho debata o klimatu (s. 15); Inflaci lze při

investování zkrotit nemovitostmi: dlouhodobé ukládání peněz by mělo zohlednit, jak vysokou inflaci má porazit. Řešením může být i realitní fond (s. 17).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 205 (22.10.2020)

Vláda zamyká Česko: přišly nové zákazy a omezení, firmy mohou hned žádat o kompenzace (s. 1 a 3); Sněmovna schválila paušální daně pro živnostníky (s. 4) a související komentář na s. 10; Odklad EET se asi prodlouží do konce roku 2022 (s. 5); EU řeší, jak změnit pravidla pro šetrné hospodaření (s. 6); Češi se krizí nezalekli. Zájem o hypotéky prudce roste (s. 11) a komentář na s. 10; Britský dluh dosáhl 103,5 procenta HDP (s. 12); Francie hodlá zdanit auta podle váhy. Cílí na těžká SUV - speciální daň z váhy osobního auta nad 1,8 tuny (s. 12).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 206 (23.10.2020)

Lockdown poškodí byznys více než na jaře. Naruší hlavní prodejní sezonu (s. 3) a související komentář na s. 9; Jak se bránit monopolu digitálních obrů - esej M. Singera (s. 8); Cinklá účtenkovka? Ne, jen špatně nastavená pravidla: trestní oznámení ministerstva financí na údajné podvodníky v účtenkové loterii policie odložila (s. 14); Bankovní identita nahradí občanské průkazy (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 209 (29.10.2020)

EK navrhla pravidla pro minimální mzdy (s. 2); Banky přijaly už přes 400 tisíc žádostí o odklad splátek - k 16.10. (s. 3); Vypnutí odpovědnosti? Bianco šek pro Babiše na neomezený schodek rozpočtu rozzlobil experty i opozici - pravidla rozpočtové odpovědnosti (s. 3); Šéfové ANO a ČSSD se přou kvůli superhrubé mzdě (s. 3); Lagardeová drží Evropu. Šéfka Evropské centrální banky bojuje s nejhorší krizí v dějinách unie (s. 7); Uhlí zvoní umíráček (s. 8-9); OSN: přímé zahraniční investice prudce klesly (s. 12).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 212 (3.11.2020)

Schodek rozpočtu za celý rok bude pod 500 miliard (s. 3) a související komentář na s. 7; Vláda chystá restart ekonomiky, odbory chtějí Czech Deal jako po krizi v Americe (s. 3); Jak sledovat letošní nejdůležitější volby světa - Američané volí nového prezidenta (s. 6); Desítky tisíc propuštěných budou muset změnit profesi - trh práce v ČR (s. 10); Českým bankám pomohlo oživení a zájem o hypotéky (s. 12); Kalamity letos extrémně zaměstnávají pojišťovny (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 213 (4.11.2020)

EK zvažuje další kroky vůči Londýnu kvůli brexitu (s. 2); Příjmy obcí by měly letos stoupnout (s. 2); Koaliční lídři se přou o daně po zrušení superhrubé mzdy, ekonomové dávají za pravdu Hamáčkově (s. 3) a komentář na s. 12; Starší byty do října podražily o 1,6 procenta - meziroční nárůst cen bytů (s. 5); Čas je hrozbou, Valachová požaduje přijmout změny exekucí v legislativní nouzi - příprava změny exekučního řádu (s. 7); Volby jako hra o profit : co si slibovat od jednoho či druhého kandidáta na amerického prezidenta? (s. 10-11); Daňové ráje opustilo 478 českých firem (s. 13).

Hrot

Sv. 2020, č. 23

Červená, černá, nebo nula? Uběhl rok a hazardní byznysmeni se zase klepou, koho z nich vláda tentokrát odpojí - téma čísla o plánu na zvyšování zdanění hazardu v ČR (s. 6-10); Solární kulak - rozhovor s podnikatelem Zdeňkem Zemkem (s. 18-21); Babiš versus opozice: tři ku deseti - výsledky krajských voleb (s. 22-24); Fofr na betonu: poslanci schválili zákon, který má zrychlit klíčové stavby. Na jejich seznam se vešlo kdeco - liniový zákon (s. 28-29); Co rozdáš, to ušetří: nejsme šimpanzi u bedny s banány, mimořádný příjem neprojíme, ale uložíme, byť by si vláda přála něco jiného - makropohled M. Zámečnicka (s. 34-35); Švédská cesta podruhé: proč Skandinávci zase vybočují z řady a jak se chtějí vyhnout druhé vlně pandemie - ve spolupráci s The Economist (s. 40-41); Esa v Trumpových rukávech: tři způsoby, jimiž americký prezident ještě může v listopadu dosáhnout na stále nepravděpodobnější znovuzvolení - esej o amerických volbách (s. 46-48).

Hrot**Sv. 2020, č. 24**

Líný otesánek: český stát neustále bobtná. Zaměstnává nejvíc lidí od roku 2003 a náklady na jejich platy jsou také rekordní. Stav veřejné správy tomu ale neodpovídá - téma čísla o státních zaměstnancích a platech ve veřejném sektoru (s. 7-13); Zdražování zpomaluje - růst cen v Česku v září zpomalil a meziroční míra inflace klesla na 3,2 % (s. 17); Byznys na prášcích: Češi ve velkém nakupují léky na internetu. Poslala je tam koronakrize (s. 30-31); Přihazujte, vyplatí se to: Nobelovu cenu dostali ekonomové, kteří vymysleli aukční metodu, díky níž vlády na celém světě vydělávají na přidělování kmitočtů - ve spolupráci s The Economist (s. 44-45).

Hrot**Sv. 2020, č. 25**

Prymulova slepá skvrna: Babišova PR vláda jedná v pandemii chaoticky a pro některá rozhodnutí nemá "tvrdá" data - téma čísla (s. 6-11); Komu se vyplatí paušální daň (s. 12); Kolik bude tohle stát? - komentář M. Zámečnicka k druhé vlně koronakrize a lockdownu (s. 16); Stovky miliard? Každý si lízne - pokud se podaří vypsát smysluplné projekty, může nás krize posunout, soudí dotační specialista Jiří Kvíz - rozhovor o evropských dotacích a Next Generation EU (s. 18-22); Lidé chodí a platí - ukládání peněžitých trestů v ČR (s. 32-33); Kdy dohoří poslední uhlí: ukončování činnosti uhelných elektráren v ČR (s. 35); Mámo, radši ušetříme: stravenky a kvazi peníze všeho druhu v koronavirových časech - makropohled M. Zámečnicka (s. 36-37); Mladí nejsou blbí: Wall Street bude brzy muset začít brát mladé investory vážně - ve spolupráci s The Economist (s. 40-41); Klondike příležitostí a demografická past - asijské zdravotnictví (s. 53-55).

Hrot**Sv. 2020, č. 26**

Sliby místo činů: vládě zbývá poslední rok v úřadě. Kvůli pandemii čínské chřipky a tvrdému zásahu do státních financí nezůstává téměř žádný prostor pro slibované reformy. Hlavní body programového prohlášení tak Babišův kabinet nesplní (s. 6-11); Hra o hazard začala - navrhované změny daňových zákonů (s. 14); Zlatá jablčka za cenu zlata - výdaje za potraviny, zvyšování cen (s. 18-21); Ještě horší, než jsme mysleli: propad ekonomiky bude hlubší, na oživení budeme čekat déle a bude nejspíš i slabší, než jaké předpokládali (s. 26); Levnější byty? Zapomeňte: tucet důvodů, proč se v Česku nedočkáme dostupného bydlení (s. 36-37); Italové lákají bohatce: rovná daň přitahuje do Itálie bohaté lidi z celé Evropy. Zvláště populární je mezi Brity, kteří přecháží před brexitem - ve spolupráci s The Economist (s. 43).

Hrot**Sv. 2020, č. 27**

Namísto modré vlny chaos: prezidentské volby přinesly dva dny, během nichž se Amerika podívala do zrcadla a nepoznala vlastní tvář - téma čísla o amerických prezidentských volbách a bidenomice (s. 6-11); Voňavá práce na hraně legality: byznys s konopím v Česku každoročně roste, přípravy s legálním CBD zaplavují obchody a podnikatelé z jižních Čech mají po rekordní sklizni, se kterou chtějí dobýt trh (s. 23-25); Miliardy mezi pražci: České dráhy a firmy podnikatelů Jančury či Novotného bojují o větší balík pomoci než letecká Smartwings (s. 28-29); Benzinová, nikoli elektrická země - elektromobilita v ČR (s. 30-33); 5 rekordů a žádná radost: podniky a domácnosti hromadí peníze, z nichž financují hlavně státní schodky - makropohled M. Zámečnicka (s. 36-37); Putinovy nové hračky: po desetileté reformě ruská armáda opět září. NATO bude mít co dělat, aby srovnalo krok - ve spolupráci s The Economist (s. 42-43); Britské průmyslové blues - brexit bez dohody může průmysl Velké Británie zcela položit (s. 48-50).

Účetnictví**Sv. 2020, č. 10**

Účtování dluhopisů (s. 2-11); Nemovitě věci - účetní a daňový pohled na vybrané problémy, komparace s IFRS (2. část - pořízení nemovitosti) (s. 12-26); Analytické účty v účtovém rozvrhu aneb Analytiky pro správné sestavení výkazů (2. část) (s. 27-31); Koordinační výbor k odpisování majetku zděděného a darovaného (s. 36-44); Obří novela zákona o obchodních korporacích (2) (s. 45-50).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	54
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	55
Informatika. Počítače.....	56
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	56
Podnik a podnikání.....	57
Právo.....	57
Veřejná správa.....	59
Ostatní.....	59

Daně

29663

Jana Tepperová

Daň z příjmů a pojistné na sociální zabezpečení : souvislosti a kolize v národním i mezinárodním kontextu

Praha : Oeconomica, 2019, 153 stran : ilustrace

Daň z příjmů a pojistné na sociální zabezpečení jsou povinné platby, které se střetávají na národní i mezinárodní úrovni. Oddělená správa a koordinace těchto plateb může vést ke kolizím s vlivem na efektivní zatížení pracovních příjmů, což dopadá na pracovníky, zaměstnavatele i dotčené státy. Publikace poskytuje náhled na vzájemné souvislosti těchto povinných plateb, upozorňuje na možné střety a přináší doporučení pro zjednodušení a zefektivnění jejich nastavení i správy (např. zrušení tzv. superhrubé mzdy, možnosti sloučení výběru daně a pojistného, zahrnutí občanů třetích států do národních systémů pojištění aj.). Následně je ukázána komplexnost a dynamika ve vzájemném působení těchto plateb využívaných v daňových a sociálních systémech v současném globálním světě. - Vydání první - Nad názvem: Vysoká škola ekonomická v Praze, na obálce nad názvem: Fakulta financí a účetnictví. - ISBN: 978-80-245-2324-8 (brožováno)

29655

Vladimír Pelc, Petr Pelech

Daně z příjmů s komentářem 2020

Olomouc : ANAG, 2020, 838 stran

Znění zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších zákonů. Text zahrnuje aktuální a podrobně komentované znění zákona a je doplněn o judikaturu a odkazy na související ustanovení a předpisy. Komentář reaguje na zákony přijaté a rozhodnutí MF vydaná k dani z příjmů v rámci opatření v souvislosti s nákazou koronavirem. - 18. aktualizované vydání - Seznam vyhlášek, pokynů a sdělení GFŘ a MF. - ISBN: 978-80-7554-277-9 (vázáno)

29667

Svatopluk Galočík, Oto Paikert, Zdeněk Kuneš, Oto Paikert

DPH : výklad s příklady

Praha : Grada, 2020, 460 stran

Znění zákona o DPH č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších zákonů (poslední zapracované změny zák. č. 343/2020 Sb.). Výklad všech paragrafů se zvýrazněním všech novel přijatých k 1.9.2020. Základní změny vyplývají z tzv. "implementačního zákona", kterým se dostávají některá plnění a postupy do souladu se směrnicemi v EU (prokazování dodání zboží do jiného členského státu, řetězový obchod podle § 7, obchodování prostřednictvím "konsingnačního skladu", cestovní služby aj.) Výklad doplňují názorné příklady z praxe a oficiální informace vydané GFŘ. - Patnácté vydání - Znění příloh k zákonu. - ISBN: 978-80-271-1031-5 (brožováno)

E-9614

DG Taxation and Customs Union

Tax policies in the European Union : 2020 survey

Daňové politiky v Evropské unii : přehled 2020

Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2020, 119 stran : tabulky, grafy, rámečky
Zpráva Evropské komise zkoumá, jak si daňové systémy členských států vedou v boji proti zneužívání daní, podpoře udržitelných investic, podpoře vytváření pracovních míst a zaměstnanosti a zmírňování nerovností. Za tímto účelem zpráva uvádí hlavní ukazatele, které Evropská komise používá k analýze daňové politiky v kontextu evropského semestru, a zdůvodňuje priority daňové politiky ve výroční strategii Komise pro udržitelný růst. Zahrnuje také přehled nedávných daňových reforem na úrovni EU i na úrovni členských států. - Poznámky. - ISBN: 978-92-76-09505-7 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

29657

Jan Černohorský

Finance : od teorie k realitě

Praha : Grada, 2020, 460 stran : ilustrace

Výklad standardního pojetí financí a jejich zásadních oblastí. Tyto oblasti jsou charakterizovány samostatně, ale také jsou vymezeny i jejich společné rysy a jejich propojenost. Publikace je rozčleněna do těchto kapitol: Finance (pojem, principy, struktura financí, časová hodnota peněz); Měna a peníze (vznik, vývoj emise peněz, měnové standardy, vývoj peněžních teorií); Měnová politika a teorie; Inflace a deflace; Úroková míra; Finanční trh; Mezinárodní finance; Bankovníctví; Pojišťovnictví; Podnikové finance; Veřejné finance (státní rozpočet, veřejný dluh). - První vydání - ISBN: 978-80-271-2215-8 (brožováno)

29637

Markus k. Brunnermeier, Harold James, and Jean-Pierre Landau

The Euro and the battle of ideas

Euro a střet názorů

Princeton and Oxford : Princeton University Press, 2018, xi, 442 stran : Grafy

Proč se velké měnové úsilí Evropy, společná měna euro, ocitlo v nesnázích? Řada ekonomických potíží v Řecku, Irsku, Španělsku, Itálii a dalších zemích eurozóny nutí pozorovatele k zamyšlení, zda může měnová unie přežít. V této knize autoři tvrdí, že hlavní problém eura spočívá ve filozofických rozdílech mezi zakládajícími zeměmi eurozóny, zejména Německem a Francií. Autoři však také ukazují, jak lze tyto zdánlivě neslučitelné rozdíly uvést v soulad s cílem zajistit přežití Evropy. Jak autoři dokazují, Německo, federální stát se silnými regionálními vládami, považovalo Maastrichtskou smlouvu, rámec pro euro, za soubor pravidel. Na druhou stranu Francie s centralizovanějším systémem vlády považovala rámec za flexibilní, na který by vlády měly dohlížet. Autoři diskutují o tom, jak problémy, jimž euro čelí, vedly jeho členské státy k tomu, aby se soustředily na národní, nikoliv kolektivní ohlasy, což je reakce vysvětlená oživením boje ekonomických myšlenek: pravidla versus diskretnost, odpovědnost versus solidarita, solventnost versus likvidita, úsporná opatření versus pobídky. - Poznámky. - ISBN: 978-0-691-17841-7 (brožováno)

Zpracoval Jiří Vimr

Závislost na videohrách a finanční nástrahy, které videohry obsahují [elektronický zdroj]

[Karlovy Vary] : Krajský úřad Karlovarského kraje, 2020, 1 online zdroj (13 stran)

Metodický materiál, jehož cílem je poukázat na aktuální nebezpečné trendy v oblasti videoher, které cílí na děti a mládež. Kromě popisu příznaků závislosti i preventivních doporučení informuje dokument o aktuálních trendech v oblasti videoher a způsobech, jimiž lze z hráčů vylákat peníze. Jsou jimi skryté finanční nástrahy tzv. mikrotransakce, loot boxy (balíček s náhodně vybraným herním vybavením) a další zákeřné, ale zároveň legální způsoby herních vývojářů, jejichž účelem je získat z hráčů finanční profit. Závěrečné shrnutí přináší základní informace jak přistupovat k problematice dětí a závislosti na počítačových hrách. Dokument se též zabývá oficiální klasifikovanou závislostí na videohrách dle WHO, příznaky závislosti a možnostmi léčby a zmiňuje legislativu v některých okolních zemích a v ČR. - Materiál připravil Odbor bezpečnosti krizového řízení Krajského úřadu Karlovarského kraje. Plný text dostupný z: <http://knihovna.mfcr.cz/Earchiv/2020/09/Zavislostvideohry.pdf>

Informatika. Počítače

Josef "José" Kadlec

Jak na virtuální školení [elektronický zdroj] : kompletní průvodce video technologiemi v online vzdělávání od online coachingu, webinářů, mikroučení, webcastů až po kurzy ve virtuální a rozšířené realitě

[Praha] : [Recruitment Academy], ©2020, 100 stran : barevné ilustrace

Virtuální vzdělávání. Praktický návod, jak správně využít technologie k online komunikaci a ke sdílení informací, a to na úrovni jeden na jednoho, až po potřebu komunikovat se stovkami lidí v (ne)veřejném live streamu. Jednotlivé části se zaměřují na online konzultace a virtuální coaching, interaktivní školení, webináře a webcasty, online konference a expa, mikroučení a školení ve virtuální realitě. Ke každé formě vzdělávání je v knize navržena i správná technologie a popsán princip řešení. - First edition published in the Czech Republic in 2020 - ISBN: ISBN 978-80-270-7711-3 (online ; pdf) Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/Earchiv/2020/09/Jak_na_virtualni_skoleni.pdf

29661

Kai-Fu Lee ; přeložil Petr Holčák

Supervelmoci umělé inteligence : Čína, Silicon Valley a svět v éře AI

Praha : Argo, 2020, 291 stran

Budoucnost lidstva ve světě umělé inteligence (AI). Překotný vývoj v této oblasti přinese dramatické změny dříve, než mnozí odborníci předpokládali. Motorem vývoje už nejsou ani tak samotné inovace, jako spíše velikost trhu generující obrovské objemy dat, s nimiž technologické firmy pracují. Směr začínají udávat dvě velmoci – Čína se svými strategiemi pobídek a vládních programů a Spojené státy, které stále ještě platí za lídra v oblasti technologií. Autor na obě velmoci apeluje, aby s rostoucí technologickou mocí převzaly i odpovědnost za změny, kterými lidstvo v nejbližší budoucnosti bude procházet. Klade otázky, co automatizace udělá s pracovními místy? Kteří lidé a které země budou mít z převratné technologie prospěch? Zajistí umělá inteligence materiální hojnost? Zůstane ve světě řízeném stroji místo pro lidskou přirozenost? Autor předvídá, že největší výzvou budoucnosti nebude převzetí lidské práce umělou inteligencí, ale otázka, co znamená být člověkem. - Vydání první - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-257-3050-8 (brožováno)

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

29665

Jana Marková, Hana Havlová a kol.

Ekonomická diplomacie nové doby

[Průhonice] : Professional Publishing, 2020, 262 stran

Publikace analyzuje jednak české ekonomické vztahy v kontextu světového vývoje a přináší aktuální pohled na českou ekonomickou diplomacii v současnosti, jednak formy a metody ekonomické diplomacie EU. Je koncipována jako sborník rozdělený do dvou částí: Česká republika v EU a Trendy a koncepce ekonomické diplomacie v zahraničí. Témata příspěvků: ekonomická diplomacie v systému zahraniční politiky ČR, multilaterální finanční diplomacie ČR, zahraniční rozvojová spolupráce, ekonomická diplomacie EU, význam Německa jako největšího ekonomického partnera ČR, negativní ekonomická diplomacie a její specifika. - První vydání - V přílohách znění některých platných dohod a ujednání. - ISBN: 978-80-88260-44-8 (vázáno)

Podnik a podnikání

29662

Anna Wiener ; z anglického originálu přeložila Linda Hroníková

Silicon Valley : tísnivé údolí

Praha : Dobrovský, 2020330 stran

Autorka předkládá své zkušenosti z pracovní kariéry ve startupech mezi lety 2013 a 2018. Pracovala v Silicon Valley (San Francisko) a s nadsázkou vykresluje v knize svět startupů a dává nahlédnout do jeho zákulisí. Kritizuje řadu aspektů startupové kultury a technologického odvětví a přináší zamyšlení nad rolí mobilních aplikací v každodenním životě. Coby vystudovaná socioložka si všimá i různých sociologických témat. Silicon Valley také popisuje jako místo milionářů i bezdomovců a stranou jejího zájmu nezůstává ani urbanismus nebo přesah technologické sféry do politického života. - ISBN: 978-80-7585-612-8 (vázáno)

Právo

29550VII

Margerita Vysokajová, Jakub Tomšej

Novela zákoníku práce v roce 2020 z pohledu zaměstnavatele a zaměstnance. Skončení pracovního poměru

Praha : Svaz účetních České republiky, 2020, 64 stran

Odborný komentář změn v oblasti právní úpravy pracovněprávních vztahů, po nabytí účinnosti novely zákoníku práce č. 285/2020 Sb., v červenci 2020. Nejdůležitější změny v zákoníku práce a jejich důvody a důsledky jsou obsahem prvního článku. Následující článek obsahuje výklad příslušné právní úpravy skončení pracovního poměru s důrazem na řešení problémů v praxi a související judikaturu. - Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-009-2 (brožováno)

29660

Vladimíra Dvořáková

O prostoru korupčních příležitostí : kdy, kde a jak se vytváří v České republice

Praha : Sociologické nakladatelství (SLON), 2020, 201 stran : tabulky

Studie mapuje prostor korupčních příležitostí z různých úhlů pohledu. Jde většinou o fungování institucí a nastavení kontrolních mechanismů, principů zodpovídání se, politické kultury, fungování politických stran a občanské společnosti. Jádrem práce je rozbor prostoru korupčních příležitostí v ČR. Autorka sleduje korupční příležitosti v různých typech korupce, od nahodilé až po systémovou. Větší pozornost věnuje mechanismům, které brání jejímu vyšetření a potrestání, a také negativním dopadům politické kontroly státní správy. Zásadní jsou dvě témata. První se týká legislativního procesu a hledání "děr" (loopholes) přímo v zákonodárném sboru. Druhé téma se zaměřuje na problematiku kontrolních mechanismů a dohledu, kde se sleduje, jaké faktory působí na kvalitu dohledových institucí. Jak lze instituce posílit, zeslabit, eliminovat, či dokonce zneužít z hlediska funkcí, jež mají naplňovat? Odpověď autorka hledá v analýze tří dohledových institucí (Nejvyšší kontrolní úřad, Národní bezpečnostní úřad a Úřad pro dohled nad financováním politických stran a politických hnutí) a v jejich srovnání. - Vydání první - ISBN: 978-80-7419-301-9 (brožováno)

15392/91

Ústavní soud České republiky

Sbírka nálezů a usnesení. Svazek 91, ročník 2018 - IV. díl

V Praze : C.H. Beck, 2020, 692 stran +1 CD ROM

Sbírka obsahuje v chronologickém pořadí všechny přijaté nálezy a stanoviska Ústavního soudu z roku 2018. Každý náleze je opatřen výstižným názvem a právní větou umožňující rychlou a věcnou orientaci. V tomto díle jsou zveřejněny nálezy č. 162 až 206, usnesení č. 11 až 12 a stanovisko pléna Ústavního soudu č. 48/18. - Vydání první - CD ROM s obsahem a s věcným rejstříkem svazků, tj. od č. 1 do č. 91. - ISBN: 978-80-7400-794-1 (vázáno)

29668

Kristina Koldinská a kol.

Sociální práva v Evropě : 100 let Mezinárodní organizace práce

Praha : Auditorium, 2020, 407 stran

V roce 2019 uplynulo 100 let od vzniku Mezinárodní organizace práce (MOP), založené Versaillskou mírovou konferencí v roce 1919. Monografie věnovaná tomuto výročí přibližuje nejen historii MOP, včetně myšlenkových proudů a historických souvislostí, které vedly k jejímu vytvoření, ale i rozbor mezinárodních pracovních standardů prakticky ve všech tematických oblastech (kolektivní právo, pracovní podmínky, ochrana zdraví, rovnost a nediskriminace, pracovní migrace, práva vybraných skupin, sociální zabezpečení), včetně jejich aplikace v podmínkách České republiky a srovnání s právem EU. Za dobu existence MOP bylo přijato téměř 200 úmluv – mezinárodních standardů, upravujících nejrůznější aspekty práce, které přispěly ke zlepšení pracovních podmínek na celém světě. I v současnosti musí MOP reflektovat aktuální trendy a jevy ve společnosti, jakými jsou globalizace, automatizace, robotizace, informační technologie, digitalizace, nové formy organizace práce, které mění tradiční pilíře světa práce a přináší zásadní změny. - ISBN: 978-80-87284-81-0 (vázáno)

29652

Tomáš Kruták, Lenka Krutáková, Jan Gerych

Zákon o zadávání veřejných zakázek : s komentářem k 1.9.2020

Olomouc : ANAG, 2020, 1023 stran

Komentované znění zák. č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů. Výklad se vedle základních institutů veřejného zadávání, k nimž patří jednotlivé kategorie zadavatelů, systematika druhů veřejných zakázek a stanovení jejich předpokládané hodnoty, podrobně věnuje jednotlivým postupům zadavatele v zadávacích řízeních, včetně koncesního řízení, a podmínkám pro jejich použití. Dále se zaměřuje na novinky v oblasti uzavírání rámcových dohod a dalších zvláštních postupů zadavatele. Rozebírá aktuální požadavky týkající se uzavírání smluv a jejich změn. Publikace zahrnuje také prováděcí právní předpisy k zákonu a bohatou přílohovou část včetně odkazu na související ustanovení a judikaturu. Právní stav publikace je k 1.9.2020. - 1. vyd. - Znění prováděcích předpisů k zákonu. - ISBN: 978-80-7554-280-9 (brožováno)

29659

Ján Bača, Radek Buršík, Jakub Klodwig, Alice Selby, Jan Svoboda, Veronika Šípošová

Zákon o zpracování osobních údajů : praktický komentář

Plzeň : Čeněk, 2020, 361 stran

Komentované znění zák. č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Každému paragrafu zákona je v komentáři věnována samostatná pasáž skládající se z citace daného ustanovení, části důvodové zprávy, samotného komentáře a citací z relevantní rozhodovací praxe. Právní stav komentáře je ke dni 10.1.2020. - ISBN: 978-80-7380-804-4 (vázáno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29540/1387

Daň z přidané hodnoty : změny zákona o DPH od 1.9.2020 : nová rozhodnutí MF : nové pokyny a informace GFŘ : směrnice Rady EU o společném systému DPH : redakční uzávěrka k 1.9.2020

29540/1388

Daně z příjmů. Kompenzační bonus. Evidence tržeb : zákon o rezervách, vyhlášky, pokyny a sdělení MF a GFŘ : redakční uzávěrka 1.9.2020

29540/1386

Technické podmínky provozu na pozemních komunikacích. Pohonné hmoty : registrace a vyřazování vozidel, technická způsobilost vozidel, STK a stanic měření emisí : redakční uzávěrka 17.8.2020

29540/1385

Ústava ČR. Listina základních práv a svobod : Parlament ČR, volby, Ústavní soud, ombudsman, ministerstva, antidiskriminační zákon, zákon o Sbírce zákonů : redakční uzávěrka 10.8.2020

Veřejná správa

29666

Marek Pavlík, Karel Šimka, Josef Postránecký, Richard Pomahač a kolektiv

Moderní veřejná správa : Zvyšování kvality veřejné správy, dobrá praxe a trendy

Praha : Wolters Kluwer, 2020, 162 stran

Základní principy fungování veřejné správy z různých úhlů pohledu. Publikace se zabývá právními aspekty, aspekty personálními, aspekty kvality a modernizace (vč. elektronizace či digitalizace) veřejné správy. Součástí jsou i texty týkající se postavení jednotlivce a jeho práv v rámci systému veřejné správy a trendy v oblasti veřejné správy, které popisují v každé nastíněné oblasti potenciální cesty jejího dalšího rozvoje. Výklad doplňují konkrétní a aktuální příklady. - Vydání první - ISBN: 978-80-7598-048-9 (brožováno)

29654

Šárka Homfray, Dominika Klevetová, Michal Staněk

Praktický průvodce státní službou

Praha : Grada, 2020, 144 stran : ilustrace

Průvodce státní službou a služebním poměrem včetně modelových situací. Definice státní služby, principy právní úpravy. Podmínky přijetí do služebního poměru. Zařazení na služební místo. Stanovení platu. Práva a povinnosti státních zaměstnanců. Vzdělávání. Vedení a hodnocení výkonu služby. Změny služebního poměru (převedení na jiné služební místo, zařazení mimo službu, přeložení, zproštění výkonu služby). Struktura služebního úřadu. Sladování osobního života s výkonem služby. Řešení problémů během služby (stížnost, protiprávní úkol, náhrada škody, protiprávní jednání, kárná odpovědnost). Konec služebního poměru. Soudní obrana ve věcech služebního poměru (přezkumy systematizace, rozhodnutí o platu, výsledku výběrového řízení aj.). - První vydání - ISBN: 978-80-271-1756-7 (brožováno)

29664

Jan Stejskal, František Ochraňa, Beáta Mikušová Meričková a kolektiv

Rozhodování o věcech veřejných

Praha : Wolters Kluwer, 2020, XII, 220 stran : tabulky, grafy

Problém kolektivního rozhodování o společenských záležitostech. Vedle racionálního chování aktéra může při rozhodování o společenských záležitostech docházet k různým odchýlkám, způsobeným např. informačním zkreslením, morálními poklesky rozhodujících se aktérů, haló efektem, upřednostňováním dílčích politických zájmů atd. Výklad v této publikaci bere na zřetel i jiné faktory ovlivňující rozhodování o veřejných věcech, a to mravní zásady. Z obsahu: historický exkurz přístupů k uplatňování veřejné volby a jejích principů, veřejná volba a politický trh, pravidla a problémy kolektivního rozhodování, role vlády ve veřejné volbě, analýza chování politiků, teorie politických stran a koalic. Výklad doprovázejí případové studie. - Vydání první - ISBN: 978-80-7598-829-4 (brožováno)

Ostatní

29658

Jan Klíma

Dějiny Azorských ostrovů a Madeiry

Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2020, 338 stran : ilustrace, fotografie

Historie atlantických ostrovů Azorů a Madeiry od nejstarších dob do současnosti. Samostatné kapitoly jsou zaměřeny na turistické atraktivitu území a je zmíněna historie česko-azorských a česko-madeirských styků. - Vydání první - Chronologický přehled významných událostí. - ISBN: 978-80-7422-756-1 (vázáno)

29656

Chris Bailey ; překlad Martin Šikýř

Koncentrace : pozornost, soustředění, produktivita

Praha : Grada, 2020, 244 stran : ilustrace

Průvodce ovládním pozornosti. Autor se zabývá tématy, jako jsou rozpoznání a zvládnání čtyř hlavních druhů rozptylování, vytvoření jednoduchého a uspořádaného pracovního prostředí, zvyšování motivace a produktivity, záměrné vytváření přestávek během práce, strategické dělení několika věcí najednou a poznání, kdy se soustředit a kdy nechat svou mysl volně plynout. Mozek nabízí dva účinné režimy, které se mohou spustit pro účelné ovládním pozornosti. Hyperfocus – režim stoprocentního soustředění, který umožňuje být produktivnější. A scatterfocus – režim rozptýleného soustředění, který umožňuje být kreativnější a spojovat myšlenky novými způsoby. - První vydání - Přeloženo z angličtiny. - ISBN: 978-80-271-1324-8 (brožováno)

Odbor Vnější vztahy a komunikace Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>